

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Diplomová práce

2015

Kateřina Veitová

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Kateřina Veitová

**Mediální obraz USA ve zpravodajství ČTK
v komparaci se zpravodajstvím
korespondenta ČRo v první polovině roku
2013**

Diplomová práce

Praha 2015

Autor práce: **Kateřina Veitová**

Vedoucí práce: **PhDr. Ludmila Trunečková, Ph.D.**

Rok obhajoby: **2015**

Bibliografický záznam

VEITOVÁ, Kateřina. *Mediální obraz USA ve zpravodajství ČTK v komparaci se zpravodajstvím korespondenta ČRo v první polovině roku 2013*. Praha, 2015. 95 s. Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky. Katedra žurnalistiky. Vedoucí diplomové práce PhDr. Ludmila Trunečková, Ph.D.

Abstrakt

Diplomová práce *Mediální obraz USA ve zpravodajství ČTK v komparaci se zpravodajstvím korespondenta ČRo v první polovině roku 2013* se věnuje srovnání zpravodajství České tiskové kanceláře, Českého rozhlasu a jejího zahraničního zpravodaje, týkající se Spojených států amerických. Pomocí kvalitativních a kvantitativních metod práce zkoumá, v jaké míře se této zemi zpravodajství daných subjektů věnovalo, jakých témat se týkalo a jakým způsobem bylo o zemi informováno. V práci jsou kvantitativními metodami analyzovány zpravodajské výstupy ČTK a relace ČRo 1 - Radiožurnál včetně příspěvků zahraničního zpravodaje v období prvních šesti měsíců roku 2013. Kvalitativní část se zabývá analýzou způsobu, jakým subjekty informovaly o dvou vybraných událostech na území USA – útocích na maratonech v Bostonu a výbuchu továrny v Texasu. Součástí práce jsou také kapitoly zaměřující se na teorii zahraničního zpravodajství a postavení USA.

Abstract

The diploma thesis *A Media Picture of USA by ČTK and its Comparison with ČRo Reporter's News in the First Half of the Year 2013* focuses on the comparison of the news and materials released by Czech Press Agency, Czech Radio and its foreign correspondent, about United States. Using qualitative and quantitative methods the paper examines the extent of the space donated to the topics related to USA, which themes were followed and how every of the subjects were informing on them.

The quantitative methods are used when analyzing the news releases by Czech Press Agency and coverage of Czech Radio including contributions of foreign correspondent, during the period of the first six months of 2013. The qualitative part analyzes the way in which subjects reported on two selected events in the United States - attacks on the Marathon in Boston and West Fertilizer Company explosion.

Other parts of this work are chapters focusing on the theory of foreign news and the position of USA.

Klíčová slova

Zahraniční zpravodajství, zahraniční zpravodaj, komparativní analýza, Český rozhlas, ČTK, USA

Keywords

Foreign news service, foreign correspondent, comparative analysis, Czech radio, Czech News Agency, USA

Rozsah práce: 131 142 znaků

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 29. prosince 2014

Kateřina Veitová

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala paní Andree Chloupkové, panu Zdeňku Fučíkovi a panu Pavlu Novákovi za jejich čas a ochotu, bez nichž by tato práce nemohla vzniknout.

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK
Teze MAGISTERSKÉ diplomové práce

TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:

Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta:

Veitová Kateřina

Razítko podatelny:

Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta:

2012

E-mail diplomantky/diplomanta:

veitova.katerina@yahoo.com

Studijní obor/forma studia:

Žurnalistika/prezenční

Předpokládaný název práce v češtině:

Mediální obraz USA ve zpravodajství ČTK v komparaci se zpravodajstvím korespondenta ČRo v první polovině roku 2013

Předpokládaný název práce v angličtině:

A media picture of USA by ČTK and its comparison with ČRo reporter's news in the first half of the year 2013

Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: *ZS 2012/2013*)

(diplomovou práci je možné odevzdat nejdříve po dvou semestrech od schválení tezí)

LS 2013/2014

Charakteristika tématu a jeho dosavadní zpracování (max. 1800 znaků):

Tato diplomová práce se bude zabývat zobrazením USA v zahraničním zpravodajství Českého rozhlasu a v agenturních zprávách ČTK. Přestože jsou Spojené státy americké v České republice vnímány jako elitní země, práce s touto tematikou nevznikají. Této zemi se věnují spíše práce politologické, v případě prací s mediální tematikou se jedná častěji o vyobrazení historických událostí.

Předpokládaný cíl práce, případně formulace problému, výzkumné otázky nebo hypotézy (max. 1800 znaků):

Diplomová práce Mediální obraz USA ve zpravodajství ČTK v komparaci se zpravodajstvím korespondenta ČRo se bude věnovat srovnání zahraničního zpravodajství Českého rozhlasu a ČTK týkajícího se Spojených států amerických. Analyzováno bude zpravodajství první poloviny roku 2013 a bude zkoumáno, v jaké míře se této zemi zpravodajství věnovalo, na jaké témata se zaměřovalo a jakým způsobem o nich přinášelo informace. Zhodnoceno bude také, zda a do jaké míry se při výběru témat obě redakce shodovaly.

Práce se bude věnovat také teorii zahraničního zpravodajství z hlediska zdrojů, činnosti zpravodajských agentur a nastolování agendy.

Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu):

1. Úvod
2. Metodologie
3. Zahraniční zpravodajství
 - 3.1. Zdroje zahraničního zpravodajství
 - 3.2. Role zpravodajských agentur
 - 3.3. Nastolování agendy
4. USA – charakteristika země a její vztahy s Českou republikou
5. ČTK a zahraniční zpravodajství
6. Český rozhlas a zahraniční zpravodajství
7. USA ve zpravodajství ČTK v roce 2013 (množství zpráv, témata, formáty zpravodajských textů)

7.2. Rozhovor se zpravodajem ČTK

8. USA ve zpravodajství Českého rozhlasu (množství zpráv, témata, formáty zpravodajských textů)

8.2. Rozhovor se zahraničním zpravodajem ČRo v USA

9. Srovnání obou zkoumaných redakcí

10. Závěr

11. Zdroje

12. Přílohy

Vymezení podkladového materiálu (např. titul periodika a analyzované období):

Textový servis agentury ČTK – leden 2013 až červen 2013 (včetně facebookových stránek)

Zpravodajství Českého rozhlasu – leden 2013 až červen 2013 (včetně facebookových stránek)

Metody (techniky) zpracování materiálu:

K zjištění počtu zpráv a četnosti témat bude využito kvantitativních metod. K analýze způsobu a pojetí zpráv je vhodná kvalitativní analýza. Získaná data z obou redakcí budou poté porovnávána komparativní metodou. Součástí práce bude také rozhovor se zahraničním zpravodajem Českého rozhlasu v USA

Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a metodě jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2-5 řádků):

OSVALDOVÁ, Barbora. *Zpravodajství v médiích*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2011, 144 s.

Publikace je monografií, ve které se několik autorů vyjadřuje k fenoménu zpravodajství v různých oblastech žurnalistiky. Věnuje se také samostatně jazyku zpráv, fotožurnalistice, novým médiím a rovněž žurnalistice v extrémních situacích.

SAMSON, Ivo a Barbora GÁBELOVÁ. *Transatlantické vztahy po roku 1989*. Bratislava: Univerzita Komenského, 2004, 148 s.

Kniha se podrobně věnuje vztahům Spojených států amerických a Evropských zemí po roce 1989. Jejich vzájemné spolupráci v oblasti politiky, hospodářství, bezpečnosti a obrany ve světle nově se utvářející mapy Evropy v souvislosti s formováním EU.

ŠMÍD, Milan a Ludmila TRUNEČKOVÁ. *Novinář a jeho zdroje v digitální éře*. 1 vyd. Praha: Karolinum, 2009, 205 s.

Kniha se zabývá přístupem novinářů ke zdrojům a získávání informací v elektronické době. V první části jsou popsány rozmanité vyhledávače, dostupné zdroje a práce s nimi. V druhé části s názvem Tisková agentura jako zdroj je pojednáváno o činnosti tiskové agentury ČTK a formátech tiskových zpráv.

TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006, 191 s.

Publikace Zpravodajství se zabývá sociologií zpravodajství, popisuje jednotlivé teorie související s produkcí a působením zpráv. Zaměřuje se také na pojmy gatekeepingu, nastolování agendy ve zpravodajství. Věnuje se rovněž českému mediálnímu prostředí a mapuje kvalitu a pokrytí událostí.

TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ. *Metody výzkumu médií*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010, 293 s.

Kniha se zaměřuje na popis metod používaných při zkoumání médií a jejich obsahů, a to názornými ukázkami aplikace jednotlivých metod na konkrétních příkladech včetně detailních návodů, jak s metodami pracovat. V knize je detailně popsána i teorie výzkumů.

TRUNEČKOVÁ, Ludmila. *Tiskové agentury*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1997, 109 s.

Publikace popisuje instituci tiskových agentur, jejich činnost, a rozděluje dle různých hledisek agentury do jednotlivých kategorií. Přikládá také seznam tiskových agentur na území Evropy a dále se zaměřuje na českou tiskovou agenturu ČTK. Popisuje její vznik, vývoj činnosti a fungování.

Diplomové a disertační práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let)

BERNIOVÁ, Andrea. *Zobrazení vybraného regionu, města či země v agenturním zpravodajství na příkladech*

Velké Británie. Bakalářská práce, Praha:Univerzita Karlova v Praze, 2012.
KŮTKOVÁ, Kateřina. *Agentura ČTK, typy zpravodajství a jejich uveřejňování v tisku a jiných médiích*. Diplomová práce. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2012.
PETROVÁ, Lucie. *Zpravodajství o přírodní katastrofě způsobené tsunami na konci roku 2004 v Asii v ČTK, Mladé frontě Dnes a Blesku*. Bakalářská práce. Praha: Univerzita Karlova v Praze, 2008.

Datum / Podpis studenta/ky

6.6. 2013

.....

TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:

Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:

Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:

Potvrzuji, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.

Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.

PhDr. Ludmila Trunečková, Ph.D.

Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga

Datum / Podpis pedagožky/pedagoga

TEZE JE NUTNO ODEVZDAT VYTIŠTĚNÉ, PODEPSANÉ A VE DVOU VYHOTOVENÍCH DO TERMÍNU UVEDENÉHO V HARMONOGRAMU PŘÍSLUŠNÉHO AKADEMICKÉHO ROKU, A TO PROSTŘEDNICTVÍM PODATELNY FSV UK. PŘIJATÉ TEZE JE NUTNÉ SI VYZVEDNOUT V SEKRETARIÁTU PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY A NECHAT VEVÁZAT DO OBOU VÝTISKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE.

TEZE NA IKSŽ SCHVALUJE VEDOUcí PŘÍSLUŠNÉ KATEDRY.

Obsah

OBSAH	1
ÚVOD	3
1. ZAHRANIČNÍ ZPRAVODAJSTVÍ	6
1.1 ZDROJE ZAHRANIČNÍHO ZPRAVODAJSTVÍ	6
1.2 ROLE ZPRAVODAJSKÝCH AGENTUR	8
1.3 MEDIÁLNÍ OBRAZ	9
2. SPOJENÉ STÁTY AMERICKÉ	11
2.1 POSTAVENÍ USA VE SVĚTĚ	11
2.2 ČESKÁ REPUBLIKA A VZTAHY S USA	12
3. ČESKÁ TISKOVÁ KANCELÁŘ A ZAHRANIČNÍ ZPRAVODAJSTVÍ	15
3.1 O ČTK	15
3.1.1 <i>Historie</i>	15
3.1.2 <i>ČTK po roce 1989</i>	16
3.2 ZPRAVODAJSTVÍ ČTK	17
3.2.1 <i>Poskytované služby</i>	17
3.2.2 <i>Typy agenturních zpráv</i>	18
3.2.3 <i>Domácí zpravodajství ČTK</i>	20
3.2.4 <i>Zahraniční zpravodajství ČTK</i>	21
4. ČESKÝ ROZHLAS A ZAHRANIČNÍ ZPRAVODAJSTVÍ	24
4.1 O ČESKÉM ROZHLEASE.....	24
4.1.1 <i>Historie</i>	24
4.1.2 <i>Český rozhlas po roce 1989</i>	24
4.1.3 <i>Stanice Českého rozhlasu</i>	26
4.2 ZPRAVODAJSTVÍ ČESKÉHO ROZHLASU	30
4.2.1 <i>Centrum zpravodajství</i>	30
4.2.2 <i>Zahraniční zpravodajství Českého rozhlasu</i>	31
5. METODOLOGIE VÝZKUMNÉ ČÁSTI	33
5.1 FORMULACE VÝZKUMNÝCH OTÁZEK A HYPOTÉZ	33
5.2 METODY ANALÝZY A DEFINICE VZORKU A JEDNOTKY VÝZKUMU.....	34
5.3 OPERACIONALIZACE, KONSTRUKCE PROMĚNNÝCH	35
6. ZPRAVODAJSTVÍ ČTK O USA V PRVNÍ POLOVINĚ ROKU 2013	38
6.1 ANALÝZA ZPRAVODAJSTVÍ.....	38
6.1.1 <i>Témata zpravodajství o USA</i>	42
6.1.2 <i>Zpravodajství ČTK o atentátu na maratónu v Bostonu</i>	45
6.1.3 <i>Zpravodajství ČTK o výbuchu továrny ve městě West</i>	47
7. ZPRAVODAJSTVÍ ČESKÉHO ROZHLASU O USA V PRVNÍ POLOVINĚ ROKU 2013 ..	48
7.1 ANALÝZA ZPRAVODAJSTVÍ.....	48
7.1.1 <i>Témata zpravodajství o USA</i>	50
7.1.2 <i>Role zahraničního zpravodaje</i>	54
7.1.3 <i>Zpravodajství ČRo 1 Radiožurnál o útocích na maratónu v Bostonu</i>	57
7.1.4 <i>Zpravodajství ČRo 1 Radiožurnál o výbuchu továrny ve městě West</i>	58
8. POROVNÁNÍ ZPRAVODAJSTVÍ ČTK A ČESKÉHO ROZHLASU O USA	60
8.1 VÝSLEDKY KVANTITATIVNÍ ANALÝZY	60
8.1.1 <i>Dle počtu zpráv v redakcích</i>	60
8.1.2 <i>Dle témat, kterým se zpravodajství věnovalo</i>	63
8.2 VÝSLEDKY KVALITATIVNÍ ANALÝZY.....	66

ZÁVĚR	68
SUMMARY	73
POUŽITÁ LITERATURA A ZDROJE.....	74
SEZNAM PŘÍLOH.....	81
PŘÍLOHY	82

Úvod

Diplomová práce Mediální obraz USA ve zpravodajství ČTK v komparaci se zpravodajstvím korespondenta ČRo v první polovině roku 2013 si klade za cíl popsat a srovnat mediální obraz Spojených států amerických ve zpravodajství České tiskové kanceláře z hlediska témat, množství příspěvků a také způsobu, jakým o zemi agentura své odběratele informuje. To vše ve srovnání s prací zahraniční redakce Českého rozhlasu a práce jejího zahraničního zpravodaje.

Zahraniční zpravodajství je často jediným zdrojem informací, které mohou obyvatelé České republiky o jiných zemích získávat, proto je důležité, aby toto zpravodajství bylo objektivní, rozmanité a zajímavé. Zda mají zpravodajství ČTK a Českého rozhlasu odpovídající podobu, se pokouší práce pomocí analýzy vyhodnotit a porovnat obě redakce a práci zahraničního korespondenta mezi sebou.

Hned v úvodu textu je nutné zmínit a vysvětlit změny ve struktuře a způsobu zpracování práce. Oproti schváleným tezím došlo k několika změnám. Tou nejvýraznější je bezesporu rozšíření zkoumaného vzorku u zpravodajství Českého rozhlasu. V tezích je uvedeno, že zkoumána bude práce pouze zahraničního zpravodaje. To se ovšem při bližším zkoumání tématu nejevilo jako dostačující. Pokud bylo jedním z cílů práce také zhodnotit význam zahraničního zpravodaje pro médium, musela být jeho práce uvažována nejen z hlediska srovnání s výstupy ČTK, ale také jeho příspěvky v rámci zpravodajství média, pro které pracuje. Zda se shoduje či liší zpracovanými tématy nejenom v porovnání s materiály ČTK, ale jestli také zajišťuje vlastní redakci témata, která pražské vysílání již nemusí vytvářet sama, případně využívat jiné zdroje. Z tohoto důvodu bylo rozhodnuto, že k relevantnímu posouzení stavu zahraničního zpravodajství je nutné analyzovat zpravodajské relace Českého rozhlasu jako celku a následně v jeho rámci uvažovat roli zpravodaje.

Další odchylka od původních tezí se rovněž týká vymezeného materiálu analýzy. V tezích je uvedeno, že zkoumány budou také facebookové stránky subjektů. Ukázalo se však, že ani jedna z redakcí nebyla na sociální síti ve zkoumaném období příliš aktivní, a proto by výsledky výzkumu několika desítek zpráv pravděpodobně nepřinesly žádné relevantní poznatky, které nelze získat analýzou textového zpravodajství a vysílaných příspěvků. Facebookové profily ČTK a Českého rozhlasu tak nebyly do výzkumu zahrnuty.

Třetí odchylkou od původního záměru je také metoda zpracování získaných dat. Práce se neomezila pouze na kvantitativní analýzu – tou srovnává všechny relevantní jednotky analýzy z hlediska počtu zpráv a jejich tematického zaměření. Text ovšem pracuje také s kvalitativními metodami za účelem popsat způsob, jakým jednotlivé subjekty přistupovaly ke zpracování informací o konkrétních událostech. Za tímto účelem bylo analyzováno zpravodajství redakcí a zpravodaje samotného na příkladu dvou událostí na území USA ve sledované době. Byly jimi útoky na maraton v Bostonu a exploze chemické továrny ve městě West, kde sídlí početná česká komunita.

Poslední odchylkou je změna struktury první kapitoly, teoretické části o zahraničním zpravodajství. Podkapitola týkající se pojmu agenda-setting byla nahrazena částí s definicí pojmu mediální obraz, která lépe koresponduje s cílem a zaměřením práce.

Stěžejní částí textu je analýza zpravodajských příspěvků v období od 1. ledna 2013 do 30. června 2013. Do výzkumu byly zahrnuty všechny zprávy týkající se Spojených států amerických¹, které se v této době objevily ve zpravodajském servisu ČTK. Z důvodu velkého počtu stanic Českého rozhlasu a množství vysílaných relací, musel být vzorek u toho subjektu omezen. Kódovány byly tedy zpravodajské relace ČRo 1 – Radiožurnál, stanice, která je zpravodajskou vlajkovou lodí rozhlasu. O jaké relace se jednalo, jak byly příspěvky obou redakcí kódovány a na jaké otázky se výzkum pokouší opovědět, podrobně uvádí metodologická část této práce.

Výsledky kvalitativní a kvantitativní analýzy jsou podrobně vyhodnocovány v jednotlivých kapitolách diplomové práce. Nechybí ani samostatná část, která srovnává práci redakcí a zpravodaje. Závěr textu odpovídá na položené otázky a potvrzuje či vyvrací určené hypotézy.

Součástí práce jsou i kapitoly věnující se teoretickým východiskům – teorii zahraničního zpravodajství z hlediska využívaných zdrojů, činnosti tiskových agentur, mediálního obrazu, který média vytvářejí. Samostatné kapitoly se také věnují činnosti ČTK a Českého rozhlasu, součástí práce je část určená Spojeným státům americkým v otázce jejich postavení ve světě a pokouší se dokázat, že tato země je pro Českou republiku důležitým státem a zprávy o něm mají v českém zpravodajství své místo.

Pro zpracování těchto kapitol byla využita řada zdrojů. Kromě odborné literatury bylo nutné, především z nedostatku aktuální literatury k tématu zahraničního

¹ Analýza se neomezovala pouze na zprávy z USA, ale na všechny příspěvky, které se přímo USA týkaly.

zpravodajství, získat informace i jinde. Za účelem co nejlépe popsat práci zahraniční redakce ČTK, Českého rozhlasu a zahraničního zpravodaje z hlediska jejich fungování, využívaných zdrojů, pokrývaných témat a postavení zahraničního zpravodajství v současném českém mediálním prostředí, bylo nutné obrátit se přímo na pracovníky daných redakcí. Získávání informací probíhalo prostřednictvím rozhovorů se dvěma redaktory – Zdeňkem Fučíkem a Pavlem Novákem. Zdeněk Fučík byl v letech 2009 – 2013 zahraničním zpravodajem ČTK v USA, a zároveň posledním zpravodajem, kterého ČTK do USA vyslala. Od počátku roku 2013 působil jako vedoucí zahraniční redakce ČTK v Praze. V dubnu 2014, kdy se uskutečnil rozhovor pro účely této práce, pracoval v zahraničním oddělení České televize. Pavel Novák byl v době rozhovoru, v dubnu 2014, vedoucím zahraniční redakce Centra zpravodajství Českého rozhlasu. V letech 2000 – 2012 působil několikrát jako zahraniční zpravodaj, nejprve v Polsku a poté v Bruselu. Oba z dotázaných novinářů díky svým pracovním zkušenostem dokázali práci obohatit o cenné informace a pohled na zahraniční zpravodajství jako takové.

Inspirací pro teoretické kapitoly a také zdroji některých informací bylo několik diplomových prací mých kolegů z Fakulty sociálních věd. Jednalo se o diplomovou práci Vojtěcha Šafáře *Mediální obraz Ruské federace ve zpravodajství ČTK v komparaci se zpravodajstvím korespondenta ČT v první polovině roku 2012*, v níž autor velmi podrobně popsal a vysvětlil pojem mediální obraz. Dále o práci *Vliv agenturního zpravodajství České tiskové kanceláře na obsah zahraničních rubrik periodického tisku* Kateřiny Vančurové, které se v textu zabývá teorií gatekeepingu. Či o diplomovou práci Jana Veselky *Zahraniční zpravodajství v podání tiskových agentur a zahraničních zpravodajů českých médií*, která se podrobně věnuje zdrojům zahraničního zpravodajství. Také z toho důvodu, že o zahraničním zpravodajství bylo napsáno několik diplomových prací s obsáhlými teoretickými částmi, si tato práce nedává za cíl příliš podrobně popisovat teoretická východiska a tím kopírovat již zpracované práce. Pokouší se uvést všechny relevantní informace potřebné k pochopení tématu a vyhodnocení analýzy.

Autorka této práce doufá, že následující text dokáže popsat a vystihnout stav zahraničního zpravodajství s ohledem na postavu zahraničního zpravodaje, a zároveň si přeje, aby výsledky analýzy mohly být v budoucnu nápomocny při tvorbě případných dalších odborných prací, které k tématu budou zpracovány.

1. Zahraniční zpravodajství

1.1 Zdroje zahraničního zpravodajství

Zahraniční zpravodajství má v českých médiích své nezastupitelné místo. Je součástí zpravodajského servisu mnoha médií v České republice. Informace ze zpravodajství, a konkrétně zahraničního, jsou často prvním a také jediným zdrojem poznatků o aktuálních událostech, ke kterým mají příjemci přístup.²

To samozřejmě klade na pracovníky médií tlak v podobě zodpovědnosti za obsah příspěvků. A to nejen na správnost a objektivnost informací. V době, kdy je žurnalistika silně tržně orientovaná a čím dál tím více se klade důraz na zisk a jeho maximalizaci³, jsou novináři nuceni přinášet co nejaktuálnější a nejnovější témata, co nejdříve před konkurencí.⁴ Důležitou roli hraje ovšem i kvalita informací, které jsou publiku prezentovány. Novináři tedy zjednodušeně potřebují dvě věci: stálý přísun nových témat a kvalitní zdroje informací o aktuálním dění.

Pracovníci zahraničních redakcí médií mají svoji činnost ještě ztíženou vzdáleností od místa dění, stejně tak jako v mnoha případech časovými posuny. Redakce se snaží získávat informace z co největšího a nejrozmanitějšího množství zdrojů.⁵

Výhodou a paradoxně zároveň i nevýhodou je rozvoj digitálních technologií. V současné době je internet nezastupitelným pomocníkem při práci zahraničních zpravodajů.⁶ Získávají tak servis abonovaných tiskových agentur z celého světa, mohou využívat servery a vysílání významných zahraničních médií a pracovat i se sociálními sítěmi.⁷ Významným pomocníkem se v posledních letech stává Twitter – lze jím sledovat relevantní osoby, případně zjišťovat stav událostí na místě aktuálního dění. Informace se samozřejmě musí vždy ověřovat, i přesto je tato sociální platforma

² TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006, s. 12.

³ BURNS, Lynette Sheridan. *Žurnalistika: [praktická příručka pro novináře]*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2004, s. 36 – 37.

⁴ MCNAIR, Brian. *Sociologie žurnalistiky*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2004, s. 45.

⁵ FUČÍK, Zdeněk; rozhovor ze dne 9. 4. 2014

⁶ ŠMÍD, Milan a Ludmila TRUNEČKOVÁ. *Novinář a jeho zdroje v digitální éře*. 1 vyd. Praha: Karolinum, 2009, s. 21.

⁷ FUČÍK, Zdeněk; rozhovor ze dne 9. 4. 2014

v redakcích hojně využívaná.⁸ Nevýhodou této globalizace žurnalistiky je fakt, že díky internetu, mohou všechny konkurenční redakce získávat v podstatě totožné informace.

Redaktoři se tedy snaží využívat zdroje, které ostatní mediální subjekty nemají. Za určitých okolností se může tímto zdrojem stát cokoli a kdokoli.⁹ Velmi atraktivní jsou rozhovory s přímými účastníky událostí či osobami, které jsou zainteresovány do problematiky. Dále se může jednat o údaje získané analýzou úředních dokumentů, archivy či přímé pozorování.¹⁰ Neocenitelná je při získávání těchto zdrojů postava zahraničního zpravodaje na místě, pokud jí daná redakce disponuje.¹¹

Zpravodaj na místě dění má velkou výhodu znalosti prostředí, osobními kontakty, které buduje.¹² Tím, že se často nachází přímo na místech, kde probíhají události sledované redakcí v České republice, dokáže informovat o atmosféře a získávat vyjádření přímých účastníků.¹³ Rovněž dokáže navrhnout redakci témata, o nichž by bylo zajímavé přinést zprávy českému publiku.¹⁴

I přes všechny klady jejich práce, se pozice zahraničních zpravodajů stále zhoršuje. Náklady na jeden zahraniční zpravodajský post jsou velmi vysoké, upotřebitelnost informací z některých zemí je naopak nízká. Důraz na aktuálnost a rychlost zveřejňování zpráv o aktuálním dění se projevuje také tím, že z důvodů několikahodinových časových posunů jsou některé zprávy zpracovány díky servisu tiskových agentur domácí redakcí dříve, než se o události zpravodaj dozví.¹⁵ Čeští zahraniční zpravodajové nemají navíc nejlepší pozici z důvodu malé důležitosti země, z níž pocházejí, a také médií, pro která pracují. Nemají například takový přístup na některá místa a k informacím, jako se dostává světovým agenturám a médiím. Nemohou příliš spoléhat ani na to, že se na ně účastníci událostí obrátí jako zdroje sami.¹⁶

⁸ Tamtéž.

⁹ ŠMÍD, Milan a Ludmila TRUNEČKOVÁ. *Novinář a jeho zdroje v digitální éře*. 1 vyd. Praha: Karolinum, 2009, s. 125.

¹⁰ BURNS, Lynette Sheridan. *Žurnalistika: [praktická příručka pro novináře]*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2004, s. 105.

¹¹ NOVÁK, Pavel; rozhovor ze dne 8. 4. 2014

¹² FUČÍK, Zdeněk; rozhovor ze dne 9. 4. 2014

¹³ NOVÁK, Pavel; rozhovor ze dne 8. 4. 2014

¹⁴ FUČÍK, Zdeněk; rozhovor ze dne 9. 4. 2014

¹⁵ Tamtéž.

¹⁶ VESELKA, Jan. *Zahraniční zpravodajství v podání tiskových agentur a zahraničních zpravodajů českých médií* [online]. Praha: Univerzita Karlova v Praze, 2013, s. 8 – 9.

1.2 Role zpravodajských agentur

Z předchozího výkladu je patrné, že velmi významnou roli v získávání informací pro zahraniční zpravodajství zastávají tiskové agentury. „Zpravodajské agentury jsou podniky, které využívají kanály s vysokou rychlostí přenosu k tomu, aby soustřeďovaly zprávy do ústředních bodů, vyhodnocovaly je tam a předávaly svým předplatitelům.“¹⁷

Vznikem zpravodajských agentur začalo docházet k opravdové globalizaci žurnalistiky.¹⁸ Společně s rozvojem technologií přispěly ke zhroucení časových a prostorových bariér.¹⁹

Ne nadarmo se tiskovým agenturám přezdívá *noviny pro novináře*. Jsou pro sdělovací prostředky významným zdrojem informací, především těch ze zahraničí.²⁰ Disponují širokou sítí zpravodajů na celém světě a jsou schopny produkovat velké množství informací ze všech oblastí, zároveň se neomezují pouze na textové zpravodajství, ale velmi pružně reagují na poptávku novými službami. Jejich klienty totiž nejsou pouze redakce tisku, televize a rozhlasu, mezi odběrateli jsou veřejné instituce, soukromé firmy a další. Tiskové agentury se abonují rovněž mezi sebou prostřednictvím výměny servisů za stejné ceny či doplácením rozdílu v nich.²¹

Přestože na světě existuje velké množství tiskových agentur od národních přes regionální, mezinárodní až po světové,²² mezinárodní tok zpravodajství ovládá několik málo zemí a agentur.²³ Tato situace nenabízí všem subjektům rovné šance v komunikaci. Nejvýznamnějšími a největšími agenturami světa jsou například AP, AFP, Reuters.²⁴

Žádná agentura však nedokáže sama poskytnout reálný obraz světového dění, i když disponuje s širokou základnou kvalitních zpravodajů po celém světě.²⁵ Je nutné, aby média nacházela nové cesty, jak získat zdroje i jinými způsoby než odebráním

¹⁷ KUNCZIK, Michael. *Základy masové komunikace*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1995, s. 239.

¹⁸ TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006, s. 174.

¹⁹ MCNAIR, Brian. *Sociologie žurnalistiky*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2004, s. 125.

²⁰ TRUNEČKOVÁ, Ludmila. *Tiskové agentury*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1997, s. 9 – 10.

²¹ CENKL, Přemysl, Přednáška Obchodní aktivity a vnější prostředí ČTK, ze dne 27. 2. 2014 na FSV UK.

²² TRUNEČKOVÁ, Ludmila. *Tiskové agentury*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1997, s. 21.

²³ McQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Vyd. 3. Praha: Portál, 2007, s. 206 – 207.

²⁴ KUNCZIK, Michael. *Základy masové komunikace*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1995, s. 251.

²⁵ BUNZLOVÁ, Alice. *Kapitoly z dějin světových tiskových agentur*. 2. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1980, s. 36.

zpráv ze servisů tiskových agentur, a mohla tak přinést co nejucelenější a co možná nepravdivější podobu událostí.

1.3 Mediální obraz

Předmětem této práce je pokusit se popsat mediální obraz Spojených států amerických v podání vybraných mediálních subjektů. Co ovšem tento pojem znamená?

Česká republika se nachází v samém centru Evropy, několik tisíc kilometrů od USA. Většina obyvatel naší země v USA nikdy nebyla, přesto mají o tomto státu povědomí, mnoho z nich dokáže definovat, zda jej vnímají pozitivně či negativně.²⁶

To, jaký způsobem člověk vnímá své okolí, jaké hodnoty a normy vyznává, určují sociokulturní vlivy působící na každého jedince. Tyto vlivy zprostředkovává prostředí, v němž se člověk pohybuje – může to být rodina, nejrůznější instituce či média.²⁷ Z každodenních zkušeností, které člověk nabývá, si vytváří, často zjednodušené a zkreslené, obraz světa, jak ho sám chápe. Tedy konstrukci reality.²⁸

Je nepopíratelné, že při konstrukci reality hrají významnou roli média. Mohou obsahem svých sdělení a také způsobem, jak informace předávají, silně ovlivňovat to, o čem lidé diskutují, co je zajímavé, o čem přemýšlí.²⁹

„Média informují jak o realitě, která nás obklopuje, a pomáhají nám tuto skutečnost interpretovat, třídít a chápat, tak o realitě, která je za hranicí našeho poznání, o lidech, místech a hodnotách, které jsme nikdy neměli možnost potkat, a díky kterým se naše vnímání světa rozšiřuje o další vjemy.“³⁰

Tím, jak pracují redaktoři v médiích, podle čeho se rozhodují, kterým zprávám věnovat pozornost a jak o nich budou informovat, ovlivňují významným způsobem představy svých publik o světě.³¹ *„Po určité době začne veřejnost považovat za nejdůležitější témata ta, na něž je kladem důraz ve zprávách“³²*

²⁶ Vztahům České republiky a Čechů ke Spojeným státům americkým se věnuje kapitola č. 2 této práce.

²⁷ VÁGNEROVÁ, Marie. Vývojová psychologie: Dětství, dospělost, stáří. Praha: Portál, 2000, s. 21.

²⁸ ŠAFÁŘ, Vojtěch. Mediální obraz Ruské federace ve zpravodajství ČTK v komparaci se zpravodajstvím korespondenta ČT v první polovině roku 2012. Praha: Univerzita Karlova v Praze, 2014. s. 8.

²⁹ ŠKODOVÁ, Markéta. Agenda-setting: teoretické přístupy. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2008. S. 12-13.

³⁰ ŠAFÁŘ, Vojtěch. Mediální obraz Ruské federace ve zpravodajství ČTK v komparaci se zpravodajstvím korespondenta ČT v první polovině roku 2012. Praha: Univerzita Karlova v Praze, 2014. s. 9.

³¹ McCOMBS, Maxwell. Agenda setting. Vy. 1. Praha: Portál, 2009. s. 48

³² Tamtéž, s. 26.

V případě zpráv o zemi, se kterou nemají žádné či pouze omezené zkušenosti, se příjemci na informace zvenčí musí spoléhat více než v jiných případech a pouze velice obtížně dokážou spolehlivě určit, zda obraz předkládaný médiu je založen na realitě.

2. Spojené státy americké

Přijímání zpráv a obecné utváření obrazu USA v České republice se odvíjí na základě minimálně dvou proměnných vztahů. Za prvé je to role a pozice USA ve světě, za druhé samotný vztah obou států. První vztah, tedy role USA a její pozice ve světovém dění, se na první pohled může zdát určující pro interakci obou států a tedy i přijímání jednoho státu společností států druhého. Zároveň však má i svá specifika, která jsou dána kulturně-historickým vztahem a tedy jsou unikátní.

2.1 Postavení USA ve světě

V případě vymezení pozice USA ve světě je nutné určit jeden klíčový milník na časové ose. Tím byl rozpad Sovětského svazu, kdy Západ po letech studené války ztratil jediného skutečného rivala v boji o vedoucí postavení.³³ Do té doby, přibližně od poloviny 20. století, znal svět dvě supervelmoci – SSSR a USA,³⁴ ovšem v letech 1989 – 1991 se začala formovat pozice USA jako hypervelmoci, první a jediné svého druhu.³⁵ V moderní historii tak byl svět postaven před realitu jediné světové velmoci, a přestože v několika historických epochách byl svědky dominance jednoho státu, devadesátá léta a léta následující však byla ve znamení skutečné globální velmoci.³⁶ Rodila se hegemonie zcela nového typu.³⁷

Vliv Spojených států amerických rostl vysokým tempem celé 20. století. Po vstupu do obou světových válek a především od počátku studené války posilovaly svoji pozici v mezinárodní politice, byly otevřené principům šíření zásad tržního hospodářství,³⁸ rovněž vstřícné vůči imigrantům, výměně zboží, technologiím a novým nápadům.³⁹ V tomto přístupu země pokračovala také během 90. let, kdy se prioritou v zahraniční politice Západu stalo šíření demokracie.⁴⁰ Spojené státy v té době světu dominovaly ve všech oblastech – jejich vojenská i hospodářská síla byla větší než u

³³ HUNTINGTON, Samuel P. *Střet civilizací: boj kultur a proměna světového řádu*. 1. vyd. Praha: Rybka Publishers, 2001, s. 83.

³⁴ KREJČÍ, Oskar. *Mezinárodní politika*. 2. aktualiz. a rozš. vyd., Praha: Ekopress, 2001, s. 149.

³⁵ HEIDEKING, Jürgen a Christof MAUCH. *Dějiny USA*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2012, s. 443.

³⁶ BRZEZINSKI, Zbigniew. *Velká šachovnice: k čemu Ameriku zavazuje její globální převaha*. 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 1999, s. 9.

³⁷ Tamtéž, str. 196.

³⁸ HEIDEKING, Jürgen a Christof MAUCH. *Dějiny USA*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2012, s. 390 - 391

³⁹ Tamtéž, s. 442.

⁴⁰ HUNTINGTON, Samuel P. *Střet civilizací: boj kultur a proměna světového řádu*. 1. vyd. Praha: Rybka Publishers, 2001, s. 226.

jiných států.⁴¹ Země pocítovala také kulturní převahu, americká masová kultura byla pro ostatní země velmi přitažlivá.⁴² Všechny tyto aspekty vedly k pravděpodobně nevyhnutelnému idealizovanému sebepojetí USA.⁴³ A pravděpodobně i jistého kultu země ve světě.

Situace ovšem nikdy nebyla tak ideální, jak se na první pohled jevila. Snaha pomoci při budování demokratických systémů se v některých zemích světa nedařila tak, jak byla zamýšlena. Po dvou desetiletích postavení globální velmoci USA a obecně síla Západu začala slábnout, především ve světle růstu vlivu jiných civilizací a regionů – například ekonomický a populační růst v Asii nebo obrození islámských zemí.⁴⁴ Také události v září 2001 a reakce na ně otřásly vnímáním USA ve světě i zemi.⁴⁵ Ekonomická krize, která udeřila jako první v Americe a pokračovala do celého světa, připravila o pracovní místa velký počet obyvatel a ohrozila stabilitu tehdejšího postavení USA.⁴⁶

Kořeny země sahající do evropského prostoru⁴⁷ spolu se skutečností, že USA je stále jedním klíčových partnerů Evropy⁴⁸, dokládají, že i přes všechny uvedené skutečnosti jsou Spojené státy důležitou zemí, Evropa a i zbytek světa zajímá a vnímá ji jako mocnou.

2.2 Česká republika a vztahy s USA

Vztahy s USA jsou do jisté míry dány historickými událostmi, které výrazně ovlivnily vznik a další fungování České republiky, resp. Československa.

Již v roce 1918 podpořil americký prezident snahy vlastenců o vznik samostatného státu. I Washingtonská deklarace se inspirovala hlavními myšlenkami

⁴¹ HEIDEKING, Jürgen a Christof MAUCH. *Dějiny USA*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2012, s. 442

⁴² BRZEZINSKI, Zbigniew. *Velká šachovnice: k čemu Ameriku zavazuje její globální převaha*. 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 1999, s. 32.

⁴³ HEIDEKING, Jürgen a Christof MAUCH. *Dějiny USA*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2012, s. 444.

⁴⁴ HUNTINGTON, Samuel P. *Střet civilizací: boj kultur a proměna světového řádu*. 1. vyd. Praha: Rybka Publishers, 2001, s. 84, 112

⁴⁵ HEIDEKING, Jürgen a Christof MAUCH. *Dějiny USA*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2012, s. 443.

⁴⁶ Tamtéž, s. 442.

⁴⁷ DVOŘÁKOVÁ, Vladimíra. *Spojené státy americké: společnost a politika*. Vyd. 1. Praha: Libri, 2002, s. 13.

⁴⁸ HUNTINGTON, Samuel P. *Střet civilizací: boj kultur a proměna světového řádu*. 1. vyd. Praha: Rybka Publishers, 2001, s. 34.

americké demokracie a fungování země.⁴⁹ Ve 30. letech byla celá Evropa a samozřejmě i Československo provázáno silně ekonomicky.⁵⁰ Velmi pozitivně byla vnímána účast USA v druhé světové válce, kdy se podílely na osvobození Evropy a obnově demokracie Čech.⁵¹ V druhé polovině 20. století byla země pevně připoutána k Sovětskému svazu a sledovala snahy Západu o navrácení svobody a nezávislosti zemí na Východě.⁵²

Proto bylo po revoluci v roce 1989 snadné navázat na dobré česko-americké vztahy.⁵³ Především v době, kdy česká společnost a vláda udělaly tlustou čáru za minulostí a vítaly nově nabytou svobodu.⁵⁴

Ministerstvo zahraničních věcí hodnotilo vztahy s USA ve 21. století jako nadstandardní. Země je vnímána jako silný partner, se kterým Česká republika sdílí stejné hodnoty.⁵⁵ Spojené státy jsou také významným obchodním společníkem – představují silný exportní a importní trh.⁵⁶ V roce 2013 představoval objem českého dovozu do USA 69 miliard korun a vývozu 60,6 miliard korun.⁵⁷ Přestože se v případě USA nejedná o hlavního obchodního partnera České republiky, tvořil v tomto roce obchod se Spojenými státy 2,2 procent⁵⁸ z celkového objemu exportu a importu ČR. Ve srovnání s ostatními zeměmi, se kterými Česká republika obchoduje, obsadily Spojené státy místo 11. v exportu a 13. v importu.⁵⁹

Z hlediska hodnocení USA občany České republiky ovšem není postavení země tak silné, jak po roce 1989 bývalo. Již v roce 2001 bylo patrné jisté vystřízlivění po

⁴⁹ Politické vztahy. In: *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky: Velvyslanectví České republiky ve Washingtonu* [online]. [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/washington/cz/politicke_vztahy/

⁵⁰ CUHRA, Jaroslav a kol.. *České země v evropských dějinách; Díl 4. Od roku 1918 - 1.vyd. - Praha, Litomyšl : Paseka, 2006, s. 62.*

⁵¹ Politické vztahy. In: *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky: Velvyslanectví České republiky ve Washingtonu* [online]. [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/washington/cz/politicke_vztahy/

⁵² Tamtéž.

⁵³ Tamtéž.

⁵⁴ CUHRA, Jaroslav a kol.. *České země v evropských dějinách; Díl 4. Od roku 1918 - 1.vyd. - Praha, Litomyšl : Paseka, 2006, s. 311, 331.*

⁵⁵ Vztahy ČR se zeměmi Severní a Jižní Ameriky, zpráva 2007. In: *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. [cit. 2014-04-16], s. 28; Dostupné z: <http://www.mzv.cz/file/72942/VztahyCRseZememiSeverniAJizniAmeriky.pdf>

⁵⁶ Bilaterální vztahy. In: *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky: Velvyslanectví České republiky ve Washingtonu* [online]. [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/washington/cz/obchod_a_ekonomika/vstup_na_us_trh/bilateralni_vztahy/index.html

⁵⁷ ČSÚ: Statistika zahraničního obchodu České republiky za rok 2013; [cit. 2014-11-11]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/p/6001-13>

⁵⁸ Shodně import i export.

euforii pádu Železné opony. Přestože USA zůstávaly nadále oblíbenou zemí, lidé si začali uvědomovat i zápory životního stylu a silnou amerikanizaci kultury.⁶⁰ Výzkum veřejného mínění v roce 2003 odhalil, že USA byly v tomto roce jedinou zemí, jejíž oblíbenost se zřetelně zhoršovala.⁶¹ Výsledky sociologických výzkumů, konkrétně studií společnosti STEM, ukazují, že během let 1994 – 2003 se hodnocení USA obyvateli České republiky snížilo. Ve studii v roce 1994 ohodnotili dotazovaní Češi Spojeným státům 4 body z pěti možných (v otázce oblíbenosti země), o devět let později pouze 3,6 bodů.⁶² Rovněž poslední zveřejněná data z roku 2012 tento trend potvrzují, současně ale ukazují, že se v České republice stále jedná o zemi, která patří k těm oblíbenějším. Pozitivně na USA nahlížela více než polovina dotázaných (52 procent).⁶³ Ruku v ruce s tímto postojem jde také mediální pozornost, kterou česká média zemi věnují. Fakt, že pro českou společnost jsou Spojené státy stále elitním státem, dokazuje například výzkum v diplomové práci Mgr. Kateřiny Vančurové, z jejíž analýzy českých deníků v roce 2013 vyplývá, že velká část (přibližně 30 procent) zahraničního zpravodajství se týká právě USA.⁶⁴

⁵⁹ ČSÚ: Statistika zahraničního obchodu České republiky za rok 2013; [cit. 2014-11-11]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/p/6001-13>

⁶⁰ Jak se vyvíjí náš vztah k ostatním zemím? 2001. In: *STEM.cz: Středisko empirických výzkumů* [online]. [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: <http://www.stem.cz/tisk.php?id=206>

⁶¹ Jak se vyvíjí náš vztah k ostatním zemím? 2003. In: *STEM.cz: Středisko empirických výzkumů* [online]. [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: <http://www.stem.cz/tisk.php?id=397>

⁶² Tamtéž.

⁶³ Vztahy občanů ČR k vybraným zemím 2012. In: *STEM.cz: Středisko empirických výzkumů* [online]. [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: <http://www.stem.cz/clanek/2627>

⁶⁴ VANČUROVÁ, Kateřina; Vliv agenturního zpravodajství České tiskové kanceláře na obsah zahraničních rubrik periodického tisku. Praha, 2014.

3. Česká tisková kancelář a zahraniční zpravodajství

3.1 O ČTK

Česká tisková kancelář je institucí se zvláštním, veřejnoprávním statutem.⁶⁵ Byla zřízená Zákonem č. 517/1992 Sb. o České tiskové kanceláři.⁶⁶ Zákon, definuje její roli takto: „*Posláním tiskové kanceláře je poskytovat objektivní a všestranné informace pro svobodné vytváření názorů. Tisková kancelář poskytuje službu veřejnosti šířením slovního a obrazového zpravodajství z České republiky a ze zahraničí. Stejnou službu poskytuje tisková kancelář i do zahraničí.*“⁶⁷

ČTK musí také zajistit síť vlastních zpravodajů a spolupracovníků v České republice a v zahraničí. Ze zákona je agentuře dovoleno provozovat podnikatelskou činnost, ovšem pouze v případě, že tato činnost neohrozí její poslání.⁶⁸ Hlavními finančními zdroji ČTK jsou příjmy z prodeje textového a obrazového zpravodajství, které kancelář denně produkuje. V roce 2013 představovaly tržby z tohoto prodeje 192 milionů korun z celkových 260 milionů.⁶⁹ Zbytek tržeb získala ČTK díky prodeji techniky, reklamy a dalších služeb.⁷⁰

Kontrolním orgánem je Rada tiskové kanceláře, čítající 7 členů. Ti během pětiletého mandátu dohlíží na činnost ČTK, schvalují ředitele kanceláře či rozpočet.⁷¹

3.1.1 Historie

Československá tisková kancelář vznikla ve stejný den jako samostatný Československý stát – 28. 10. 1918.⁷² Jejím úkolem bylo stát se hlavním zdrojem

⁶⁵ ŠMÍD, Milan a Ludmila TRUNEČKOVÁ. *Novinář a jeho zdroje v digitální éře*. 1 vyd. Praha: Karolinum, 2009, s. 129.

⁶⁶ O ČTK: Základní informace. *ČTK.cz* [online]. 2011 - 2014 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: http://www.ctk.cz/o_ctk/zakladni_informace/

⁶⁷ Předpis č. 517/1992 Sb.; Zákon České národní rady o České tiskové kanceláři; dostupný z: http://i4.cn.cz/ctk/PDF/Zakon_c_517-1992_Sb._o_CTK.pdf

⁶⁸ Tamtéž

⁶⁹ Výroční zpráva o hospodaření a činnosti České tiskové kanceláře v roce 2013; s. 31; dostupná z: http://www.ctk.cz/o_ctk/vyrocní_zpravy/

⁷⁰ Tamtéž.

⁷¹ Předpis č. 517/1992 Sb.; Zákon České národní rady o České tiskové kanceláři; dostupný z: http://i4.cn.cz/ctk/PDF/Zakon_c_517-1992_Sb._o_CTK.pdf

⁷² O ČTK: Historie. *ČTK.cz* [online]. 2011 - 2014 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: http://www.ctk.cz/o_ctk/historie/

informací o dění na území ČSR a v zahraničí.⁷³ Přestože byla její činnost často kritizována především z důvodů prodělečnosti a nízké rychlosti zpravodajství, dokázala si během několika krátkých let vybudovat pevnou pozici.⁷⁴ Ve 20. letech byla ČTK ve spojení se 24 zahraničními agenturami.⁷⁵ Ve 30. letech disponovala zahraničními zpravodaji v 11 zemích Evropy.⁷⁶ V roce 1935 se z finančních důvodů tato síť zredukovala na 3 zpravodaje – v Paříži, Berlíně a Bělehradě.⁷⁷

Řadu let také ČTK poskytovalo zpravodajství nově vzniklému Českému rozhlasu⁷⁸ (v letech 1923 – 1939 pod názvem Radiojournal).⁷⁹ A to až do chvíle, než byl Český rozhlas schopný produkovat vlastní zpravodajskou relaci, v roce 1934.⁸⁰

Od roku 1948 až do Sametové revoluce 1989 je ČTK plně pod správou komunistické diktatury, slouží tak částečně také účelům politické propagandy.⁸¹ I přesto však měla v této době významné postavení na české mediální scéně.⁸² V 60. letech dosáhla poprvé zisku, do té doby byla z větší části dotovaná státem.⁸³

3.1.2 ČTK po roce 1989

Teprve po roce 1989 dochází k významnějším změnám v organizaci ČTK.⁸⁴ Především k deetizaci agentury.⁸⁵ Kromě změn personálních a organizačních začíná ČTK rozšiřovat portfolio svých služeb „...začíná digitálně zpracovávat fotografický servis, uskutečňuje se přenos textu i fotografií prostřednictvím satelitu. Dochází k rozšíření nabídky dokumentačních databází, zpracování a vydávání infografiky a je zahájeno ekonomické zpravodajství v angličtině. Koncem 90. let je spuštěna Infobanka

⁷³ BEDNAŘÍK, Petr, Jan JIRÁK a Barbara KÖPPLOVÁ. *Dějiny českých médií: od počátku do současnosti*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011, s. 175.

⁷⁴ STEJSKAL, Jan. *Zprávy z českého století: tiskové agentury a česká společnost 1848-1948*. Vyd. 1. V Praze: Triton, 2008, s. 139.

⁷⁵ Tamtéž, s. 151.

⁷⁶ RICHTER, Jaroslav. *ČTK včera, dnes a zítra*. Praha: Česká tisková kancelář, 1998, s.6.

⁷⁷ STEJSKAL, Jan. *Zprávy z českého století: tiskové agentury a česká společnost 1848-1948*. Vyd. 1. V Praze: Triton, 2008, s. 221.

⁷⁸ Tamtéž, s. 159.

⁷⁹ KONČELÍK, Jakub, Pavel VEČEŘA a Petr ORSÁG. *Dějiny českých médií 20. století*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010, s. 100.

⁸⁰ BEDNAŘÍK, Petr, Jan JIRÁK a Barbara KÖPPLOVÁ. *Dějiny českých médií: od počátku do současnosti*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011, s. 180.

⁸¹ O ČTK: Historie. *ČTK.cz* [online]. 2011 - 2014 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z:

http://www.ctlk.cz/o_ctlk/historie/

⁸² BEDNAŘÍK, Petr, Jan JIRÁK a Barbara KÖPPLOVÁ. *Dějiny českých médií: od počátku do současnosti*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011, s. 295.

⁸³ RICHTER, Jaroslav. *ČTK včera, dnes a zítra*. Praha: Česká tisková kancelář, 1998, s. 16.

⁸⁴ O ČTK: Historie. *ČTK.cz* [online]. 2011 - 2014 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z:

http://www.ctlk.cz/o_ctlk/historie/

⁸⁵ BEDNAŘÍK, Petr, Jan JIRÁK a Barbara KÖPPLOVÁ. *Dějiny českých médií: od počátku do současnosti*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011, s. 377.

ČTK obsahující aktuální zpravodajství i archivní a faktografické databáze.⁸⁶ V novém tisíciletí je spuštěna Fotobanka, část zpravodajství publikuje ČTK na internetových serverech ceskenoviny.cz, financninoviny.cz a sportovninoviny.cz, aktivní je rovněž na sociálních sítích.⁸⁷

Krise na mediální scéně v České republice se několik let výrazným způsobem dotýká i ČTK. Z finančních důvodů je nucena každoročně snižovat počet svých zaměstnanců. V roce 1996 jich pro ČTK pracovalo 380⁸⁸, v roce 2012 již pouze 278.⁸⁹ V témže roce hospodařila ČTK se ztrátou 3, 98 milionů Kč.⁹⁰ V roce 2013 zaměstnávala ČTK ještě o 15 osob méně, 263.⁹¹ Naopak hospodaření se oproti předchozímu roku zlepšilo, poprvé od krize se podařilo agentuře generovat zisk (3 miliony korun).⁹²

Pokles lze ovšem sledovat nejednom u počtu zaměstnanců, ale také v počtu vydaných zpráv. V roce 2011 bylo uveřejněno 342 252 zpravodajských materiálů, o rok později 328 648.⁹³ V roce 2013 to bylo dokonce 306 541 zpravodajských materiálů.⁹⁴

3.2 Zpravodajství ČTK

3.2.1 Poskytované služby

Základem činnosti ČTK je poskytovat zpravodajství, přesto není médiem s masovým publikem.⁹⁵ Mezi klienty agentury patří převážně odběratelé z řad českých redakcí tisku, televizí a rádií, dále podnikatelské subjekty, které potřebují nejčerstvější informace pro činnost svých podniků, a v neposlední řadě také zahraniční agentury a média.⁹⁶ V roce 2013 tvořila média 65 procent klientely⁹⁷, 13 procent potom veřejné

⁸⁶ O ČTK: Historie. ČTK.cz [online]. 2011 - 2014 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z:

http://www.ctlk.cz/o_ctlk/historie/

⁸⁷ Tamtéž.

⁸⁸ RICHTER, Jaroslav. *ČTK včera, dnes a zítra*. Praha: Česká tisková kancelář, 1998, s. 100

⁸⁹ Výroční zpráva o hospodaření a činnosti České tiskové kanceláře v roce 2012; s. 25; dostupná z: http://www.ctlk.cz/o_ctlk/vyrocnl_zpravy/

⁹⁰ Tamtéž, s. 1.

⁹¹ Výroční zpráva o hospodaření a činnosti České tiskové kanceláře v roce 2013; s. 25; dostupná z: http://www.ctlk.cz/o_ctlk/vyrocnl_zpravy/

⁹² Tamtéž, s. 25.

⁹³ Výroční zpráva o hospodaření a činnosti České tiskové kanceláře v roce 2012; s. 25; dostupná z: http://www.ctlk.cz/o_ctlk/vyrocnl_zpravy/, s. 9.

⁹⁴ Výroční zpráva o hospodaření a činnosti České tiskové kanceláře v roce 2013; s. 11; dostupná z: http://www.ctlk.cz/o_ctlk/vyrocnl_zpravy/

⁹⁵ TRUNEČKOVÁ, Ludmila; OSVALDOVÁ, Barbora. *Zpravodajství v médiích*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2011, s. 32.

⁹⁶ FAQ. ČTK.cz [online]. 2011 - 2014 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: <http://www.ctlk.cz/faq/>

⁹⁷ Z médií potom největší odběratelů tvořily televizní stanice a tisk.

instituce (ministerstva, kraje, parlament, ...), 12 procent soukromé firmy.⁹⁸ Do zahraničí prodala agentura 10 procent materiálů (6 procent tvořilo zpravodajství zakoupené médii a institucemi na Slovensku).⁹⁹

Pro uspokojení potřeb všech klientů poskytuje ČTK nejnovější informace 7 dní v týdnu, 24 hodin denně.¹⁰⁰ Přestože v současné době agentura nabízí široké spektrum služeb, tradičním a nejhodněji zastoupeným produktem je stále textové zpravodajství.¹⁰¹ V roce 2013 mělo z celkového počtu 306 541 vydaných materiálů téměř 200 000 textovou podobu.¹⁰² Textové zpravodajství bývá často doplněno o další produkty, jako jsou například fotografie, audio a video záznamy, grafy a tabulky.¹⁰³ Všechny zprávy, vydané ČTK jsou opatřeny metadaty, tedy společnými rysy agenturní zprávy.¹⁰⁴ Tato data slouží k rychlejší a lepší orientaci v množství agenturních zpráv. Každá zpráva tak obsahuje: titulek, klíčová slova, datum vydání, prioritu, ID, servis, kategorii zpráv. U fotografií, videí a audio záznamů ještě například: jméno autora, lokaci, audiotyp, mluvčího a širší tematickou návaznost.¹⁰⁵

3.2.2 Typy agenturních zpráv

Zprávy, které ČTK svým odběratelům poskytuje, se liší na základě toho, jakým způsobem o daných událostech informují. Téměř každý zveřejněný materiál je tak vedle metadat opatřen také typem zprávy (u klasických zpráv, tedy prvních verzí a těch, které další verze nemají, se typ neuvádí). Ten se liší dle rozsahu zprávy a také způsobu, jakým je událost popisována. Ve sledované době ČTK vydává tyto typy zpráv:

Headline

Headline je nejnovější typ zpravodajského materiálu. Zaveden byl v roce 2010 a nahradil tak dosavadní formát *blesk*.¹⁰⁶ Jedná se o nejrychlejší zprávy. Headline je

⁹⁸ Data poskytl Přemysl Cenk, obchodní ředitel ČTK, při své přednášce Obchodní aktivity a vnější prostředí ČTK 27. 2. 2014 na FSV UK.

⁹⁹ Tamtéž.

¹⁰⁰ Tamtéž, s. 19.

¹⁰¹ ŠMÍD, Milan a Ludmila TRUNEČKOVÁ. *Novinář a jeho zdroje v digitální éře*. 1 vyd. Praha: Karolinum, 2009, s. 141.

¹⁰² Výroční zpráva o hospodaření a činnosti České tiskové kanceláře v roce 2013; s. 11; dostupná z: http://www.ctk.cz/o_ckt/vyrocní_zpravy/

¹⁰³ Výroční zpráva o hospodaření a činnosti České tiskové kanceláře v roce 2012; s. 9; dostupná z: http://www.ctk.cz/o_ckt/vyrocní_zpravy/

¹⁰⁴ ŠMÍD, Milan a Ludmila TRUNEČKOVÁ. *Novinář a jeho zdroje v digitální éře*. 1 vyd. Praha: Karolinum, 2009, s. 142.

¹⁰⁵ Služby: Výhody zpráv ČTK: Forma. *ČTK.cz* [online]. 2011 - 2014 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: http://www.ctk.cz/sluzby/vyhody_zprav_ckt/forma/

¹⁰⁶ Výroční zpráva o hospodaření a činnosti České tiskové kanceláře v roce 2010; s. 8; dostupná z:

zpráva s maximálně 144 znaky. ČTK headliny v rámci svých služeb rozesílá i jako SMS zprávy svým odběratelům.¹⁰⁷ V roce 2013 jich agentura vydala 34 175, tedy v průměru více než 90 denně.¹⁰⁸

Fleš

Zpráva s označením fleš následuje několik minut po headlinu. Jedná se o krátké, jedno až dvou větné zprávy, popisující důležité či nečekané události. Bývají označené prioritou 2, krátce po jejich zveřejnění následuje klasická zpráva, která dosavadní informace rozvádí, případně přináší další materiál jako fotografie, videa atd..¹⁰⁹

Zprávy s prioritou 3 a 4

Zprávy označené prioritou 3 a 4 jsou klasické zprávy, často rozvádějící headliny a fleše. Vedle nejdůležitějších informací obsahují také řadu dalších doplňujících skutečností. Tyto zprávy mohou mít i několik verzí, které se mění dle materiálu, který byl do zprávy postupně doplňován.¹¹⁰

Shrnutí

Shrnutí je typ zprávy, která rekapituluje nejdůležitější momenty významné události.¹¹¹ Nevyskytuje se příliš často, pouze u více sledovaných událostí, které se nějakou dobu vyvíjely a objevovaly se nové, zásadní skutečnosti.

Profil

Profilem rozumíme chronologické či faktografické zpracování události.¹¹² Od shrnutí se liší především tím, jaký časový rozsah zpracovává. Profil může popisovat události trvající několik dní, ale také například životopisy osobností, historii obchodních společností či průběh významných událostí v dějinách.

http://www.ctk.cz/o_ckt/vyrocní_zpravy/

¹⁰⁷ Služby: Výhody zpráv ČTK: Typy. *ČTK.cz* [online]. 2011 - 2014 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: http://www.ctk.cz/sluzby/vyhody_zprav_ckt/typy/

¹⁰⁸ Výroční zpráva o hospodaření a činnosti České tiskové kanceláře v roce 2013; s. 11; dostupná z: http://www.ctk.cz/o_ckt/vyrocní_zpravy/

¹⁰⁹ Služby: Výhody zpráv ČTK: Typy. *ČTK.cz* [online]. 2011 - 2014 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: http://www.ctk.cz/sluzby/vyhody_zprav_ckt/typy/

¹¹⁰ TRUNEČKOVÁ, Ludmila; OSVALDOVÁ, Barbora. *Zpravodajství v médiích*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2011, s. 49.

¹¹¹ Tamtéž, s. 51.

¹¹² Služby: Výhody zpráv ČTK: Typy. *ČTK.cz* [online]. 2011 - 2014 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: http://www.ctk.cz/sluzby/vyhody_zprav_ckt/typy/

Další typy materiálů:**Dokument**

Dokument není typickou agenturní zprávou. Jedná se o původní texty a materiály, které nejsou ČTK upravovány. Nejčastěji jsou to projevy státních představitelů, smlouvy či jiná vyjádření.¹¹³

Tabulky

Zcela specifickým typem ČTK zpráv jsou Tabulky. Tabulky neobsahují souvislý text, jsou to často burzovní lístky, výsledky sportovních utkání apod..¹¹⁴

Souhrn

ČTK vydává Souhrny jako shrnutí toho nejdůležitějšího z domácího, ekonomického a zahraničního zpravodajství. Zkrácené nejvýznamnější zprávy zveřejňuje několikrát denně, ve 4:00, 8:00, 12:00, 16:00 a 20:00.¹¹⁵

Avízo

Avíza, spolu s plány a deníky jsou zvláštními typy zpráv. Jedná se o oznámení o plánovaných událostech, o kterých jsou odběratelé informováni dostatečně dopředu. Informují často o tiskových konferencích, hospodářských výsledcích, celých přehledech očekávaných událostí apod.. Tyto materiály jsou označeny prioritou 5.¹¹⁶

3.2.3 Domácí zpravodajství ČTK

ČTK se jako instituce s veřejnoprávním statutem snaží o zpravodajství v co nejširším záběru.¹¹⁷ Majoritní část zaujímá domácí zpravodajství. V roce 2013 bylo agenturou vydáno 50 607 domácích zpráv, bez ekonomických a sportovních zpráv. Pro srovnání, ve stejném roce bylo vydáno 29 768 zahraničních zpráv.¹¹⁸ V současné době disponuje ČTK 14 odbočkami v celé České republice, které zajišťují domácí

¹¹³ Tamtéž.

¹¹⁴ Tamtéž.

¹¹⁵ Tamtéž.

¹¹⁶ Tamtéž.

¹¹⁷ TRUNEČKOVÁ, Ludmila; OSVALDOVÁ, Barbora. Zpravodajství v médiích. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2011, s. 39.

¹¹⁸ Výroční zpráva o hospodaření a činnosti České tiskové kanceláře v roce 2012; s. 25; dostupná z: http://www.ctk.cz/o_ctk/vyrocní_zpravy/

zpravodajství pražské centrále.¹¹⁹ Redakce domácího zpravodajství prošla v roce 2009 restrukturalizací, kdy došlo ke sloučení redakcí. Od tohoto roku již ČTK nedisponuje samostatnými redakcemi domácího a ekonomického zpravodajství – byly sloučeny do Centrální redakce.¹²⁰ Samostatnou redakci si udrželo zpravodajství ze zahraničí.

3.2.4 Zahraniční zpravodajství ČTK

Značnou část zpravodajství, které připravuje agentura pro svoje odběratele, tvoří zprávy ze zahraničí.¹²¹ Přináší informace o dění všude ve světě z velkého množství oblastí od politicky, přes ekonomické zprávy až po nejrůznější zajímavosti. Bez tohoto zdroje by byla velká část zpravodajských médií zcela bez zahraničního zpravodajství.¹²² V roce 2013 vydala 29 768 zahraničních zpráv, tedy průměrně 81 denně.¹²³ Pro srovnání domácích zpráv vydala agentura v témže roce téměř dvojnásobek.¹²⁴

V zahraniční redakci ČTK v Praze pracují v současné době necelé tři desítky redaktorů a editorů. Jejich počet se každoročně mění v závislosti na počtu uzavřených smluv a odběratelů. V roce 2013 vytvářelo zpravodajství zahraniční redakce vedle tří zahraničních zpravodajů 16 redaktorů obecného zahraničního zpravodajství, 4 redaktori ekonomického zahraničního zpravodajství a 4 editoři v pražské kanceláři.¹²⁵

Počet pracovníků se každoročně spíše snižuje kvůli rozpočtovým škrtnutím. Ze stejného důvodu se snižují počty stálých zahraničních zpravodajů, kterými agentura disponuje.¹²⁶ Již od počátků fungování tiskové agentury měla ČTK své zahraniční zpravodaje. V roce 1930 bylo v Evropě 11 zahraničních zpravodajů, jejich počty se ovšem v průběhu let snižovaly, především z finančních důvodů a také po domluvě s ostatními zahraničními zpravodajskými agenturami.¹²⁷ V roce 1996 bylo v agentuře na postu stálého zpravodaje v zahraničí zaměstnáno 9 osob; jednalo se o posty v Bonnu,

¹¹⁹ FAQ. ČTK.cz [online]. 2011 - 2014 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: <http://www.ctlk.cz/faq/>

¹²⁰ Výroční zpráva o hospodaření a činnosti České tiskové kanceláře v roce 2009; s. 5; dostupná z: http://www.ctlk.cz/o_ctlk/vyrocnl_zpravy/

¹²¹ V příloze č. 7 je zaznamenán počet zpráv, které redakce zahraničního zpravodajství ČTK během posledních let vydala. Data byla získána z Výroční zprávy o hospodaření a činnosti České tiskové kanceláře v roce 2013.

¹²² ŠLERKA, Josef. Jak dostat média z krize? A jsou v ní vůbec? Velká mediální debata ovládla CIF 2013. *Lupa.cz* [online]. 2013 [cit. 2014-04-11]. Dostupné z: <http://www.lupa.cz/clanky/jak-dostat-media-z-krize-a-jsou-v-ni-vubec-velka-medialni->

¹²³ Výroční zpráva o hospodaření a činnosti České tiskové kanceláře v roce 2013; s. 11; dostupná z: http://www.ctlk.cz/o_ctlk/vyrocnl_zpravy/

¹²⁴ Tamtéž.

¹²⁵ FUČÍK, Zdeněk; rozhovor ze dne 9. 4. 2014.

¹²⁶ FUČÍK, Zdeněk; rozhovor ze dne 9. 4. 2014.

¹²⁷ RICHTER, Jaroslav. *ČTK včera, dnes a zítra*. Praha: Česká tisková kancelář, 1998, s. 16.

Bruselu, Londýně, Moskvě, New Yorku, Paříži a tři na Slovensku).¹²⁸ Z finančních důvodů ovšem ani tento počet nevydržel dlouhou dobu. V období, kdy bylo analyzováno zpravodajství ČTK pro účely této práce, tedy v roce 2013, měla agentura pouze tři zahraniční zpravodaje – v Bruselu, Berlíně a Bratislavě.¹²⁹ Poslední posty byly zrušeny koncem roku 2012, a to v New Yorku a Moskvě – důvodem byla opět úsporná opatření.¹³⁰ V lednu 2013 disponovala ČTK stále ještě stálým zahraničním zpravodajem v New Yorku, jednalo se ovšem pouze o prvních několik dní v lednu.¹³¹

Jako zdroje pro zahraniční zpravodajství využívá ČTK především servis světových tiskových agentur, se kterými spolupracuje pomocí výměny servisů (případně doplácí rozdíl v cenách).¹³² Jedná se největší světové agentury: Reuters, AP, AFP, dále ITAR TASS a DPA. Výměnu servisů za stejné ceny provozuje ČTK také s národními agenturami: APA, MTI, PAP, SID.¹³³

Vzhledem ke skutečnosti, že informace od tiskových agentur získávají ve stejné podobě všechna média na světě, neomezují se tedy zdroje ČTK výhradně na abonované agentury. Jako zdroj využívá ČTK také zahraniční tisk, televizní stanice a důvěryhodné zdroje na internetu. I přesto, že informace musí redaktoři dále ověřovat, stále více jako zdroje využívají sociální sítě, především Twitter, sledují relevantní osobnosti, případně takto vyhledávají očitě svědky aktuálních událostí.¹³⁴

Pokud disponuje agentura v dané oblasti, z níž potřebuje získat informace, zahraničním zpravodajem, stává se zdrojem také on (sám připravuje celé příspěvky, případně dodává některé informace). Zahraniční zpravodaj samozřejmě funguje jako samostatná jednotka, dle slov Zdeňka Fučíka, posledního zpravodaje ČTK v USA, produkuje zpravodaj především příspěvky na základ vlastních návrhů. *„V některých případech přichází zadání přímo od agentury. Především pokud se v Čechách stane událost, na kterou může být v USA reakce – konkrétně u otázky radaru v Brdech a když zemřel Václav Havel. Dříve se do Prahy posílaly týdenní plány, čemu se ten daný reportér bude věnovat. To býval často problém naplnit, protože zpravodaj neměl plány*

¹²⁸ TRUNEČKOVÁ, Ludmila. *Tiskové agentury* [online]. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1997, s. 100.

¹²⁹ FAQ. *ČTK.cz* [online]. 2011 - 2014 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: <http://www.ctlk.cz/faq/>

¹³⁰ Výroční zpráva o hospodaření a činnosti České tiskové kanceláře v roce 2012; s. 7; dostupná z: http://www.ctlk.cz/o_ctlk/vyrocnl_zpravy/

¹³¹ FUČÍK, Zdeněk; rozhovor ze dne 9. 4. 2014.

¹³² CENKL, Přemysl, Přednáška Obchodní aktivity a vnější prostředí ČTK, ze dne 27. 2. 2014 na FSV UK.

¹³³ Tamtéž.

¹³⁴ FUČÍK, Zdeněk; rozhovor ze dne 9. 4. 2014.

*ohlášených událostí. Potom se tato praxe zrušila a dnes již zpravodaj pouze utváří denní nabídky, kdy každý den nabízí několik témat, které může zpracovat.*¹³⁵

Z důvodů omezených finančních prostředků, které má zahraniční zpravodaj ČTK k dispozici, může po dané zemi cestovat pouze velmi omezeně (výjimkou jsou velmi aktuální a důležité události). Zdrojem jsou redaktorovi tedy relevantní zpravodajské servery, sociální sítě, oficiální dokumenty veřejných institucí a samozřejmě také znalost prostředí a osobní kontakty.¹³⁶

Česká tisková kancelář rovněž dbá na multifunkčnost svých zpravodajů. Je běžné, že ze zahraničí od svých redaktorů kromě textového zpravodajství získává audio a video záznamy, či fotografie.¹³⁷

Přestože od roku 2013 nedisponuje ČTK zahraničním zpravodajem v USA, dle slov Zdeňka Fučíka, který po svém návratu z New Yorku vedl zahraniční redakci kanceláře, se tato změna na obsahu zpravodajství příliš neprojevila. *„Ve světě již v agenturách zahraniční zpravodaj pomalu ztrácí smysl. ... přidaná hodnota, kterou zahraniční zpravodaj může poskytnout zde samozřejmě je, ale u českých to tak zcela neplatí. Nemají často přístup k zákulisním informacím a na jistá místa. Zahraničních zpravodajů je na místě velké množství a přednost dostanou ti z větších médií vlivných států. To není Česká republika. Jediná přidaná hodnota zahraničního zpravodaje v USA by byla, kdyby mohl hodně cestovat, být na místě, kde se něco děje. Na rozdíl od rozhlasu a televize redaktor z ČTK ovšem tolik peněz nemá.*¹³⁸

Ke zrušení zpravodajského postu v New Yorku došlo především kvůli vysokým finančním nákladům.¹³⁹ Rozhodnutí zrušit jej, podpořil také fakt, že v době internetu nepřináší zpravodaj na místě tolik exkluzivních informací, které nikdo jiný získat nemůže, rovněž se v česko-amerických vztazích neděje příliš zajímavých událostí.¹⁴⁰ Přednost tedy dostaly zpravodajské posty v evropských státech.

¹³⁵ Tamtéž.

¹³⁶ Tamtéž.

¹³⁷ Tamtéž.

¹³⁸ Tamtéž.

¹³⁹ Ekvivalentem finanční náročnosti jednoho zpravodajského postu v USA je deset redaktorských míst v pražské redakci.

¹⁴⁰ FUČÍK, Zdeněk; rozhovor ze dne 9. 4. 2014.

4. Český rozhlas a zahraniční zpravodajství

4.1 O Českém rozhlase

4.1.1 Historie

V roce 2013 oslavil Český rozhlas již 90 let svého vysílání. Pravidelné rozhlasové vysílání je datováno 18. května 1923, ve 20:05 v pražských Kbelích.¹⁴¹ Rozhlas pod názvem Radiojournal zahájil svoji činnost jako jeden z prvních v Evropě. V prvních letech se program rádia skládal především z mluveného slova, čtyřikrát denně vysílal zpravodajství (v 11:00, 13:15, 16:55, 21:30).¹⁴² Přestože disponoval Radiojournal svými zpravodaji, zpravodajství do vysílání bylo zpravováno ČTK a do studia dopravováno potrubní poštou. Smlouva o tomto poskytování zpravodajství existovala již od roku 1925.¹⁴³ Vlastní zpravodajskou relaci Radiojournal připravoval od roku 1934,¹⁴⁴ brzy poté začal přejímat také pořady ze zahraničí, například přenosy z XI. letních olympijských her v Berlíně v roce 1936.¹⁴⁵

Historie Českého rozhlasu ve 20. století byla vždy velmi pevně spjata s politickými událostmi. V Protektorátu Čechy a Morava byl sloučen s německým vysíláním a byl pod přísnou cenzurou. Přesto právě výzva rozhlasu spustila události Pražského povstání 5. 5. 1945. V roce 1948 byl po převzetí moci komunisty rozhlas zestátněn.¹⁴⁶

4.1.2 Český rozhlas po roce 1989

Český rozhlas je jedním z médií veřejné služby v České republice, které vznikly po roce 1989. Jeho činnost je určena Zákonem České národní rady o Českém rozhlase č.

¹⁴¹ BEDNAŘÍK, Petr, Jan JIRÁK a Barbara KÖPPOVÁ. *Dějiny českých médií: od počátku do současnosti*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011, s. 178.

¹⁴² PACOVSKÝ, Jaroslav. *Na vlnách rozhlasu (1923-1993)*. 1. vyd. Praha: Český rozhlas, 1993, s. 27.

¹⁴³ STEJSKAL, Jan. *Zprávy z českého století: tiskové agentury a česká společnost 1848-1948*. Vyd. 1. V Praze: Triton, 2008, s. 157-158.

¹⁴⁴ BEDNAŘÍK, Petr, Jan JIRÁK a Barbara KÖPPOVÁ. *Dějiny českých médií: od počátku do současnosti*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011, s.180.

¹⁴⁵ PACOVSKÝ, Jaroslav. *Na vlnách rozhlasu (1923-1993)*. 1. vyd. Praha: Český rozhlas, 1993, s. 50.

¹⁴⁶ Historie rozhlasu v kostce. In: *Rozhlas.cz* [online]. 1997-2014 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/rozhlasovahistorie/historie/zprava/682506>

484/1991 Sb.. Jeho činnost definuje v paragrafu 2 takto: „*Český rozhlas poskytuje službu veřejnosti tvorbou a šířením rozhlasových programů, popřípadě dalšího multimediálního obsahu a doplňkových služeb na celém území České republiky a do zahraničí (dále jen "veřejná služba v oblasti rozhlasového vysílání").*“¹⁴⁷ Ze statusu veřejnoprávního média plyne pro Český rozhlas řada povinností týkající se jeho tvorby. Tyto povinnosti jsou rovněž definovány zákonem: „*Hlavními úkoly veřejné služby v oblasti rozhlasového vysílání jsou zejména*

- a) poskytování objektivních, ověřených, ve svém celku vyvážených a všestranných informací pro svobodné vytváření názorů,*
- b) přispívání k právnímu vědomí obyvatel České republiky,*
- c) vytváření a šíření programů a poskytování vyvážené nabídky pořadů pro všechny skupiny obyvatel se zřetelem na svobodu jejich náboženské víry a přesvědčení, kulturu, etnický nebo národnostní původ, národní totožnost, sociální původ, věk nebo pohlaví tak, aby tyto programy a pořady odrážely rozmanitost názorů a politických, náboženských, filozofických a uměleckých směrů, a to s cílem posílit vzájemné porozumění a toleranci a podporovat soudržnost pluralitní společnosti,*
- d) rozvíjení kulturní identity obyvatel České republiky včetně příslušníků národnostních nebo etnických menšin,*
- e) výroba a vysílání zejména zpravodajských, publicistických, dokumentárních, uměleckých, dramatických, sportovních, zábavných a vzdělávacích pořadů a pořadů pro děti a mládež.*“¹⁴⁸

Český rozhlas je zejména financován z koncesionářských poplatků, jejichž výši určuje Poslanecká sněmovna České republiky, a z vlastní podnikatelské činnosti.¹⁴⁹ V roce 2013 byla výše koncesionářských poplatků 45 Kč měsíčně za rozhlasový přijímač.¹⁵⁰ I přes vleklou krizi na české mediální scéně se daří rozhlasu udržet výsledky

¹⁴⁷ Předpis č. 484/1991 Sb. Zákon České národní rady o Českém rozhlase; dostupný z: <http://www.rozhlas.cz/digital/legislativa/zprava/158850>

¹⁴⁸ Tamtéž.

¹⁴⁹ Tamtéž.

¹⁵⁰ Ročenka Českého rozhlasu za rok 2012; s. 29; dostupná z: <http://media.rozhlas.cz/binary/02954433.pdf>

hospodaření v kladných číslech. V roce 2012 vykázal zisk v řádu desítek tisíc korun.¹⁵¹ Současně si mohl rozhlas dovolit také navýšit počet zaměstnanců, v roce 2013 zaměstnával rozhlas 1 514 osob.¹⁵²

Stanice Českého rozhlasu patří dlouhodobě k nejposlouchanějším stanicím v České republice. „V roce 2012 poslouchalo denně alespoň jednu stanici Českého rozhlasu 1,574 milionu posluchačů ve věkové skupině 12–79 let, kterou sleduje RADIO PROJEKT, hlavní výzkum poslechovosti rádií v České republice. To představuje 17,7 % dané populace a 27,7 % ze všech posluchačů rádia v uvedeném věku.“¹⁵³ V roce 2013 poslech vlajkové stanice Radiožurnál dokonce stoupl. V druhém a třetím čtvrtletí zaznamenal 6,7% růst oproti stejnému období předchozího roku.¹⁵⁴ Jeho podíl na trhu byl 8,7 %. Druhá nejposlouchanější stanice Českého rozhlasu – Dvojka, zaujímala počtem posluchačů 6,1 % rozhlasového trhu.¹⁵⁵ V meziročním srovnání ovšem ztratila 3,9 %. Třetí nejposlouchanější stanicí je ČRo 3 – Vltava s 0,6 %, všechna regionální rádia ČRo poslouchalo ve druhé polovině roku 2013 6,2 % všech posluchačů.¹⁵⁶ „Denní dosah celoplošných stanic ČRo byl v tomto období 13,4 %, což je 1.184 tis. lidí. Průměrná doba poslechu byla 231 minut.“¹⁵⁷

4.1.3 Stanice Českého rozhlasu

V roce 2013 provozoval Český rozhlas 4 celoplošné rozhlasové stanice (ČRo Radiožurnál, ČRo Praha, ČRo Vltava, ČRo Plus), 4 speciální (ČRo D-dur, ČRo Jazz, ČRo Wave, Radio Junior), 11 regionálních stanic a ČRo 7 pro vysílání do zahraničí.¹⁵⁸

¹⁵¹ Výroční zpráva o hospodaření Českého rozhlasu za rok 2012; s. 12; dostupná z: http://www.rozhlas.cz/rada/dokumenty/_zprava/vyrocnizprava-ohospodareni-ceskeho-rozhlasu-za-rok-2012--1250984

¹⁵² Výroční zpráva Rady Českého rozhlasu o činnosti Českého rozhlasu za rok 2013, s. 8; dostupná z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?o=7&ct=163&ct1=0>

¹⁵³ Ročenka Českého rozhlasu za rok 2012; s. 29; dostupná z: <http://media.rozhlas.cz/binary/02954433.pdf>

¹⁵⁴ Radiožurnál pokračuje v růstu poslechovosti. *Mediaguru.cz* [online]. 2014, 06.11.2013 [cit. 2014-03-29]. Dostupné z: <http://www.mediaguru.cz/2013/11/radiozurnal-pokracuje-v-rustu-poslechovosti/#.U0rZjaJAKSo>

¹⁵⁵ RADIOPROJEKT. *Median.cz* [online]. 2006–2014 [cit. 2014-03-29]. Dostupné z: <http://www.median.cz/?lang=cs&page=1&sub=9>

¹⁵⁶ Tamtéž.

¹⁵⁷ Poslechovost stanic Českého rozhlasu. *Rozhlas.cz* [online]. 1997 - 2014 [cit. 2014-03-29]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/reklama/vyzkum/_zprava/poslechovost-stanic-ceskeho-rozhlasu--1142964

¹⁵⁸ Základní informace. *Rozhlas.cz* [online]. 1997-2014 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/informace/informace/>

Ve výčtu výše chybí stanice ČRo 6, Rádio Česko a Leonardo. Tyto stanice byly 1. března nahrazeny stanicí Český rozhlas Plus.¹⁵⁹ Všechny stanice přináší denně posluchačům řadu zpravodajských, publicistických, naučných a zábavných pořadů a hudbu. Níže jsou uvedeny bližší informace o vybraných stanicích, v jejichž programovém schématu se objevují nejčastěji zpravodajské pořady.¹⁶⁰

ČRo 1 – Radiožurnál

Radiožurnál je vlajkovou lodí Českého rozhlasu.¹⁶¹ Je zároveň jeho nejposlouchanější stanicí. Zaměřuje se na zpravodajské a publicistické pořady. „24 hodin denně nabízí rychlý, kvalitní a komplexní informační servis o událostech doma i v zahraničí.“¹⁶² Každou celou hodinu vysílá zpravodajskou relaci v délce 5 minut. Výjimkou jsou delší Hlavní zprávy a publicistika každý den ve 12:00 a 18:00.¹⁶³

V roce 2013 vysílal Radiožurnál tyto pořady:¹⁶⁴

Program stanice ČRo 1 - Radiožurnál v období 1.1. - 30. 6. 2013	
Pravidelné pořady	Čas vysílání
Pondělí - Pátek	
Ranní Radiožurnál	po - pá 5:00 - 09:00
Ranní interview	po - pá 07:50 - 08:00; 08:50 - 09:00
Host Radiožurnálu	po - pá 10:05 - 10:30
Dopolední Radiožurnál	po - pá 09:00 - 12:00
90 let s Vámi	po - pá 11:10 - 11:14
Odpolední Radiožurnál	po - pá 12:00 - 19:00
Dvacet minut Radiožurnálu	po - pá 17:05 - 17:25
Sportžurnál	po - pá 19:05 - 19:25
Stalo se dnes	po - pá 21:05 - 21:30
Večerní Radiožurnál	po - pá 19:00 - 00:00

¹⁵⁹ Plus: O stanici. *Rozhlas.cz* [online]. 1997-2014 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/plus/ostanici/>

¹⁶⁰ Výroční zpráva Rady Českého rozhlasu o činnosti Českého rozhlasu za rok 2013, s. 60, dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?o=7&ct=163&ct1=0>

¹⁶¹ URBAN, Tomáš. Čelem k masám. *Mladá fronta DNES - Víkend DNES: Kavárna*. 22.06. 2013, č. 25., s.32

¹⁶² Radiožurnál: O stanici. *Rozhlas.cz* [online]. 1997-2014 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/radiozurnal/ostanici/>

¹⁶³ Výroční zpráva Rady Českého rozhlasu o činnosti Českého rozhlasu za rok 2013, s. 60, dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?o=7&ct=163&ct1=0>

¹⁶⁴ Program (Český rozhlas). *Rozhlas.cz* [online]. 1997-2014 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <http://program.rozhlas.cz/html/2013-07-01>

Večerní host Radiožurnálu	po - pá 23:05 - 00:00
Hlavní zprávy	po-pá 12:05, 18:05, nově nahradily Zprávy o dvanácté, Zprávy o šesté a Ozvěny dne
Noční Radiožurnál	po - ne 00:00 - 05:00
Sobota - Neděle	
Víkendový Ranní Radiožurnál	so - ne 05:00 - 09:00
Motožurnál	so - ne 07:40 - 08:00
Glosa	so - ne 3 min
Zápisník zahraničních zpravodajů	ne 09:00 - 10:00
Křesťanský týdeník	so 09:00 - 09:20
Víkendový Polední Radiožurnál	so - ne 10:00 - 14:00
Host Radiožurnálu	so - ne 10:05 - 10:30
90 let s Vámi	so - ne 11:05, 3 - 10 min
Po Česku	so - ne 13:10 - 13:05
Odpolední Víkendový Radiožurnál	so - ne 14:00 - 18:00
S mikrofonem za hokejem/Sportžurnál	so - ne 19:00 - 20:00
Stretnutie	ne 20:00 - 21:00
O Roma vakeren	so 20:00 - 21:00
Příběhy 20. století	so 21:00 - 22:00
Zápisník zahraničních zpravodajů	ne 21:00 - 22:00
Doteky víry	so-ne 22:00 - 23:00
Host Radiožurnálu	so - ne 23:00 - 00:00

ČRo Plus/ČRo 6/Rádio Česko

Český rozhlas Plus vznikl na základě koncepce nového ředitele Petera Duhana, podle kterého měl rozhlas příliš mnoho stanic.¹⁶⁵ Z tohoto důvodu vznikla 1. března stanice Plus integrující zrušené stanice ČRo 6, Rádio Česko a Leonardo.¹⁶⁶ Vysílání zahájila na středních vlnách v čase 16:00 – 24:00, zbytek dne zaplnily reprízy z předchozího dne, od července do vysílacího schématu přibyly desetiminutové zprávy, každou hodinu od 7:00 – 24:00.¹⁶⁷

Hlavním cílem stanice je přinášet posluchačům analytickou publicistiku, komentáře, diskuse, interaktivní pořady. Analýzy současného a aktuálního dění v širších

¹⁶⁵ ĎURÍČKOVÁ, Monika. Český rozhlas propustí až pětinu pracovníků, ostatním se zvýší platy. In: *IHNed.cz* [online]. 26.4.2014. 1996-2014 [cit. 2014-03-16]. Dostupné z: <http://zpravy.ihned.cz/c1-55619800-cesky-rozhlas-propusti-az-petinu-pracovniku-ostatnim-se-zvysi-platy>

¹⁶⁶ Plus: O stanici. *Rozhlas.cz* [online]. 1997-2014 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/plus/ostanici/>

¹⁶⁷ Výroční zpráva Rady Českého rozhlasu o činnosti Českého rozhlasu za rok 2013, s 15-16; dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?o=7&ct=163&ct1=0>

souvislostech společenských, historických, ekonomických či kulturních.¹⁶⁸ V prvních měřeních Radioprojektu dosáhla stanice Plus 19 tisíc posluchačů denně.

Programové schéma stanice Český rozhlas Plus v březnu 2013:¹⁶⁹

PLUS	Pondělí - Pátek	Sobota	Neděle
16:00	Leonardo (dobrodružství s vědou a technikou, výročí dne) 50'	Leonardo plus 50'	Archiv plus (komentované archivní ukázky k výročním týdne) 50'
16:30			
17:00	Pondělí-Pátek podle 50'	Týden v kultuře 50'	Týden ve světě 50'
17:30			
18:00	Zaostřeno (analytická reportáž) 20'	Zaostřeno (analytická reportáž) 20'	Zaostřeno (analytická reportáž) 20'
18:30	Názory a argumenty 30'	Názory a argumenty 30'	Názory a argumenty 30'
19:00	Radiofórum (posluchači a jejich téma) 30'	Ekofórum 30'	Ekofórum 30'
19:30	Svět ve dvaceti minutách 20'	Svět ve dvaceti minutách 20'	Svět ve dvaceti minutách 20'
20:00	Politická literatura, Lidé pera, Kořeny, Portréty, Dobrá vůle 50'	Média PLUS 50'	Příběhy 20. století 50'
20:30			
21:00	Pro a proti (HardTalk - kontroverzní téma) 50'	Historie PLUS 50'	Knížky PLUS 50'
21:30			
22:00	Hovory (profilový rozhovor) 30'	Hovory (profilový rozhovor) 30'	Student PLUS 30'
22:30	Svět ve dvaceti minutách 20' ®	Svět ve dvaceti minutách 20' ®	Svět ve dvaceti minutách 20' ®
23:00	Názory a argumenty 30' ®	Názory a argumenty 30' ®	Názory a argumenty 30' ®
23:30	Zaostřeno (analytická reportáž) 20' ®	Zaostřeno (analytická reportáž) 20' ®	Zaostřeno (analytická reportáž) 20' ®

	Živé vysílání
	Předtočené pořady
	Reprízy

ČRo Regina

Český rozhlas Regina je jednou z regionálních stanic rozhlasu. Vysílá z pražského Karlína. V denních hodinách přináší posluchačům proud zpráv, publicistických pořadů a hudby.¹⁷⁰ Z regionálních stanic je Regina nejčastějším zadavatelem zpravodajských příspěvků pro Centrum zpravodajství.¹⁷¹ Kontinuálně rozšiřuje především dopravní zpravodajství – Bezstarostná jízda. Jedná se o osm hodin zpravodajství ve všední dny a čtyři hodiny o víkendu.¹⁷² „Večer a v noci vysílá pořady

¹⁶⁸ Plus: O stanici. *Rozhlas.cz* [online]. 1997-2014 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/plus/ostanici/>

¹⁶⁹ Programové schéma ČRo Plus. *iDNES.cz* [online]. 1999–2014 [cit. 2014-04-06]. Dostupné z: http://data.idnes.cz/soubory/domaci/A130301_HV_ROPLUS_SCHMA.PDF

¹⁷⁰ Regina: O stanici. *Rozhlas.cz* [online]. 1997-2014 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/regina/ostanici/>

¹⁷¹ NOVÁK, Pavel; šéfredaktor zahraniční redakce Centra zpravodajství; rozhovor ze dne 8. 4. 2014

¹⁷² Výroční zpráva Rady Českého rozhlasu o činnosti Českého rozhlasu za rok 2013, s.60; dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?o=7&ct=163&ct1=0>

určené národnostním a sociálním menšinám, koncipované hudební pořady i pořady kontaktní a zábavné.¹⁷³

4.2 Zpravodajství Českého rozhlasu

Český rozhlas má jako médium veřejné služby ze zákona povinnost poskytovat objektivní a ověřené informace, čehož dosahuje především pomocí zpravodajských pořadů.¹⁷⁴ Zpravodajství jako takové je pro veřejnoprávní rozhlas programovou dominantou, často tvoří až pětinu veškerého vysílání.¹⁷⁵ V Českém rozhlasu má status zpravodajské stanice ČRo 1 – Radiožurnál, který je pro rozhlas stále vlajkovou lodí.¹⁷⁶ Denně produkuje v průměru 200 zpravodajských a publicistických příspěvků.¹⁷⁷ Zpravodajské pořady jsou ovšem v programových schématech všech stanic. Až do roku 2012 si každá stanice zpracovávala příspěvky do zpravodajských relací sama, od 1. ledna 2013 tato činnost spadá do kompetencí nově vzniklého Centra zpravodajství.

4.2.1 Centrum zpravodajství

Centrum zpravodajství je jedním ze tří programových center, ustavených k 1. 5. 2012.¹⁷⁸ Spolu s Centrem tvorby a Centrem vysílání bylo vytvořeno v rámci reorganizace tehdejších pracovišť.¹⁷⁹ Úkolem Centra zpravodajství je připravovat kompletní zpravodajství pro všechny stávající stanice Českého rozhlasu, současně se ovšem nejedná o úplnou unifikaci zpravodajství. Pro jednotlivé stanice jsou často vytvářeny verze jedné zprávy v závislosti na konkrétních požadavcích.¹⁸⁰ „Mezi hlavní

¹⁷³ Regina: O stanici. *Rozhlas.cz* [online]. 1997-2014 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/regina/ostanici/>

¹⁷⁴ Předpis č. 484/1991 Sb. Zákon České národní rady o Českém rozhlasu; dostupný z: <http://www.rozhlas.cz/digital/legislativa/zprava/158850>

¹⁷⁵ MARŠÍK, Josef; *Rozhlasová zpráva a rozhlasové zpravodajství; Zpravodajství v médiích*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2011, s. 57.

¹⁷⁶ URBAN, Tomáš. Čelem k masám. *Mladá fronta DNES - Víkend DNES: Kavárna*. 22. 06. 2013, č. 25., s. 32.

¹⁷⁷ Ročenka Českého rozhlasu za rok 2012; s. 14, dostupná z: http://media.rozhlas.cz/_binary/02954433.pdf

¹⁷⁸ Tamtéž, s. 3.

¹⁷⁹ ĎURÍČKOVÁ, Monika. Český rozhlas propustí až pětinu pracovníků, ostatním se zvýší platy. In: *IHNed.cz* [online]. 26. 4. 2014. 1996-2014 [cit. 2014-03-16]. Dostupné z: <http://zpravy.ihned.cz/c1-55619800-cesky-rozhlas-propusti-az-petinu-pracovniku-ostatnim-se-zvysi-platy>

¹⁸⁰ SOJKOVÁ, Alena. Jak se mění zpravodajství. *Týdeník Rozhlas*. 2013, 14. ročník, č. 2., s. 6.

*funkce a činnosti Centra zpravodajství patří zajištění zpravodajství a aktuální publicistiky pro všechny stanice Českého rozhlasu a webový zpravodajský portál www.zpravy.rozhlas.cz, sledování aktuálního dění a informování o něm včetně hledání vlastních témat a námětů ke zpracování, intenzivní práce s informačními zdroji, vytváření prostoru pro kvalitní a nezávislou investigativní žurnalistiku a zajištění spolehlivých servisních informací (doprava, počasí aj.).*¹⁸¹ Zkušební provoz pod vedením Tomáše Pancíře zahájilo Centrum 1. 10. 2012,¹⁸² ostrý provoz potom 1. 1. 2013. Během prvního roku své činnosti vyprodukoval newsroom Centra zpravodajství za pomoci regionálních a zahraničních redaktorů průměrně 14 000 příspěvků měsíčně.¹⁸³

4.2.2 Zahraniční zpravodajství Českého rozhlasu

Součástí Centra zpravodajství je také zahraniční redakce, která zajišťuje stanicím informace o událostech za hranicemi České republiky. Před vznikem Centra disponovala téměř každá ze stanic vlastními zpravodaji vytvářejícími příspěvky o zahraničních událostech. Tato praxe se však sloučením zpravodajských redakcí změnila – za zahraniční zpravodajství zodpovídá zahraniční redakce. Ta zajišťuje příspěvky všem stanicím Českého rozhlasu, a to jak na základě konkrétních požadavků jednotlivých stanic, ale také přichází s vlastními tématy.¹⁸⁴

Vedle pracovníků pražské redakce, kterých je přibližně 16,¹⁸⁵ se na utváření podoby zahraničního zpravodajství podílejí ve velké míře také zahraniční zpravodajové. Český rozhlas disponuje širokou sítí zpravodajů žijících v cizích zemích, což je významná konkurenční výhoda.¹⁸⁶ V roce 2013 působilo v zahraničí na pozici zpravodaje Českého rozhlasu 11 redaktorů.¹⁸⁷ Nejnovějším zpravodajem v zahraničí se koncem roku 2013 stal David Koubek – v Rio de Janeiru, v Brazílii. Hlavními důvody,

¹⁸¹ Ročenka Českého rozhlasu za rok 2012; s. 3-4, dostupná z: http://media.rozhlas.cz/_binary/02954433.pdf

¹⁸² Největší změny od roku 1989. *Týdeník Rozhlas*. 2013, 14. ročník, č. 5., s. 6.

¹⁸³ Výroční zpráva Rady Českého rozhlasu o činnosti Českého rozhlasu za rok 2013, s. 9; dostupná z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?o=7&ct=163&ct1=0>

¹⁸⁴ NOVÁK, Pavel; rozhovor ze dne 8. 4. 2014.

¹⁸⁵ Tamtéž.

¹⁸⁶ BŘEŠŤAN, Robert. Co o sobě hlásí rozhlas. In: *IHNed.cz* [online]. 1996-2014 [cit. 2014-04-02]. Dostupné z: <http://ekonom.ihned.cz/c1-59179040-co-o-sobe-hlasi-rozhlas>

¹⁸⁷ Výroční zpráva Rady Českého rozhlasu o činnosti Českého rozhlasu za rok 2013, s. 9-10; dostupná z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?o=7&ct=163&ct1=0>

proč zřídít tento zpravodajský post, byly především dvě významné sportovní události v následujících letech: Mistrovství světa ve fotbale a Hry XXXI. olympiády.¹⁸⁸

Zahraniční zpravodajové tedy informačně pokrývají zprávy z dané země (případně i sousední státy), pokud to finanční situace dovolí, snaží se co nejvíce po přiděleném státu cestovat. Cestování se neomezuje pouze na závažné a důležité události, které se právě dějí, ale také na zajímavosti či kuriozity, o které by posluchači jedné z rozhlasových stanic mohli mít zájem.¹⁸⁹

Redaktoři v Praze a zahraniční zpravodajové nejsou jedinými tvůrci zpravodajství Českého rozhlasu. Kromě nich využívá redakce také stálých spolupracovníků, kteří žijí v zahraničí (jedná se o bývalé novináře či osoby, které dokážou vytvořit kvalitní texty), těch bylo v roce 2013 přibližně 9 (například v Japonsku, Švédsku, Norsku, Řecku či Itálii).¹⁹⁰ V české redakci jsou zaměstnáváni také 4 redaktoři, kteří pravidelně vyjíždějí do zahraničí na místa, jež nemá zpravodajsky Český rozhlas pokryt a kde zrovna probíhají důležité události.

V běžném denním plánu vytvoří redakce zahraničního zpravodajství přibližně 80 příspěvků (toto číslo zahrnuje i další verze zpráv připravené pro jednotlivé stanice apod.).¹⁹¹ Jako zdroje vedle zpravodajů a spolupracovníků využívá servis abonovaných tiskových agentur,¹⁹² světové zpravodajské servery, zahraniční televizní a radiové stanice (například BBC, CNN).¹⁹³

¹⁸⁸ NOVÁK, Pavel; rozhovor ze dne 8. 4. 2014.

¹⁸⁹ Tamtéž.

¹⁹⁰ Tamtéž.

¹⁹¹ Tamtéž.

¹⁹² Český rozhlas abonuje všechny světové tiskové agentury a také ČTK.

¹⁹³ NOVÁK, Pavel; rozhovor ze dne 8. 4. 2014.

5. Metodologie výzkumné části

5.1 Formulace výzkumných otázek a hypotéz

Cílem této diplomové práce je poskytnout analýzu zpravodajství informujících o událostech týkajících se Spojených států amerických v podání zahraničních redakcí ČTK, Českého rozhlasu a také konkrétně zahraničního zpravodaje Českého rozhlasu. Při porovnávání práce daných redakcí bude zkoumáno, v jaké míře a jakým způsobem se zprávám o USA obě média věnovala, jaká témata v souvislosti s touto zemí v jejich zpravodajství dominovala a jakou jim přikládala důležitost.

Následující analýza se bude pokoušet odpovědět na tyto otázky a pokusí se potvrdit či vyvrátit uvedené hypotézy:

- i. *Výzkumná otázka č. 1: V jakém množství se redakce zabývaly zprávami o USA?*
- ii. *Výzkumná otázka č. 2: Jakou důležitost přisuzovala každá z redakcí zprávám o USA?*
- iii. *Výzkumná otázka č. 3: Jakým tématům souvisejícím s USA se redakce zabývaly?*
- iv. *Výzkumná otázka č. 4: Jakou roli ve zpravodajství o USA hrál v redakci zahraniční zpravodaj a jakým tématům se věnoval? (lze analyzovat pouze u zpravodajství Českého rozhlasu)*
- v. *Je zahraniční zpravodaj na místě dění výhodou pro Český rozhlas? Získává zpravodajství Českého rozhlasu díky jeho práci zajímavější informace, než které by mohlo získat z agenturního servisu?*
- vi. *Hypotéza č. 1: Vzhledem k postavení USA ve světové politice a ekonomice se zprávám z dané země budou redakce věnovat ve velké míře a v širokém spektru témat*
- vii. *Hypotéza č. 2: Vzhledem k mezinárodnímu postavení USA ve světě se bude nejvíce analyzovaných zpráv týkat zahraniční politiky a ekonomiky.*
- viii. *Hypotéza č. 3: Vzhledem k zaměření a divácké a odběratelské základně bude ČTK produkovat nesrovnatelně více zpráv z USA než Český rozhlas ve větším spektru témat.*

5.2 Metody analýzy a definice vzorku a jednotky výzkumu

Vzhledem k účelům práce bude zapotřebí porovnat činnost obou redakcí a jejich výstupy z několika hledisek. Z důvodu velikosti vzorku se jako vhodná metoda zpracování dat nabízí kvantitativní obsahová analýza. Ta umožní zkoumat velké množství textu a dosáhnout u obou zkoumaných redakcí výsledků v podobě, díky níž bude možné obě redakce mezi sebou porovnat. Získané výsledky budou díky kvantitativním metodám strukturované a zpětně snadno ověřitelné.¹⁹⁴

Na části zkoumaného vzorku bude užito také kvalitativních metod. Tento krok je důležitý pro získání informací o způsobu, jakým obě redakce při informování o aktuálních událostech postupovaly. Budou proto vybrány dvě události, jimž se obě média v daném okamžiku věnovala, a na zpravodajství pokrývajících tyto události bude určeno, jak každá z redakcí postupovala. Jakou důležitost, kolik prostoru zprávám věnovala, a také jaké zdroje využívala. Díky kvalitativním metodám je možné zkoumat menší množství dat, výsledkem je ovšem pro výzkumníka vzhled do problému a kompletní obraz zkoumaného vzorku.¹⁹⁵

Jako výzkumný vzorek analýzy bylo určeno kompletní textové zpravodajství ČTK v období 1. ledna – 30. června roku 2013 a čtené zpravodajství Českého rozhlasu ve stejném období. Z důvodu velkého počtu stanic rozhlasu a také množství zpravodajských relací bylo nutné omezit analýzu vzorku u zpravodajství Českého rozhlasu. Analyzováno bylo tedy zpravodajství stanice ČRo 1 – Radiožurnál, které je hlavním zpravodajskou stanicí. Od roku 2013 jsou navíc všechny zprávy produkovány Centrem zpravodajství a konkrétně zpravodajství zahraniční redakce dodává většinu zpráv právě této stanici. Na ostatních stanicích jsou vysílány zprávy totožné, v některých případech v delších verzích, pouze výjimečně jsou pro ně připravovány příspěvky, které nejsou vysílány také na ČRo 1 Radiožurnál. Na Radiožurnálu bylo poté vybráno 6 relací každého dne, které byly analyzovány. Jednalo se o Zprávy v 7:00, Hlavní Zprávy v 9:00, Hlavní zprávy ve 12:00, Zprávy ve 14:00, Zprávy v 17:00 a

¹⁹⁴ SCHULZ, Winfried, Lutz M HAGEN, Jakub KONČELÍK, Helmut SCHERER a Irena REIFOVÁ. Analýza obsahu mediálních sdělení [online]. 2. přeprac. vyd. Praha: Karolinum, 2004, s. 29

¹⁹⁵ HENDL, Jan. Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace. 2., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2008, s. 52.

Hlavní zprávy v 18:00. V těchto relacích se analyzovaly všechny příspěvky vyjma sportovních zpráv, zpráv o počasí a dopravě na českých silnicích.¹⁹⁶

Pro kvalitativní část analýzy byly zvoleny dvě události: první ze dne 15. dubna 2013 – útoky na maratónu v Bostonu,¹⁹⁷ druhá ze dne 18. dubna 2013 – výbuch továrny na hnojiva ve městě West v Texasu. Jednalo se o vysoce sledované události, jejichž průběh a vývoj sledovala média na celém světě. V rámci kvalitativní analýzy byly sledovány všechny zprávy týkající se této události v období 15. dubna – 30. června 2013.

Jednotkou výzkumu byla každá textová zpráva vydaná ČTK a každá čtená zpráva vysílaná na ČRo 1 – Radiožurnál ve sledovaném období. Dále kódovány a zkoumány byly ty jednotky, jejichž obsah se týkal událostí na území USA, jejich významných osobností a také událostí mimo USA, ve kterých ovšem tato země zaujímala signifikantní roli či se jich týkat jiným významným způsobem.

5.3 Operacionalizace, konstrukce proměnných

U všech zkoumaných jednotek v určeném vzorku bylo nutné určit následující proměnné:

- I. Měsíc
- II. Den
- III. Čas
- IV. Prioritu
- V. Téma

U jednotek ČTK nebylo nutné určovat hodnoty, které proměnné nabývaly. Každá zpráva agentury je opatřena metadaty. Metadata jsou informace usnadňující lepší orientaci ve zpravodajství. Obsahují titulek, časové údaje, formát zprávy, prioritu, servis a kategorii. Servis určuje region, do kterého daná zpráva spadá a také zpracovatelskou redakci.¹⁹⁸ Kategorie vypovídá o tématu dané zprávy.¹⁹⁹ U zpráv z ČTK se zjišťovaly

¹⁹⁶ K analýze příspěvků zpravodajství Českého rozhlasu byla využita také mediální monitorovací databáze Newton Media.

¹⁹⁷ Dne 15. dubna 2013 odpálili neznámí útočníci výbušniny v cíli každoročního maratónu v Bostonu, USA.

¹⁹⁸ Služby: Výhody zpráv ČTK: Forma. *ČTK.cz* [online]. 2011 - 2014 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: http://www.ctlk.cz/sluzby/vyhody_zprav_ctlk/forma/

¹⁹⁹ Seznam všech kategorií, kterými jsou zprávy opatřeny, je uveden v příloze č. 3. Zpráva jich může mít přiřazeno několik, obvykle 3 – 4.

vedle určených proměnných dále i typy agenturních zpráv²⁰⁰ a další vybrané služby, které svým odběratelům běžně k textovému zpravodajství poskytuje. Jsou jimi:

- I. Foto
- II. Audio
- III. Video
- IV. Grafika

U zpravodajství Českého rozhlasu bylo snadné určit první tři z konstruovaných proměnných. Prioritu ani téma ovšem rozhlas jmenovitě neuvádí. Pro určení priority zprávy bylo tedy využito řazení zpráv v jednotlivých zpravodajských relacích. Ke zjištění tematické struktury příspěvků bylo ovšem nutné vytvořit soubor hodnot, které proměnná Téma nabývala. Ke každé zkoumané jednotce byla přiřazena jedna z následujících kategorií:

- I. Bohemika (zprávy přímo se týkající České republiky, místem či významem a českých reálií)
- II. Domácí politika (politická témata v rámci území a legislativy USA)
- III. Zahraniční politika – obecně (globální události v zahraničí mimo území USA, v nichž se země angažuje)
- IV. Zahraniční politika – Evropa (události v regionu, ve kterých se USA angažuje)
- V. Zahraniční politika – Blízký východ a Afrika (události v regionu, ve kterých se USA angažuje)
- VI. Zahraniční politika – Asie a Austrálie (události v regionu, ve kterých se USA angažuje)
- VII. Zahraniční politika – Latinská Amerika (události v regionu, ve kterých se USA angažuje)
- VIII. Ekonomika (ekonomická situace v USA, hospodářství, nezaměstnanost a další ekonomická témata)
- IX. Kriminalita, násilí (střelba, atentáty, únosy a další kriminální chování)
- X. Přírodní a průmyslové katastrofy (tornáda, bouře, výbuchy továren)
- XI. Kultura (události z oblasti hudby, filmu, divadla, výtvarného umění)
- XII. Sport (události se sportovní tematikou, které byly vysílány v rámci všeobecného zpravodajství, mimo sportovní zpravodajství)

²⁰⁰ Typy/formáty agenturních zpráv jsou blíže specifikovány a popsány v kapitole Zpravodajství České tiskové kanceláře.

XIII. Ostatní (zajímavosti a další zprávy)

U zpráv Českého rozhlasu bylo vedle proměnných uvedených výše zjišťováno rovněž přispění stálého zahraničního zpravodaje rozhlasu ve Washingtonu – zda byl citován jako zdroj, či se formou rozhovoru nebo vlastního příspěvku podílel na relaci.

Všechny materiály potřebné ke zpracování analýzy byly získávány z Infobanky ČTK a archivu internetového vysílání Českého rozhlasu iRadio.

6. Zpravodajství ČTK o USA v první polovině roku 2013

Pravděpodobně největší změnou v zahraniční redakci ČTK bylo oproti předchozím létům zrušení dalších dvou postů zahraničních zpravodajů. Koncem roku 2012 ukončila agentura činnost odboček v New Yorku a Moskvě. Z tohoto důvodů byla tedy redakce při poskytování informací z USA zcela odkázána na abonované agentury a zahraniční média.

V první polovině roku se redakce domácího zpravodajství věnovala hojně tématu první přímé volbě prezidenta České republiky a následně prvním krokům Miloše Zemana v úřadu, povodím, které postihly území země a vládní krizi v červnu roku 2013.

Z oblasti zahraničního zpravodajství sledovala agentura podrobně dění na Blízkém východě – v Sýrii, Egyptě a dalších zemích Arabského jara. Pravidelně informovala o ekonomické situaci v EU a zveřejňovala hospodářské výsledky. Pečlivě pokrývala také situaci v Severní Koreji, která hrozila rozpoutáním válečného stavu v regionu.

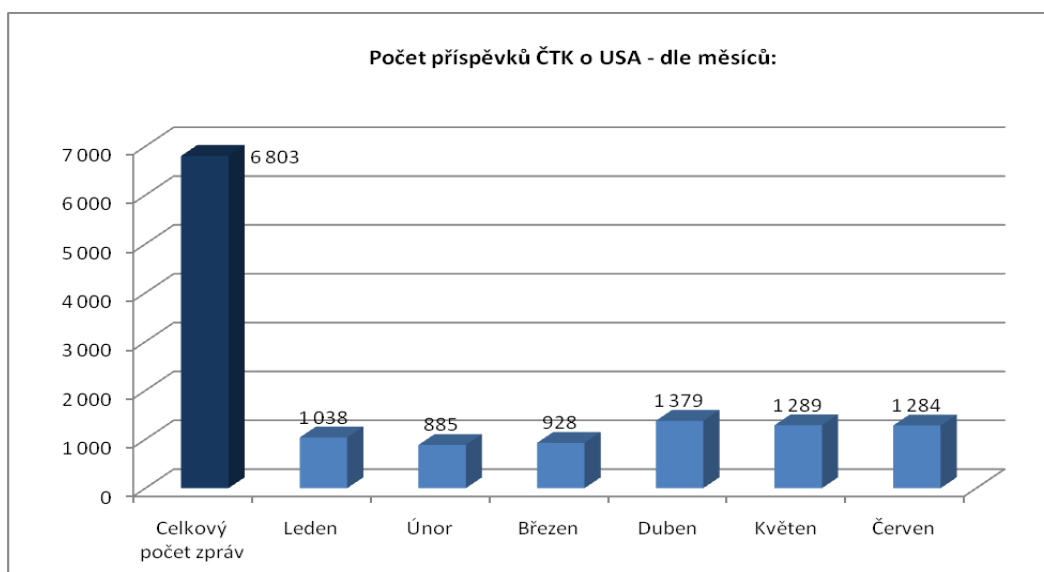
Jako zdroje využívala zmíněných světových agentur, médií, i informací od tří zahraničních zpravodajů v Berlíně, Bratislavě a Bruselu. Klasické textové zprávy byly často doplňovány o vyjádření státníků, odborníků a pověřených osob, případně svědků. Rovněž odběratelům ČTK poskytovala další servis v podobě fotografií, audio a video záznamů a dalších materiálů.

6.1 Analýza zpravodajství

Během analýzy byly dle určené metodologie zkoumány všechny zprávy týkající se USA. Tyto zprávy byly vyhledány pomocí klíčového slova ‚USA‘ v Infobance textového zpravodajství ČTK v určeném období, tedy prvních šesti měsících roku 2013. V tomto období bylo agenturou vydáno 6 803 zpráv, které odpovídaly daným kritériím. Tedy v průměru 38 textových zpráv denně. 119 těchto zpráv bylo v anglickém jazyce, 454 zpráv tvořily příspěvky sportovní.

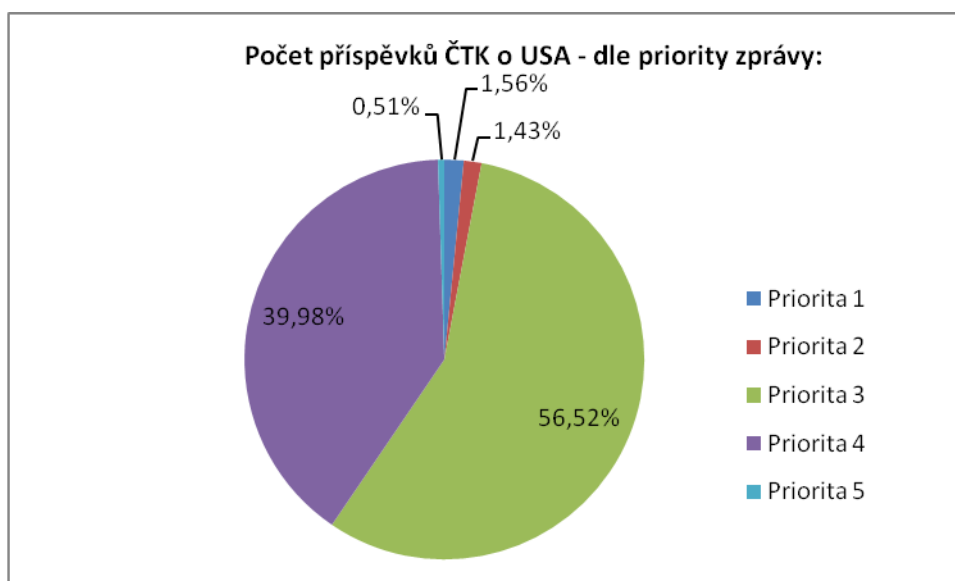
Z celkového množství textových materiálů, které během sledovaného období ČTK produkovala, tvořily zprávy o USA přibližně 6 procent.

Graf č. 1: Počet příspěvků o USA ve zpravodajství ČTK – dle měsíců

Největší počet příspěvků vydala agentura během dubna a také posledních dvou měsíců analýzy, nejméně v únoru. Důvodem zvýšeného počtu příspěvků v druhé čtvrtině roku 2013 bylo několik událostí, kterým ČTK věnovala zvýšenou pozornost. V dubnu to byl útok na maraton v Bostonu a výbuch továrny ve městě West. Dále se v květnu a červnu jednalo se kauzu Edwarda Snowdena, soud s vojínem Bradley Manningem, vyšetřování výbuchů na maratonu v Bostonu, bankrot města Detroit, situace v KLDLR a na Blízkém východě.

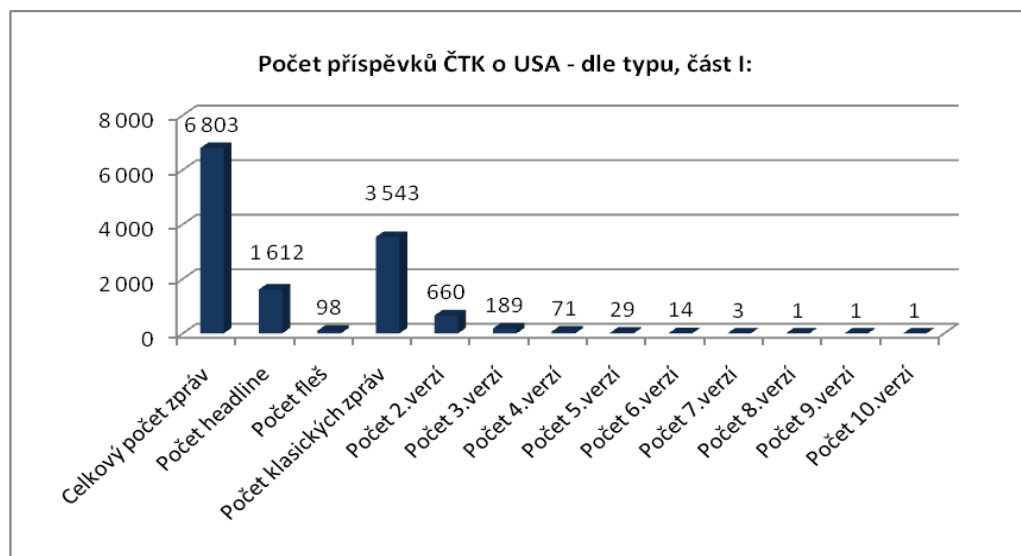
Graf č. 2: Počet příspěvků o USA ve zpravodajství ČTK – dle priority zprávy

Dle priority zprávy, která byla uvedena u každého analyzovaného příspěvku, byl největší počet zpráv označen prioritou 3 (téměř dvě třetiny), druhý nejvyšší počet příspěvků byl zaznamenán u priority 4. Tyto výsledky nejsou překvapivé vzhledem k tomu, že těmito dvěma prioritami se označuje většina zpráv – priority 1 a 2 jsou vyhrazeny pro headliny a fleše.²⁰¹ Naopak prioritou 5 náleží materiálům, které nereagují přímo na aktuální situaci – jsou jimi například kalendária a profily.

Z hlediska typů/formátů zpráv, bylo samozřejmě největší množství klasických prvních verzí textových zpráv. Těmto zprávám předcházelo 1 612 zpráv s označením headline. Nejvíce těchto zpráv vydala ČTK v dubnu a červnu. Jednalo se o informace o Bostonu, Westu, přírodních katastrofách, například tornádu v Oklahomě, či propadům americké burzy. Takto označeny byly i jiné zprávy o soudních rozhodnutích nebo zveřejněných hospodářských výsledcích. Zprávy formátu fleš byly ve sledovaném období vydány v 98 případech. Nejčastěji opět v dubnu a červnu, v tomto měsíci byly zveřejněny Fleše především v souvislosti s útoky na maraton v Bostonu, výbuchem ve městě West či případem Edwarda Snowdena a jeho objevení v Moskvě. V dalších měsících se tyto zprávy týkaly například několika případů střelby na území spojených států.

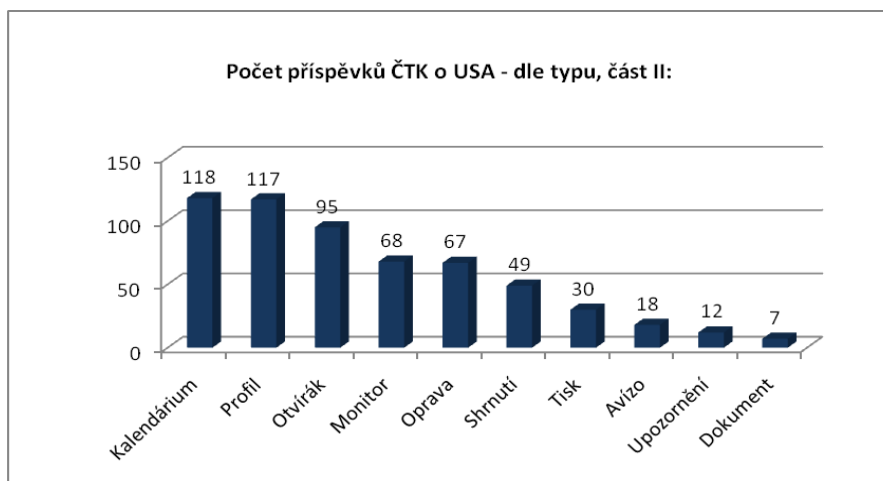
Graf č. 3: Počet příspěvků o USA ve zpravodajství ČTK – dle typů zpráv I

²⁰¹ Nemusí ovšem platit vždy, během analýzy se vyskytly tyto dva typy zpráv také s přidělenou prioritou 3 a 4.

Z celkového počtu analyzovaných zpráv vydala ve sledovaném období ČTK 3 543 prvních verzí textových zpráv. Druhé verze se díky rozšíření dočkala každá 10. – 11. zpráva, třetí potom každá 35. V jednom případě byla textová zpráva postupně doplňována až na 10. verzi. Jednalo se o příspěvek týkající se výbuchu továrny na hnojiva v Texasu 18. dubna. Základní informace byly postupně doplňovány o foto, video a audio záznamy, grafiku, vyjádření guvernéra, počtu obětí a pohřešovaných a dokonce vyjádření vlády České republiky o případné pomoci obětem. Oblast výbuchu je totiž osídlena velkým počtem potomků imigrantů českého původu, proto se jednalo o velmi ostře sledovanou událost v českých médiích.

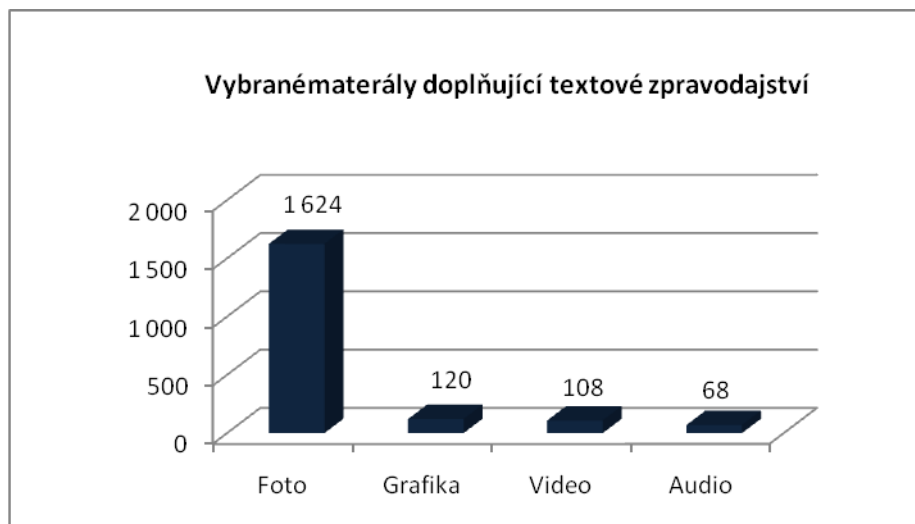
Graf č. 4: Počet příspěvků o USA ve zpravodajství ČTK – dle typů zpráv II

V prvním pololetí roku 2013 vydala agentura 118 zpráv s označením kalendářium, jednalo se o výročí významných událostí či narození a úmrtí známých osobností. Například pokoření nejvyšší hory Ameriky, první promítání v autokině nebo uplynutí 10 let od úmrtí Gregory Pecka. Přibližně stejný počet příspěvků věnovala ČTK profilům – podobnému útvaru jako kalendářium, pouze se jednalo o aktuální stav. Například životopis osobnosti, která měla jistý význam v aktuálním dění nebo profil firmy či produktu. Tímto názvem byla označena například zpráva o produktech společnosti Apple, nebo stručná historie vojenské základny v Afghánistánu. Ve sledovaném období několikrát ČTK zveřejnila monitory z abonovaných agentur a světových médií. Nejčastěji se jednalo o agenturu AFP, z médií potom New York Times, The Economist a BBC. Několikrát dokonce ČTK převzala zprávu z českých médií. Například od Hospodářských novin informaci o možných dodávkách produktů

českého výrobce cereálií Emco americkému řetězci Wal-Mart, nebo z deníku E15 o možném získání amerických stíhaček pro českou armádu.

Graf č. 5: Počet vybraných materiálů doplňujících textové zpravodajství

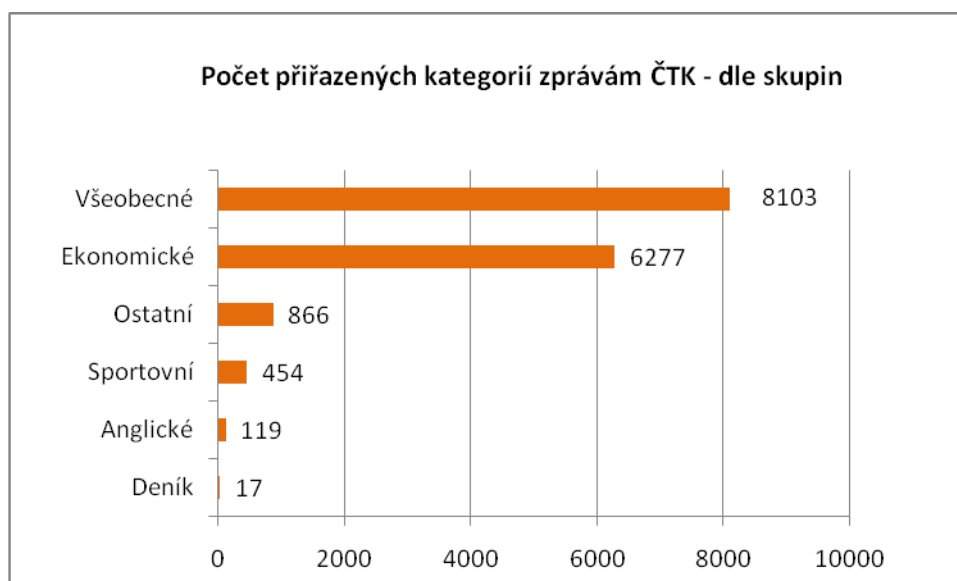

Přibližně každá čtvrtá zpráva byla doplněna o fotografie. Právě tento materiál byl k textovým zprávám přidáván nejčastěji. V menší míře se jednalo také o audia, videa či nejrůznější grafiky – ty většinou dále doplňovaly zprávy, u kterých byla také fotografie. Úplný přehled všech materiálů a jejich zastoupení u zpráv v každém ze sledovaných měsíců je uveden v tabulce v příloze č. 4.

6.1.1 Témata zpravodajství o USA

Všechny materiály vydané ČTK jsou opatřeny údajem, který byl nápomocný při analýze zpravodajství z hlediska tematického zaměření. Jedná se o data označená jako Kategorie. Kategorie označují, jakými tématy se dané příspěvky zabývají. Ke každé zprávě se přiřazuje hned několik kategorií. V roce 2013 jich agentura využívala 53. Ty byly rozděleny do 7 hlavních skupin: anglické, deníky, ekonomické, všeobecné, souhrny, sportovní a ostatní. V prvních šesti měsících roku 2013 byla dohromady všem sledovaným zprávám přiřazena alespoň jedna z kategorií celkem 15 836krát.

Pro účely této práce byly relevantní zprávy ze skupin: ekonomické, všeobecné a ostatní. Ty také tvořily většinu kódy, kterými byly příspěvky kódovány.

Graf č. 6: Počet přiřazených kategorií zprávám ČTK – dle skupin

Všeobecné

Do témat ve skupině s označením Všeobecné je zařazeno 17 podkategorií. Patří sem například témata politická, právní, sociální, náboženská, kulturní, školství, věda a technika či počasí. Nejhojněji byly v analyzovaném období zastoupeny **politické zprávy** – ČTK takto označila 2 600 příspěvků. Patřily sem zprávy týkající se domácí i zahraniční politiky USA. Z domácích témat se agentura výrazněji věnovala vstupu prezidenta Baracka Obamy do druhého funkčního období a s tím spojené kroky týkající se jmenování nových ministrů a šéfů bezpečnosti. Většinu ovšem zaujímaly zprávy zahraniční politiky USA. V prvním pololetí roku 2013 byla nejsledovanějším regionem Asie. Jednalo se především o informace spojené se situací v Severní Koreji – jejími hrozbami jaderných testů, zbrojením a snahou vyvolat válečný stav. ČTK tomuto tématu věnovala téměř 150 zpráv. Také Evropě se ve vztahu k USA věnovala agentura poměrně často. Sledovala návštěvu Baracka Obamy v Berlíně a také nejrůznější mezinárodní jednání evropských lídrů se zástupci americké vlády. Oblast zemí bývalého SSSR byla informačně hojně pokrývána. Nejvíce v posledním analyzovaném měsíci, v souvislosti s kauzou Edwarda Snowdena, který před americkými úřady uprchl a azyl našel v Moskvě. Rovněž oblasti Blízkého východu byla věnována pozornost. Nejčastěji byly zveřejňovány zprávy týkající se Sýrie, její vnitropolitické situace (například možné použití chemických zbraní) – od ledna do června takto vyšlo v agentuře téměř 200 příspěvků.

Druhou nejčastěji používanou kategorií byla **Kriminalita a právo**, kam spadaly ovšem i průmyslové katastrofy a nehody. V prvním a druhém čtvrtletí roku byl kód této kategorie použit u 2 225 zpráv. Na vysokém čísle se podílelo hned několik vysoce mediálně sledovaných událostí. Byly jimi výbuchy bomb na maratonu v Bostonu, tragédie v texaské továrně ve městě West, kauza Edwarda Snowdena, vraždy v Brně - Ivanovicích spáchané Američanem, nalezení tří unesených žen vězněných 10 let v Clevelandu a soudní přelíčení s Bradley Manningem kvůli zveřejnění utajovaných informací.

Tématu **kultury** se ČTK věnovala celkem v 594 příspěvcích. Tradičně se jednalo o nominace a vyhlášení hudebních a filmových cen (především Oscarů), novinky ze života amerických celebrit nebo například dražby uměleckých předmětů.

Vědě a technice bylo věnováno 251 zpráv. Jednalo se o informace o novinkách na poli elektroniky, zdravotnictví a dopravy, ale také plánovaným letům do vesmíru.

V oblasti **meteorologie** se největší počet příspěvků, kterých ČTK uveřejnila 127, týkal přírodních katastrof sužujících území USA. V únoru to byly sněhové bouře ochromující život na severozápadě země, v květnu a červnu naopak ničivé tornádo ve státě Oklahoma.

Příspěvky o USA týkající se **České republiky** také dostaly část prostoru agenturního zpravodajství. V analyzovaném období byly kategorie Bohemika a Politika ČR využity v 421 případech. ČTK tak informovala o Češích volících v zahraničí při přímé volbě prezidenta, o českém původu obyvatel města West a následné návštěvě velvyslance ČR na místě tragédie, českých státních komentujících zahraniční události, ale také o příležitostech českých firem na americkém trhu a naopak.

Ekonomické

Skupina ekonomických kategorií byla ve sledovaném období přiřazena ke 6 277 příspěvkům ve 23 podkategoriích. Téměř čtvrtinu, 1 377 zpráv tvořily pravidelné informace z **peněžní, akciových a komoditních burz**. Druhou nejhojněji zastoupenou kategorií byly ekonomické zprávy o činnosti firem, celkem 1 073. Týkaly se nových produktů, fúzi a akvizic podniků a výsledků hospodaření. Hojně pokrývané bylo rovněž téma **makroekonomiky**, 599 příspěvků, především v souvislosti s možným pádem USA z fiskálního útesu a následných debat o škrtech, rozpočtové strategii pro nadcházející období a zvýšení stropu zadlužení, vše v prvních měsících roku 2013. Průběžně byla zveřejňována dostupná data o hospodářských výsledcích domácího a zahraničního

obchodu, míře nezaměstnanosti a další. Průběžně sledovaným tématem byly v **dopravě** časté problémy superletounu Dreamliner. Po sérii vážných problémů s bateriemi, které v mnoha případech zavinily vznícení, nařídil americký Federální úřad pro letectví stáhnout všechny stroje. Po dalších opatřeních se opět letouny vrátily do vzduchu, ale každá další porucha byla médií zaznamenána. **Technologie a IT** byly také zastoupeny ve velkém počtu 751 zpráv – a to hlavně díky kauze Edwarda Snowdena a skandálu s odposlechy tajnými operacemi USA v zahraničí.

Ostatní

Ve skupině Ostatní jsou kódovány dvě podkategorie: **Magazínový servis** a **Mix zajímavostí**. Nejčastěji se jedná o zajímavosti související s aktuálními událostmi, odlehčené zprávy informující o zajímavostech ze světa známých osobností, běžného života Američanů, společenských témat a nejrůznějších kuriozit. Ve zkoumaném období nedominovala těmito kategoriím jedna výraznější událost, kterou by ČTK informačně pokrývala dlouhodobě.

Všechny kategorie a data o servisu spolu s počtem zpráv, které jimi byly označeny v jednotlivých měsících výzkumu, jsou zpracovány v tabulkách č. 1 – 3 a přiloženy i s legendou v příloze této práce.

6.1.2 Zpravodajství ČTK o atentátu na maratónu v Bostonu

Dne 15. dubna 2013, okolo 20:45 středoevropského času vybuchly nálože v cíli tradičního maratónu v Bostonu, stát Massachusetts. Takto o události informovala ČTK.

ČTK přinesla první zprávu o události několik minut po výbuchu formou headlinu, kterou o minutu později následovala Fleš. Za deset minut byla vydána první zpráva. Následovaly další dva příspěvky jako headliny – informovaly zvýšených bezpečnostních opatření v USA a také citovaly televizní stanici FOX, která oznámila, že útok si vyžádal tři oběti. V krátkém časovém sledu následovala řada zpráv s fotografiemi z místa dění, headlinů a fleší. Přinášely informace o uzavření okolí Bílého domu, hlášení o zraněných a také vyjádření generálního konzula České republiky v New Yorku, že mezi zraněnými a oběťmi nebyli čeští občané. Během dvou hodin od události takto vydala agentura 18 zpráv. Informace v příspěvcích pocházely od

světových tiskových agentur, zpravodajských serverů a také citovaly zástupce ozbrojených složek a dalších zástupců veřejných orgánů z Bostonu.

Ani v dalších hodinách po útocích v Bostonu pozornost neustávala. Zprávy byly postupně doplňovány o videa, grafiky a audia týkající se aktuálního dění. K útokům se vyjadřoval prezident USA Barack Obama, vyšetřovatelé místní policie i FBI, postupem času přinášela zahraniční média přesnější čísla zraněných a mrtvých.

Druhý den po výbuchu se ČTK situaci věnovala velmi podrobně, zveřejňovala nejnovější informace ve vyšetřování, vyjádření očitých svědků, Čechů žijících v Bostonu a také reakce představitelů české vlády. Zdrojem byly zpravodajské agentury a především média, například CNN, BBC a další. Během druhého dne zveřejnila agentura 57 zpráv. Většinou se jednalo o zprávy s prioritou 3 a 4.

Zájem o tragédii v českých médiích vydržel řadu dní. ČTK tak sledovala pátrání po pachatelích, přinášela informace o smrti jednoho z nich a vyhlášení stavu ohrožení v době, kdy policie pátrala po druhém útočnickovi. Několikrát také ve zprávách popisovala složení bomb a možné motivy útoku. Neopomněla ani na vyjádření světových státníků a popření útoků ze strany teroristických organizací.

V době zveřejnění totožnosti útočníků, došlo na sociálních sítích k zaměnění zemí Čechenska a České republiky ze strany některých jejích uživatelů. Také těmto zprávám věnovala agentura pozornost. Několik dnů po událostech v Bostonu zadržela policie osobu podezřelou ze zaslání dopisů obsahujících jed do Bílého domu. Přestože později bylo jakékoli spojení s Bostonem vyvráceno, byla této věci věnována větší pozornost, než je obvyklé, což je samozřejmě vzhledem k tehdejší situaci pochopitelné.

Tři dny po explozích na maratonu došlo k výbuchu továrny na hnojiva ve městě West v Texasu, místě se silnou českou menšinou. Pozornost se tedy obracela také tímto směrem, ovšem i přesto si v těchto dnech vycházelo ve zpravodajství ČTK denně průměrně 30 zpráv o událostech v Bostonu. V prvním týdnu po události to bylo celkem 198 příspěvků.

Zprávy ovšem neustávaly ani poté. Ještě řadu dní přinášela ČTK informace o dozvucích tragédie. Pozornost se opět obrátila tímto směrem v době, kdy žádný hřbitov v Bostonu nechtěl dovolit pohřeb jednoho z útočníků, kterého při pronásledování zastřelila policie a také tehdy, kdy byla proti přeživšímu podezřelému vznesena první obvinění.

Ve sledovaném období zveřejnila ČTK 250 zpráv týkajících se události.

6.1.3. Zpravodajství ČTK o výbuchu továrny ve městě West

Dne 18. dubna 2013, okolo 4:30 středoevropského času došlo k výbuchu továrny na hnojiva v texaském městě West, v místě s komunitou českých přistěhovalců. Takto o události informovala Česká tisková kancelář.

Pouze několik minut po výbuchu chemické továrny v Texasu informovala ČTK headlinem a fleší o události a o 15 minut později již první zprávou. V následujících hodinách přinášela agentura další informace, kterými doplňovala původní zprávu či vydávala nové. Přinášela informace o počtu obětí, vyšetřování, popisovala West jako místo s českou komunitou. Postupně doplnila zprávy o fotografie získané od Reuters a AP. V následujících hodinách také citovala českého velvyslance v USA Petra Gandaloviče, který se vypravil na místo výbuchu. Pracovala také s oficiálními vyjádřeními policie a guvernéra, přebrala video záznamy agentura DPA z místa události.

Pět hodin po prvních zprávách o výbuchu vydala agentura dva profily související s událostmi. Jeden se týkal státu Texas a českých imigrantů, kteří se na tomto území v minulosti usadili. Druhý pojednával o výbuchu chemické továrny v Ludwigshafenu v roce 1921 s 600 oběťmi.

Během prvních 24 hodin po události vydala ČTK k tématu 26 zpráv. Druhý den, 19. dubna 2014, to bylo 23 příspěvků. Týkaly se vyšetřování příčin tragédie, citovaly starostu města a policii ve Westu, zabývaly se českých obyvatel oblasti. Přinesly výpověď člověka, který se účastnil maratonu v Bostonu a současně byl přítomen ve Westu v době výbuchu. Materiály pocházely ve velké míře od abonovaných světových agentur (AP, AFP, Reuters).

V dalších dnech (až do 26. dubna 2013) se již ČTK tématu nevěnovala ve větší míře, denně vydala k události 3 – 4 zprávy. Týkaly se vyšetřování výbuchu, vyčíslení škod, vyjádření prezidenta Spojených států, který vyhlásil kvůli výbuchu stav nouze a následně se účastnil zádušní mše za zemřelé, či pomoci České republiky obětem výbuchu.

K událostem se ČTK vrátila v následujících měsících již pouze jednou, 2. května 2013, kdy informovala o postupujícím vyšetřování a pátrání po příčinách exploze.

Ve sledovaném období zveřejnila ČTK 74 zpráv týkajících se události, včetně 16 headlinů. Ve srovnání s pokrytím událostí týkajících se explozí v Bostonu, vydala agentura třikrát méně materiálů k událostem ve Westu.

7. Zpravodajství Českého rozhlasu o USA v první polovině roku 2013

Rok 2013 přinesl do zpravodajství Českého rozhlasu několik výrazných změn. Po měsících zkušebního provozu začalo být veškeré zpravodajství produkováno nově ustaveným Centrem zpravodajství. Centrum vyrobilo průměrně 14 000 příspěvků měsíčně²⁰², včetně zpráv ze zahraničí, které tvořily asi 15 procent celé produkce²⁰³. Další změnou bylo zrušení tří stávajících stanic a jejich nahrazení novým ČRo Plus, primárně zaměřeným na publicistiku.

V první polovině roku věnoval Český rozhlas zvýšenou pozornost především historicky první přímé volbě prezidenta. Sledoval obě kola volby a následně první kroky nového prezidenta v úřadu. V druhém čtvrtletí se ve větší míře věnoval povodním na území České republiky a od druhé poloviny června také vládní krizi, která započala kauzou s tehdejší vrchní ředitelkou Sekce kabinetu předsedy vlády České republiky Janou Nagyovou.

Ze zahraničních událostí dostávala nejvíce prostoru pokračující ekonomická krize v EU, abdikace papeže Benedikta XVI. a volba papeže nového, rovněž zpravodajství věnovalo pozornost pokračujícímu Arabskému jaru, především situaci v Egyptě a Sýrii.²⁰⁴

Analyzované relace měly formu čteného zpravodajství. Často byly příspěvky doplňovány reportážemi zahraničních zpravodajů, vstupy redaktorů zahraniční redakce či nahrávkami veřejných vyjádření odborníků a účastníků dění. Rovněž byla citována zahraniční média a tiskové agentury, které využívá Český rozhlas jako zdroje pro zpravodajství.

7.1 Analýza zpravodajství

V rámci analýzy zpravodajství ČRo 1 Radiožurnál bylo v souladu se stanovenou metodologií zkoumáno 6 zpravodajských relací denně, po dobu šesti měsíců. Průměrně

²⁰² Výroční zpráva Rady Českého rozhlasu o činnosti Českého rozhlasu za rok 2013, s. 9; dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?o=7&ct=163&ct1=0>

²⁰³ NOVÁK, Pavel; rozhovor ze dne 8. 4. 2014.

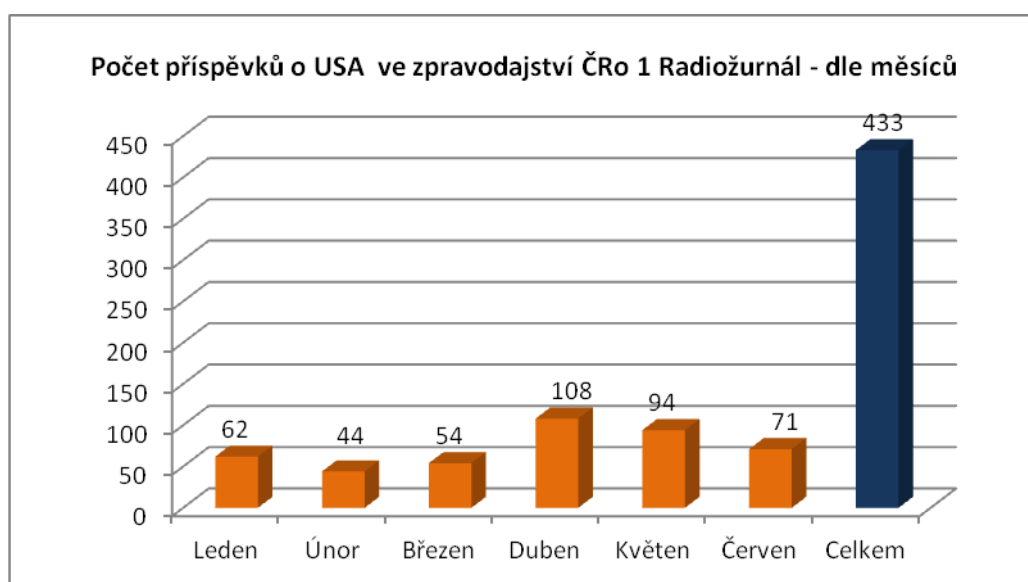
²⁰⁴ Výroční zpráva Rady Českého rozhlasu o činnosti Českého rozhlasu za rok 2013, s. 56; dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?o=7&ct=163&ct1=0>

obsahovaly relace dohromady 40 zpráv denně.²⁰⁵ V období od 1. ledna do 30. června 2013 bylo analyzováno 181 dní, tedy 1 086 zpravodajských relací obsahujících 7 240 příspěvků.

V tomto počtu relací se objevilo 433 příspěvků týkající se USA. Nejvíce zpráv bylo vysíláno v dubnu a květnu, nejméně naopak v únoru a březnu. Zvýšený počet příspěvků ve čtvrtém a pátém měsíci byl způsobem hned dvěma událostmi na území USA, které zaznamenaly zvýšenou pozornost médií ve světě: byly jimi atentát na maratónu v Bostonu a výbuch chemické továrny v městě West. Předchozí dva měsíce byly na výsky zprávy o USA nejslabší, v této době rozhlas nejvíce pokrýval tragédii výbuchu obytného domu ve Frenštátě, první kroky prezidenta Miloše Zemana a ze zahraničních zpráv události Arabského jara, abdikaci a volbu papeže. Ve sledovaném období se ve 34 zkoumaných dnech nevyskytly žádné relevantní zprávy o USA. Naopak ve dnech více sledovaných událostí bylo v analyzovaných relacích až 12 zpráv o USA denně.

Z celkového množství zpráv, které během sledovaného období produkovala redakce zahraničního zpravodajství, tvořily zprávy o USA přibližně 6 procent (2 procenta z celkového počtu příspěvků zajistil zahraniční zpravodaj USA)

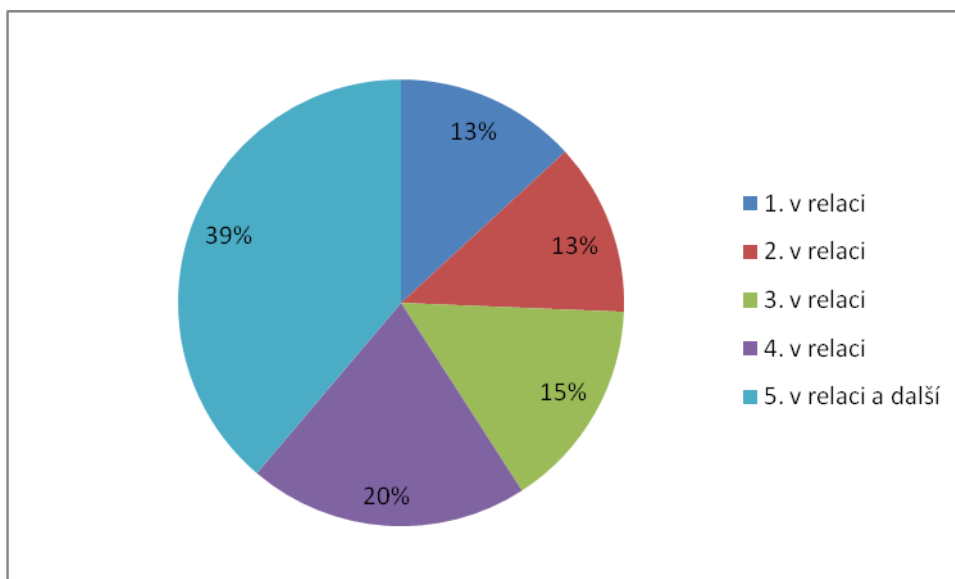
Graf č. 7: Počet příspěvků o USA ve zpravodajství ČRo 1 Radiožurnál – dle měsíců

²⁰⁵ Průměrný denní počet zpráv ve zpravodajských relacích vyjma sportovního zpravodajství, počasí a dopravy.

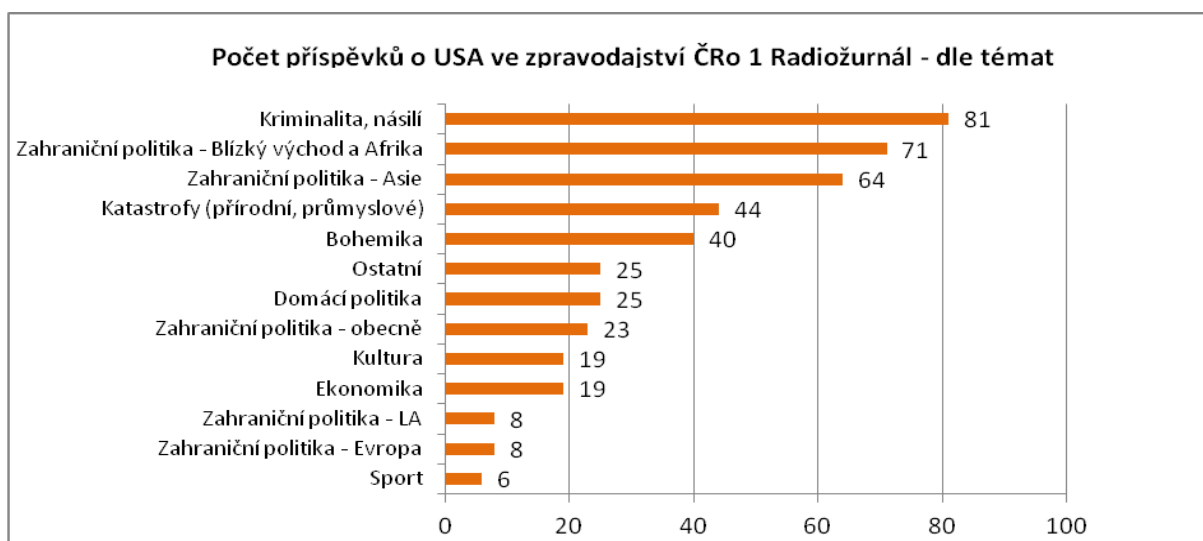
Dle výsledků analýzy je patrné že, příspěvky o USA nemají vysokou míru důležitosti. Jako první byly do zpravodajských relací řazeny domácí události, často také další zahraniční zprávy měly vyšší prioritu, než zkoumané příspěvky. Zprávy v 7:00, 9:00, 14:00 a 17:00 obsahovaly v průměru 5 – 6 příspěvků, Hlavní zprávy ve 12:00 a 18:00 10 – 12. Ve většině případů byly zprávy o USA vysílány až na konci relace. Zcela výjimečně se objevovaly na prvním či druhém místě. Takových zpráv bylo ve sledovaném období 61, tedy necelých 15 procent. Naopak zpráv řazených na čtvrtém či vyšším místě byla většina – celkem 256, tedy téměř 60 procent.

Graf č. 8: Počet příspěvků o USA ve zpravodajství ČRo 1 Radiožurnál – dle pořadí zpráv v relaci

7.1.1 Témata zpravodajství o USA

V analyzovaném období se nejvíce zpráv o USA věnovala tématům kriminality, násilí, zahraniční politice – především Blízkému východu a Asii, a přírodním a průmyslovým katastrofám.

Graf č. 9: Počet příspěvků o USA ve zpravodajství ČRo 1 Radiožurnál – dle témat

Kriminalita, násilí

Nejvyšší počet příspěvků byl ve sledovaném období zastoupen tématem kriminality a násilí. V šesti sledovaných měsících se v analyzovaných relacích toto téma objevilo v 81 případech. Během prvních tří měsíců se příspěvky týkaly několika událostí střelby civilistů na veřejných prostranstvích, soudu se střelcem, který v roce 2012 na filmové premiéře usmrtil 14 osob, či únosu malého chlapce v Alabamě. Nejvíce příspěvků s tématem bylo ovšem odvysíláno v dubnu a květnu. Tehdy došlo k útokům v cíli maratonu v Bostonu. Zprávy o této události byly řadu dní vysílány na začátcích zpravodajských relací, rozhlas dlouhodobě sledoval pátrání a následné zadržení pachatelů – informace o Bostonu se objevovaly stále až do konce sledovaného období. Zvýšenou pozornost věnovala redakce zahraničního zpravodajství také následným bezpečnostním opatřením a průběhu závodů v dalších městech světa a v Praze, rovněž informovali o zadržených osobách v jiných státech světa, které byly podezřelé z přípravy atentátů. V celkovém součtu byly události týkající se útoků zmíněny ve 49 příspěvcích. V květnu se zpravodajství Českého rozhlasu věnovalo také případu nalezení tří unesených žen vězněných 10 let ve sklepě únosce v Clevelandu, a to v 9 zprávách během 4 dnů.

Zahraniční politika

Zprávy týkající se zahraniční politiky USA bylo v celkovém součtu nejvíce ze všech témat. Během prvního pololetí roku 2013 se ve sledovaných relacích toto téma objevilo 174x. Nejčastěji se jednalo o informace z regionů **Blízký východ a Afrika**, a to

v 71 příspěvcích. Rozhlas informoval především o situaci v Sýrii a možném použití chemických zbraní, k čemuž se během jednání vyjadřovali hojně státníci západních zemí, včetně prezidenta Baracka Obamy a ministra zahraničí Johna Kerryho. O Sýrii v souvislosti s aktivní rolí USA informoval Radiožurnál ve 33 zprávách. Pozornost byla věnována také návštěvě prezidenta Obamy v Izraeli (10 zpráv) a možným jaderným zbraním v Iránu (6 zpráv).

O zahraniční politice USA se mluvilo často v souvislosti s regionem **Asie**, celkem v 64 případech. Nejdiskutovanější byly kroky Korejské lidově demokratické republiky – jaderné testy, sankce západních států a vstoupení do válečného stavu s Jižní Koreou. Tyto události probíhaly během celého analyzovaného období. Nejvíce se o nich mluvilo v době, kdy USA posílily vojenské jednotky v oblasti. Situace v KLR se týkala 54 příspěvků. Další zprávy informovaly o jednáních USA a Čínou či údajného odhalení amerického špióna v Moskvě.

Shodný počet příspěvků byl zaznamenán regionů **Evropy** a **Latinské Ameriky**. V oblasti evropské politiky USA se zprávy týkaly výhradně návštěvy amerického prezidenta v Berlíně. O Jižní Americe informoval Radiožurnál pouze u dvou událostí. Úmrtí venezuelského prezidenta Hugo Cháveze a referenda, zda Falklandské ostrovy zůstanou připojené k Velké Británii.

V řadě případů se během analýzy objevily zprávy týkající se **zahraniční politiky** USA, které primárně nesouvisely s jedním konkrétním regionem či zemí. Jednalo o kauzu Edwarda Snowdena. Ten v červnu 2013 poskytl tisku informace o tajných projektech americké vlády. Byl obviněn a uprchl z území USA. Média z celého světa dlouhou jeho cesty a pátrání Američanů sledovala, především v době, kdy se Snowden objevil na letišti v Moskvě. Z 23 zpráv o zahraniční politice se 17 týkalo právě tohoto případu.

Přírodní a průmyslové katastrofy

Informačně hojně pokrytým tématem ze strany Radiožurnálu byly ve sledovaném období přírodní a další katastrofy. Celkem odvysílal 44 zpráv. Kromě zpravodajství o tornádu v Oklahomě a sněhového bouři na severozápadu USA se příspěvky týkaly výbuchu továrny na hnojiva ve městě West v Texasu. V oblasti žije početná komunita potomků českých imigrantů. Události a jejím následkům se média v Čechách věnovala řadu dní. Vedle zpráv o pátrání po pohřešovaných informovala o

následné pomoci ze strany americké vlády, ale také o české sbírce a návštěvě českého velvyslance v USA Petra Gandaloviče. Výbuchu bylo věnováno 14 zpráv.

Bohemika

Zpráv o USA přímo se týkající České republiky bylo během zkoumaných šesti měsíců zaznamenáno 40. Největší část zaujímaly zprávy o vraždě čtyř osob v Brně-Ivanovicích, ze které byl obviněn a následně stíhán americký občan. Během května a června odvysílal Radiožurnál ve sledovaných relacích 16 příspěvků. Druhým nejčastěji zmiňovaným tématem byla první přímá volba prezidenta, v rámci zpravodajství o této události doplňovala stanice informace o Češích volících v zahraničí, především v USA. Celkem takto odvysílala 11 zpráv. Více se také věnovala pražskému maratonu a bezpečnostním opatřením plynoucím z atentátů v Bostonu a návštěvě amerických studentů z města West.

Domácí politika

Tématu domácí politiky USA se věnovalo v první polovině roku celkem 25 zpráv. Nejčastěji se věnovaly inauguraci prezidenta Obamy, který v lednu nastoupil již podruhé do úřadu. Dále informovaly o plánech prezidenta týkajících se většího počtu žen v kongresu, zrušení vězení na Guantanamo nebo plánům v imigrační politice a postavení gayů ve společnosti.

Kultura

Kulturním zprávám se zpravodajství Radiožurnálu příliš nevěnovalo. Za šest měsíců zveřejnilo 19 příspěvků s touto tematikou. Většinou se jednalo o udílení filmových cen Oscar a Zlatý glóbus. Rozhlas rovněž informoval o ocenění amerických režisérů pro režiséra Miloše Formana.

Ekonomika

Shodný počet příspěvků jako kultura byl věnován ekonomice. A to zejména na počátku roku, kdy hrozil USA pád z fiskálního útesu. Jednání amerického kongresu o schválení škrťů byla ve zpravodajství věnována polovina všech ekonomických zpráv. Další příspěvky se týkaly rozpočtu a hospodářské situací v zemi.

Sport

Přestože předmětem výzkumu nebylo sportovní zpravodajství vybraných relací, během určených měsíců se v rámci obecného zpravodajství objevilo 6 příspěvků s tímto tématem. Stalo se tak v době, kdy několikanásobný vítěz cyklistického závodu Tour de France Lance Armstrong přiznal užívání dopingu. Tato událost byla celosvětově diskutována.

Ostatní

Do kategorie zpráv s označením Ostatní bylo během zkoumání zařazeno 17 příspěvků. Jednalo se o zprávy nejrůznějšího druhu – nalezení části trosk letadel 11. září, zranění Hillary Clintonové a její pobyt v nemocnici, úspěšná transplantace obličeje nebo zpráva o zdravotním stavu americké populace.

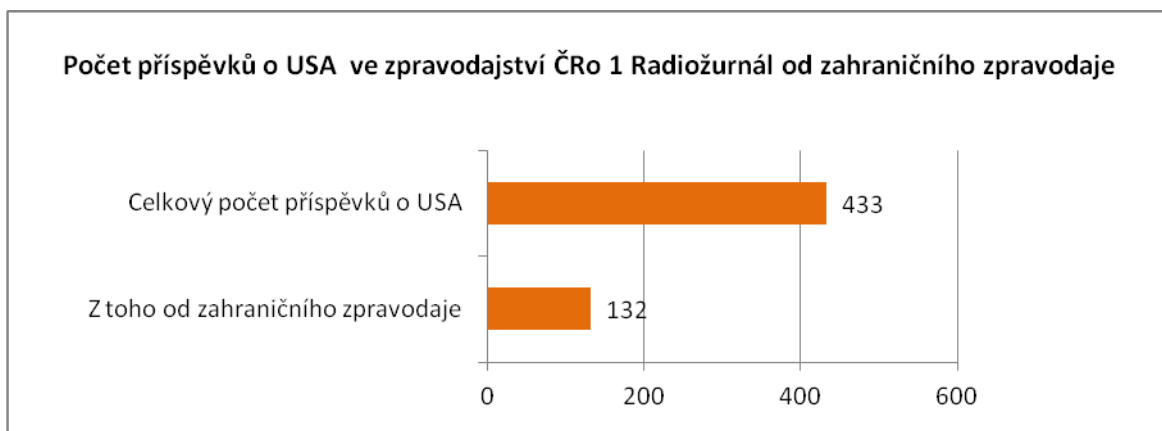
7.1.2 Role zahraničního zpravodaje

Český rozhlas disponoval v analyzovaném období stálým zahraničním zpravodajem ve Spojených státech. Od roku 2009 jím byl Vít Pohanka, který působil ve Washingtonu. Rok 2013 byl posledním rokem tohoto zpravodaje ve funkci zahraničního zpravodaje v USA, v říjnu téhož roku byl vystřídán redaktorkou Lenkou Kabrhelovou, tehdejší zpravodajkou v Ruské federaci.

Kromě příspěvků, které Vít Pohanka připravovat pro klasické zpravodajství rozhlasu, vytvářel během svého působení řadu dalších materiálů. Psal zprávy pro internetové zpravodajství, přispíval do publicistických pořadů v rámci Dopolnedního a Odpoledního Radiožurnálu a dalších pořadů ostatních stanic, byl k dispozici pro rozhovory do pořadu Stalo se dnes o aktuálních událostech v USA a také točil reportáže do Zápisníku zahraničních zpravodajů.

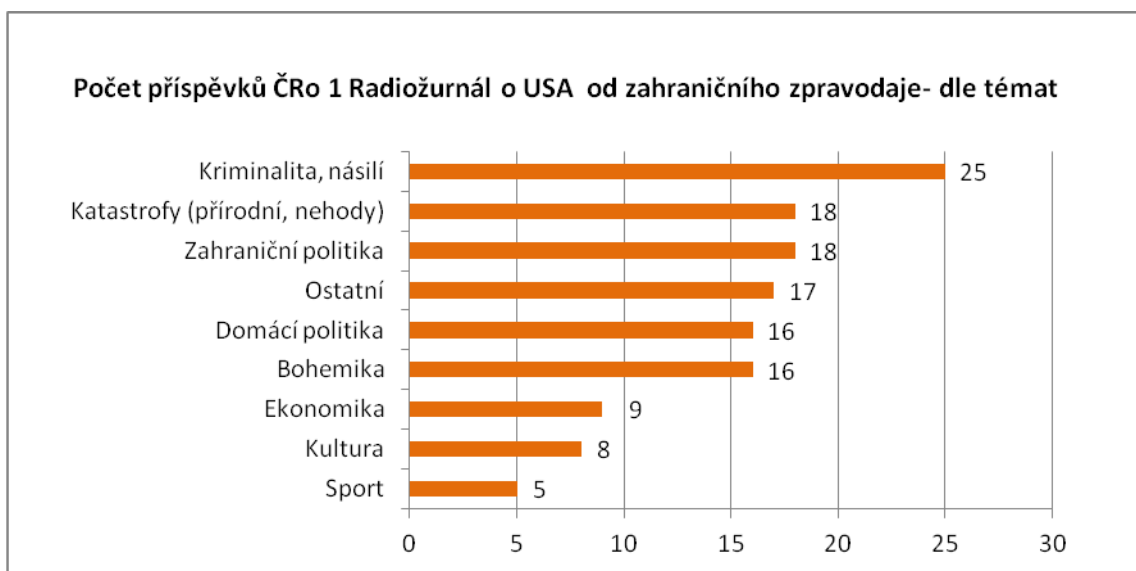
Ve zkoumaném období a relacích se postava zahraničního zpravodaje v USA objevila ve 132 příspěvcích, tedy necelé třetině relevantních zpráv. Většinu zpráv vysílal Vít Pohanka z Washingtonu. Pouze v několika případech přímo z místa událostí. Byly jimi útoky na Bostonském maratónu, výbuch továrny v texaském Westu a předávání Oscarů v Los Angeles. Pouze jednou vycestoval v rámci svých pracovních povinností mimo území USA. Stalo se tak v březnu, kdy zemřel venezuelský prezident a Vít Pohanka byl vyslán jako zvláštní zpravodaj do Caracasu, aby informoval o pohřbu a politické situaci v zemi.

Graf č. 10: Počet příspěvků o USA ve zpravodajství ČRo 1 Radiožurnál od zahraničního zpravodaje

Z hlediska tematického zaměření příspěvků od zahraničního zpravodaje, nejvíce bylo využíváno jeho služeb v oblasti kriminality a násilí, dále katastrof a zahraniční politiky.

Graf č. 11: Počet příspěvků o USA ve zpravodajství ČRo 1 Radiožurnál od zahraničního zpravodaje – dle témat

Nejčastěji zastoupeným tématem byla **kriminalita**. Především z důvodů pokrytí bostonských události na maratonu, kam byl zpravodaj vyslán ihned po výbuchu. Na místě hovořil s očitými svědky a také přinášel audio záznamy z vystoupení místních policejních složek a volených zástupců. Také k dalším událostem v oblasti zločinu se

Vít Pohanka vyjadřoval. Odvysílány byly jeho reportáže o nalezení unesených žen, únosu dítěte či všech případů střelby na civilisty, o kterých Radiožurnál ve zpravodajství informoval. V těchto situacích nebyl zpravodaj přímo v místě dění, ale z Washingtonu informoval o nejnovějších obrazech ve vyšetřování, reportáže doplňoval o vyjádření pověřených osob.

U tématu **katastrof** zahraniční zpravodaj přinášel aktuální informace ze tří událostí. Nejprve podrobně popisoval situaci v USA při sněhových bouřích, které ochromovaly severozápad země – přibližoval dění ve městech a zpovídal obyvatele. V dubnu z místa dění sledoval následky výbuchu továrny v Texasu a v květnu informačně pokrýval ničivé tornádo v Oklahomě.

Aktivně Vít Pohanka doplňoval zpravodajství týkající se **zahraniční politiky**. Nejvíce zpráv se týkalo úmrtí prezidenta Huga Cháveze a politické situace ve Venezuele, kde byl zpravodaj přítomen. Díky tomu mohl podávat zprávy přímo z ulic Caracasu, kde probíhalo rozloučení se státníkem. Výrazněji zpravodaj poskytoval informace o dalším postupu USA v době, kdy se přirostřovala situace v Korejské lidově demokratické republice, v těchto případech přinášel nejnovější vyjádření prezidenta Obamy a ministra zahraničí Kerryho. Zpracoval také reportáž k výročí deseti let od invaze do Iráku.

V oblasti **domácí politiky** přinášel přímé přenosy z příprav a následné inaugurace prezidenta Obamy, přímo z ulic hlavního města. A následně sledoval prezidentovy další kroky v tématech hodnocení stavu Unie, imigrační politiky a práv homosexuálů.

U témat týkajících se přímo **České republiky**, sledoval Vít Pohanka dvě události. V prvním čtvrtletí zpovídal Čechy ve spojených státech, kteří se účastnili první přímé volby prezidenta České republiky, v květnu a červnu potom informoval o zadržení vraha čtyř osob v Ivanovicích u Brna, který uprchl do USA. Redaktorovi se dokonce podařilo získat kopii žaloby, jež byla vznesena.

V menší míře přinášel zpravodaj příspěvky z oblasti **kultury, ekonomiky a sportu**. Jednalo se zprávy z udílení filmových cen, ekonomická témata v době fiskální krize a přiznání dopingu Lance Armstronga.

Během analyzovaného období byla odvysílána řada **odlehčených zpráv**, které Vít Pohanka zpracoval při cestách po USA. Přinesl reportáž o chodci na laně, který překonal kaňon v Arizoně, o zvycích Američanů na 1. května, informoval o pobytu

Hillary Clintonové v nemocnici a připomněl výročí jeansových kalhot. Právě v kategorii zpráv Ostatní byla role zahraničního zpravodaje nejvýraznější.

7.1.3 Zpravodajství ČRo 1 Radiožurnál o útocích na maratону v Bostonu

Dne 15. dubna 2013, okolo 20:45 středoevropského času vybuchly nálože v cíli tradičního maratону v Bostonu, stát Massachusetts. Takto o události informoval ČRo 1 Radiožurnál.

Poprvé o výbuších informovala redaktorka v pořadu Stalo se dnes přibližně v čase 21:25. Ihned v dalších zprávách shrnoval moderátor všechny známá fakta, ve zpravodajské relaci ve 22:00 se díky telefonickému spojení podařilo navázat kontakt se spolupracovníkem Českého rozhlasu v USA, který interpretoval všechny dostupné informace z místních zpravodajských médií. Takto vysílal Radiožurnál informace v každých zprávách na prvním místě.

Druhý den po události, 16. dubna, byly výbuchy v Bostonu na prvním místě všech zpravodajských relací. Na místo byl okamžitě vystán zpravodaj ČRo ve Washingtonu. O maratону informovalo i několik příspěvků v rámci jedné relace. Samotné příspěvky měly také neobvykle dlouhý rozsah. Běžně trvají jednotlivé zprávy od 30 vteřin do 1 minuty. V tomto případě měly zprávy trvání i 2 minuty. Již v 7:00 doplňovalo základní informace vyjádření guvernéra státu Massachusetts. V 9:00 přidala redakce vstup redaktora zahraniční redakce, audio záznam výbuchu a vyjádření českého účastníka maratону, který doběhl několik minut před výbuchem náloží. Ve 12:00 již z místa informoval zahraniční zpravodaj Vít Pohanka, popisoval místo události, zpovídal účastníky maratону a obyvatele města, přinesl nové informace o vyšetřování. Během dalších hodin byly ve zprávách i publicistice přinášeny další aktuální informace o zastřelení jednoho z útočníků, vyhlášení stavu ohrožení v Bostonu a zvyšujícím se bezpečnostním opatřením v celé zemi.

Také v dalších dnech po útocích přinášel Radiožurnál informace o vyšetřování, dopadení druhého z pachatelů, motivech útoku i složení bomb. Přesto již tyto zprávy nebyly zařazeny na začátek zpravodajských relací. Výjimku tvořily příspěvky informující o zveřejněné totožnosti skrývajícího se útočníka a jeho dopadení. Během týdne od útoku také Radiožurnál informoval o bezpečnostních opatřeních na maratonech v jiných zemích světa, i na plánovaném maratonu v Praze. Zvýšená

pozornost byla věnována také informacím o zadržení osob podezřelých z přípravy atentátů ve světě.

Příspěvky týkající se událostí v Bostonu byly vysílány celý duben (především o průběhu vyšetřování a rozloučení s oběťmi) a také začátkem května, kdy policie zadržela další podezřelé z přípravy útoků. Poslední zpráva byla uveřejněna v červnu v souvislosti se soudním řízením s přeživším pachatelem.

Celkem bylo ve sledovaném období a relacích nalezeno 50 zpráv o události, v 10 z nich se objevil jako autor či spoluautor příspěvku zahraniční zpravodaj Vít Pohanka.

7.1.4 Zpravodajství ČRo 1 Radiožurnál o výbuchu továrny ve městě West

Dne 18. dubna 2013, okolo 4:30 středoevropského času došlo k výbuchu továrny na hnojiva v texaském městě West, v místě s komunitou českých přistěhovalců. Takto o události informoval ČRo 1 Radiožurnál.

První zprávu o výbuchu továrny odvysílal ČRo 1 - Radiožurnál ve Zprávách v 7:00. Ve zpravodajské relaci byl příspěvek zařazen jako první a kromě obecných informací o výbuchu hovořil telefonicky z USA spolupracovník rozhlasu Dušan Neumann s informacemi o obětech a zraněných v místní nemocnici. Stejný příspěvek byl odvysílán také v 9:00. Polední relace přinesla kromě příspěvku Dušana Neumanna také vyjádření starosty města a přímo v pražském studiu hovořil redaktor zahraničního zpravodajství o městě West jako o místě s početnou českou komunitou. O několik hodin později zařadil Český rozhlas do vysílání také vyjádření honorárního konzula, který sídlí ve městě West. Celý první den po událostech byly příspěvky o výbuchu zařazovány na začátek relací (vždy na první místo s výjimkou relace v 18:00). Prvních 24 hodin od výbuchu se tato událost objevila v analyzovaných relacích šestkrát.

Druhý den po události, 19. dubna 2013, byl již na místě přítomen zahraniční zpravodaj Českého rozhlasu v USA, Vít Pohanka. Na místo tragédie dorazil z Bostonu, kde pokrýval aktuální události útoků na městském maratonu.

V následujících pěti relacích dne 19. dubna tedy vždy hovořil zahraniční zpravodaj. Informoval o vyšetřování výbuchu a také získal vyjádření pracovnice Červeného kříže a pomoci obětem, a očitě svědkyně výbuchu.

Dne 20. dubna, dva dny po událostech ve Westu se tématu věnovaly analyzované relace pouze jednou, kdy Vít Pohanka popisoval atmosféru ve městě a odvyšilal vyjádření českého velvyslance v USA Petra Gandaloviče, který na místo dorazil den po události.

Znovu se k událostem vrátil Český rozhlas ve svém zpravodajství až 23. a 24. dubna, kdy informoval o pomoci, kterou pro oběti výbuchu organizovala Česká republika. Zprávy byly zařazeny až na konec zpravodajských relací a nebylo jim věnováno příliš prostoru, rovněž se v nich již nevyjadřuje zahraniční zpravodaj, který byl již v té době zpět v Bostonu, kde sledoval vývoj vyšetřování útoků na maraton.

Celkem bylo ve sledovaném období a relacích nalezeno 14 zpráv o události, v 5 z nich se objevil jako autor či spoluautor příspěvku zahraniční zpravodaj Vít Pohanka. V porovnání s událostmi v Bostonu věnovalo zpravodajství ČRo 1 - Radiožurnál výbuchu továrny v Texasu třikrát méně zpravodajských příspěvků.²⁰⁶

²⁰⁶ Vzhledem k tomu, že události v Bostonu zahrnovaly také pátrání a následné dopadení podezřelého a trvaly řadu dní, není překvapivé, že jim Český rozhlas věnoval větší pozornost.

8. Porovnání zpravodajství ČTK a Českého rozhlasu o USA

8.1 Výsledky kvantitativní analýzy

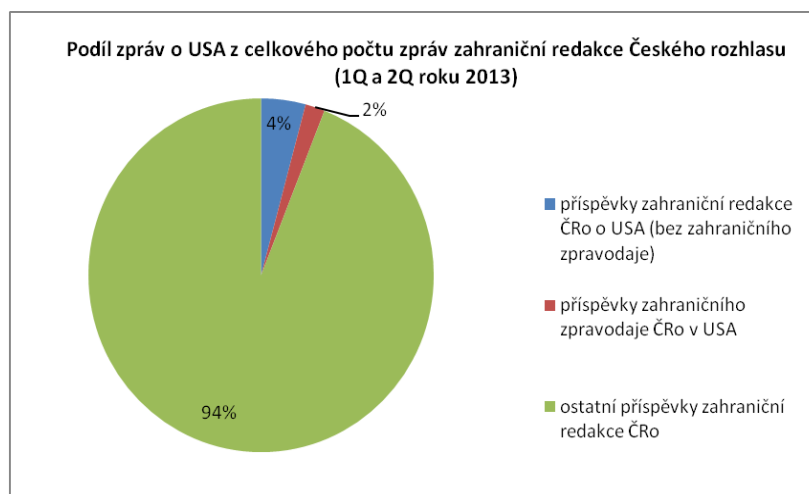
8.1.1. Dle počtu zpráv v redakcích

Z hlediska počtu zpravodajských materiálů a příspěvků, které byly v rámci analýzy vyhodnoceny jako relevantní, vyplývá, že zahraniční redakce Českého rozhlasu a ČTK věnovaly ve zkoumaném období zprávám o USA přibližně stejnou pozornost a prostor ve svém zpravodajství.

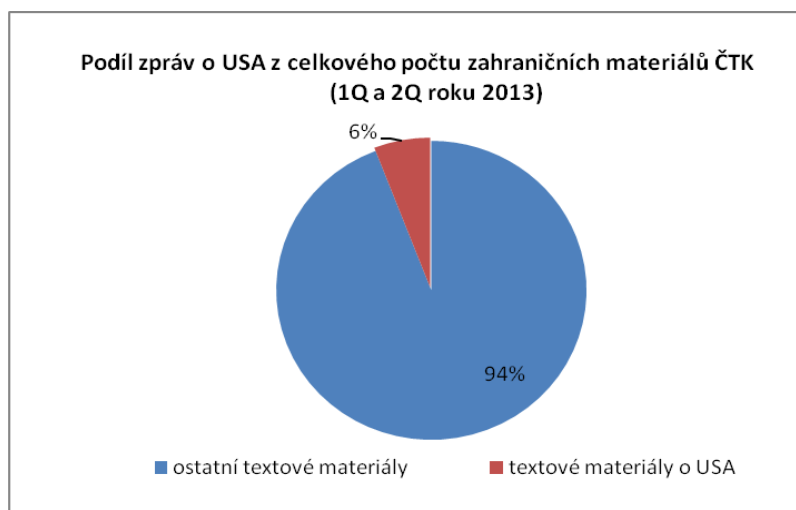
Srovnávat počet příspěvků u obou redakcí by nebylo průkazné vzhledem k zaměření a cílovému publiku/odběratelům každého z médií. Je zřejmé, že Česká tisková kancelář produkuje nesrovnatelně větší množství příspěvků, než jak je tomu u Českého rozhlasu. V období od 1. ledna do 30. června 2013 bylo zaznamenáno ve zpravodajském servisu ČTK 6 803 materiálů týkajících se Spojených států amerických, což tvoří 6 procent celkové produkce zahraniční redakce kanceláře ve shodném období.

Stejný podíl, tedy 6 procent, tvořily zpravodajské příspěvky o Spojených státech v analyzovaných relacích Českého rozhlasu (konkrétně zpravodajství ČRo 1 – Radiožurnál). Zahraniční zpravodaj v USA byl autorem či příspěvatelem u dvou procent příspěvků.

Graf č. 12: Podíl zpráv o USA z celkového počtu zpráv zahraniční redakce Českého rozhlasu (1Q a 2Q roku 2013):

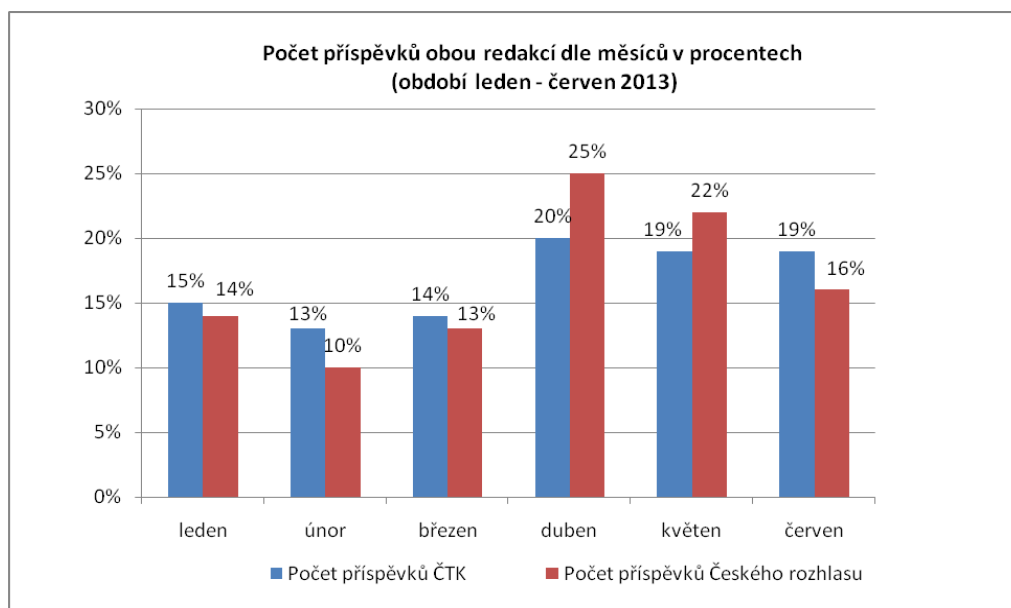

Graf č. 13: Podíl zpráv o USA z celkového počtu zahraničních materiálů ČTK (1Q a 2Q roku 2013):

Pokud bude analyzován počet zpráv redakcí dle jednotlivých měsíců, opět budou výsledky shodné. Nejvyšší podíl příspěvků o USA generoval Český rozhlas a také Česká tisková kancelář v tomto pořadí, sestupně: duben, květen, červen, leden, únor a březen. Při bližším pohledu je patrné, že z hlediska podílu zpráv u jednotlivých měsíců převyšuje Český rozhlas v dubnu výrazně podíl ČTK. Tento stav lze vysvětlit díky dvěma skutečnostem. V dubnu došlo k útokům na maraton v Bostonu a výbuchu továrny v Westu. Obě redakce se tématy hojně zabývaly. Český rozhlas ovšem disponuje výrazně omezenějším prostorem ve zpravodajských relacích ve srovnání s ČTK, proto v situaci, kdy věnoval značnou pozornost těmto událostem a současně vytěžoval svého zahraničního zpravodaje, jiná témata související s USA musela být upozaděna a nezbyval na jejich zpracování a vysílání prostor. Naopak při analýze měsíce června je situace opačná – podíl příspěvků ČTK převyšuje podíl Českého rozhlasu. V tomto měsíci byly informačně hojně pokrývány události v Sýrii, kauza Edwarda Snowdena a čtyřnásobná vražda v Brně, kterou spáchal americký občan – obě redakce tyto události sledovaly, ČTK ovšem výrazněji. Pozornost byla věnována také procesu s vojínem Bradley Manningem, ale pouze prostřednictvím ČTK, Český rozhlas se soudem nezabýval vůbec.

Graf č. 14: Počet příspěvků obou redakcí dle měsíců v procentech (1Q a 2Q roku 2013):

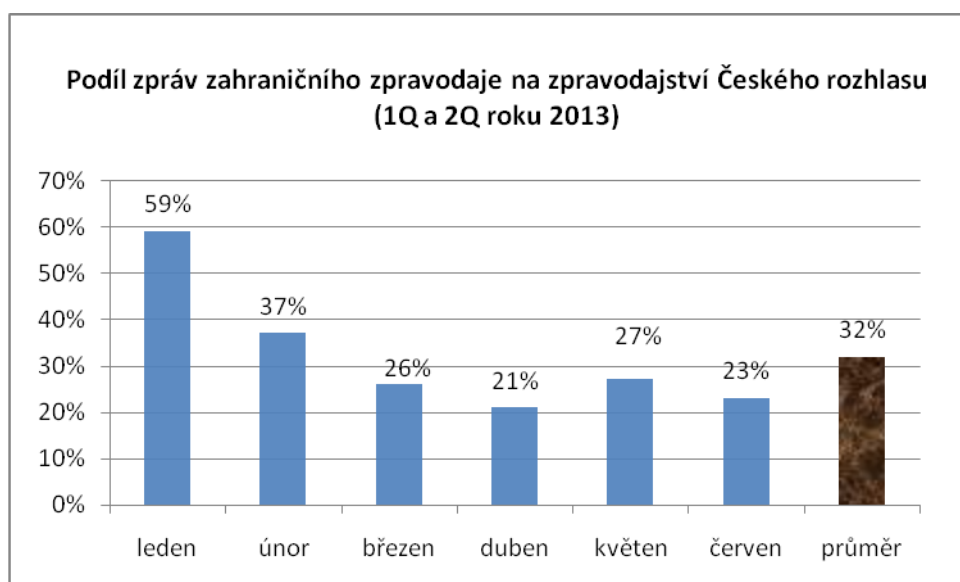
Rozdílné výsledky co do srovnání s redakcemi vykazuje analýza podílu zpráv zahraničního zpravodaje na zpravodajství Českého rozhlasu. Zde je pořadí podílu jeho aktivity dle měsíců odlišné. Průměrně tvořily zprávy od zpravodaje Víta Pohanky třetinu zpravodajství o USA. Nejčastěji se objevovaly příspěvky v lednu (a to téměř ve dvou třetinách případů), následně v únoru, květnu, březnu a červnu, nejméně naopak v dubnu. Výrazné rozdíly v porovnání s oběma redakcemi jsou patrné především v lednu a dubnu.

Během lednových dnů odvysílal Český rozhlas 37 příspěvků od zpravodaje. Jednalo se především o zprávy týkající se pádu USA z fiskálního útesu a následných kroků vlády, inaugurace prezidenta Baracka Obamy, ale také volby českého prezidenta z pohledu Čechů žijících v USA. Tyto události mohl zpravodaj velmi dobře informačně pokrýt z důvodu místa jeho působnosti, kterým je Washington, sídlo americké vlády a prezidenta. První měsíc roku také věnovalo zpravodajství Českého rozhlasu prostor zajímavostem – přiznání Lance Armstronga k doping, hospitalizaci Hillary Clintonové či předávání Zlatých glóbulů – všechny tyto zprávy přinášel zahraniční zpravodaj redakce.

Překvapivý je relativně nízký podíl příspěvků od zpravodaje v dubnu 2013, pokud jsou uvažovány události v Bostonu a Westu, kterým se redakce rozhlasu ve velké míře věnovala, a také fakt, že v obou případech byl Vít Pohanka v místě dění. Z těchto událostí odvysílal v analyzovaných relacích zpravodaj 12 příspěvků, zbylé zprávy

redaktora v tomto měsíci se týkaly dalších sedmi témat. V jiných měsících témat bylo více, proto lze malý podíl příspěvků o zpravodaje v měsíci dubnu vysvětlit vyčerpáním redaktora pokrýváním událostí v Bostonu a Westu a množstvím materiálů, které zpravodaj z místa připravoval, které ovšem nemusely nutně získat prostor v analyzovaných relacích a byly vysílány v jiných pořadech. Stejně okolnosti mohly ovlivnit další zprávy, které Vít Pohanky z USA zpracoval – událostem na maratonu a v Texasu byl věnován ve zpravodajských relacích velký prostor a proto nezbyl vysílací čas na další témata.

Graf č. 15: Podíl zpráv zahraničního zpravodaje na zpravodajství Českého rozhlasu (1Q a 2Q roku 2013):

8.1.2. Dle témat, kterým se zpravodajství věnovalo

Srovnat činnost obou redakcí a také zahraničního zpravodaje Českého rozhlasu dle témat byl velmi obtížný úkol. Zatímco materiály ČTK jsou opatřeny kódy kategorií, tedy oblastí, kterým se zpráva věnuje, u zpráv Českého rozhlasu tomu tak samozřejmě není. Při výzkumu byly určeny kategorie témat, jež se přiřazovaly zprávám rozhlasu a zpravodaje. Vzhledem k vysokému počtu kategorií ČTK nebylo možné tyto kategorie použít také u zpravodajství Českého rozhlasu.²⁰⁷

Následující interpretace výsledků výzkumu tedy nesrovnává všechna data získaná analýzou, věnuje se pouze srovnatelnými údajům a výrazným rozdílům mezi

²⁰⁷ Překážkou byl také fakt, že materiálům ČTK není přiřazena pouze jedna kategorie, proto by porovnání s výsledky analýzy tematického zaměření zpráv ČRo nebylo průkazné.

redakcemi a také tématy zahraničního zpravodaje. Pozornost, kterou obě redakce a zpravodaj ve zkoumaném období jednotlivým tématům věnovaly, jsou uvedeny výše v podrobné analýze zpravodajství každého ze subjektů (kapitoly č. 6 a 7.).

U srovnávání témat zpravodajských příspěvků je velmi důležité brát na vědomí poslání a činnost České tiskové kanceláře, Českého rozhlasu a roli zahraničního zpravodaje. Příjemci sdělení každého ze subjektů se liší. Zatímco ČTK abonují soukromé firmy a veřejné instituce a úzce profilová odborná média, jejím úkolem je do svého servisu zahrnovat relevantní informace určené právě těmto odběratelům, zároveň není tolik limitována dostupným prostorem jako Český rozhlas. Stanice Českého rozhlasu Radiožurnál je určena rozsáhlému spektru posluchačů a musí do velmi omezeného vysílacího prostoru zahrnout co nejširší záběr témat.

ČTK vydávala celou řadu pravidelných materiálů týkajících se podnikatelské sféry (například aktualizované burzovní lístky, makroekonomické údaje, aktuální informace ze světových trhů a činnosti významných firem), z toho důvodu tvořily velkou část zpravodajství příspěvky ekonomické. Naopak zpravodajství ČRo ani samotného zpravodaje rozhlasu v USA neobsahovalo významný podíl ekonomických příspěvků z důvodu jejich malé upotřebitelnosti.

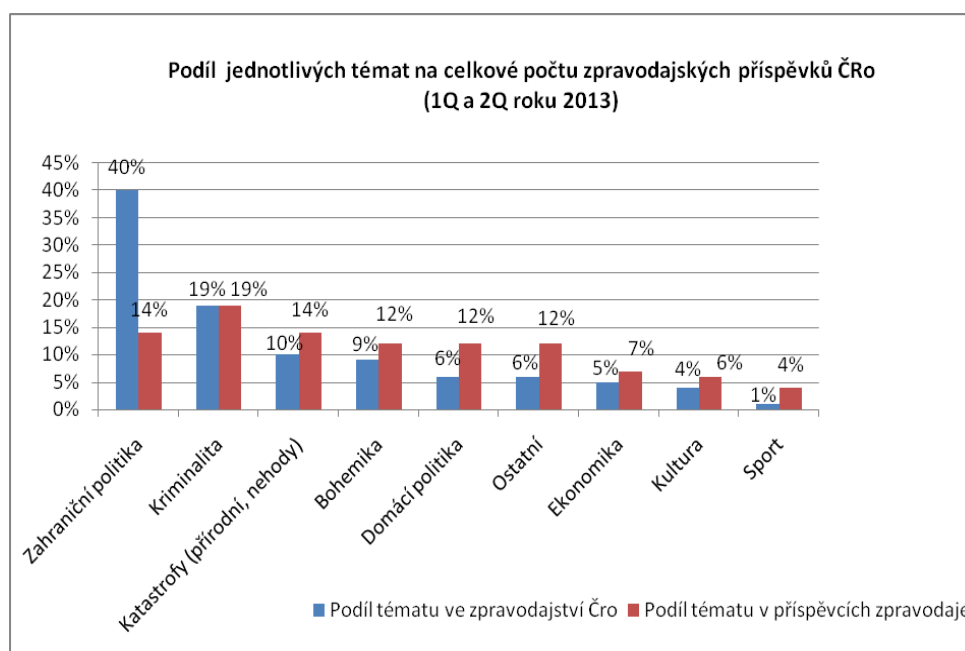
Oblastí, které se velmi aktivně ČTK ve sledovaném období věnovala, byla politika (informace o rozhodnutí vlád zemí celého světa, mezinárodní jednání, konflikty a diplomacie). Informační servis velmi podrobně a kontinuálně sledoval jednotlivé kauzy a události s touto tematikou. Také zpravodajství Českého rozhlasu této oblasti věnovalo značnou pozornost, přesto ne v takovém záběru témat a zemí, jako tomu bylo u tiskové agentury (z důvodů již výše zmíněných). Z analýzy politických zpráv rozhlasu je patrné, že pro tuto oblast nevyužívalo médium ve velké míře zahraničního zpravodaje. Lze to vysvětlit omezenými zdroji zpravodaje a také přesahem množství politických zpráv mimo hranice USA, ke kterému zpravodaj ani nemohl získat exkluzivní informace z důvodu místa své působnosti.

Pokud by analýza měla odpovědět, zda se všechny tři zkoumané subjekty shodly na četnosti pokrytí nějakého z témat, byla by jím oblast kriminality a práva. Obě redakce i sám zpravodaj Českého rozhlasu se ve sledovaném období tomuto tématu hojně věnovali. Vysoký počet příspěvků týkajících se kriminality bylo způsobeno několika událostmi, kterými se redakce současně věnovaly. Byly jimi útoky v Bostonu, případ čtyřnásobné vraždy v Brně spáchané americkým občanem, několik případů střelby na území spojených států a rovněž kauza Edwarda Snowdena.

Opomenout nelze ani zprávy, které je možné označit jako ostatní či zajímavosti. Ty zaujímaly v informačním servisu ČTK výrazné místo (týkaly se výročí, profilů známých osobností, kuriozit), stejně jako v případě zahraničního zpravodaje Českého rozhlasu (Vít Pohanka se ve sledovaném období věnoval například tomu, jak Američané slaví různé svátky, zprávám o osobním životě politiků, výročím a kuriozitám). Naopak v celém zpravodajství Radiožurnálu nebyla těmto zprávám věnována výrazná pozornost, a to z důvodů kapacitních a také proto, že pro tyto příspěvky disponují stanice Českého rozhlasu vhodnými pořady, do kterých lze zprávy tohoto typu umístit.

Pro srovnání tematického zaměření příspěvků zpravodaje byl zpracován následující graf zobrazující, jaký podíl zaujímala témata v celkovém počtu zpravodajství ČRo 1 - Radiožurnálu a také samostatně podíl témat zpráv zahraničního zpravodaje. Výsledky potvrzují, že přínos zahraničního korespondenta Českého rozhlasu tkví právě v informacích, které nelze získat ze světových agenturních servisů, a jsou to právě zajímavosti a kuriozity, jež dokáže redaktor svojí činností získat a zpracovat.

Graf č. 16: Podíl jednotlivých témat na celkovém počtu zpravodajských příspěvků ČRo (1Q a 2Q roku 2013):

Z porovnání oblastí a konkrétních témat u obou redakcí vyplývá, že Česká tisková kancelář informovala o všech událostech, o kterých přinášel příspěvky také Český rozhlas. V již zmíněných důvodů tak však činila ve větší míře a s větším

množstvím informací, než rozhlas. Během analýzy se nepodařilo nalézt situaci, kdy by ČTK neměla srovnatelné informace jako ČRo. V případě, že příspěvky ve vysílání Radiožurnálu obsahovaly vyjádření účastníků událostí, disponovala ČTK s jinými citacemi přinášející obdobné informace.

Výjimkou bylo pouze několik reportáží zahraničního zpravodaje Českého rozhlasu (například o způsobu, kterým občané USA slaví 1. máj či profily Čechů slavných na území spojených států). Jednalo se pravděpodobně o vlastní témata korespondenta bez větších vazeb na aktuální dění, a proto se jim ČTK nevěnovala.

8.2 Výsledky kvalitativní analýzy

Předmětem kvalitativní analýzy bylo především na příkladu dvou vybraných událostí zjistit, jakým způsobem redakce a zahraniční zpravodaj informují o aktuálním dění. Konkrétně byly analyzovány mediální výstupy útoků na maraton v Bostonu a výbuchu chemické továrny na hnojiva v texaském městě West.

Obě události byly redakcemi i činnostmi zpravodaje hojně a detailně pokrývány. Útokům v Bostonu věnovala ČTK 250 příspěvků, Český rozhlas v analyzovaných relacích 50, z nichž 10 bylo od zahraničního zpravodaje. Výbuch továrny v Texasu čítal v servisu ČTK 74 příspěvků, ve zpravodajství Radiožurnálu 14, z toho 5 od zahraničního zpravodaje. Z čísel je patrné, že druhá událost negenerovala v redakcích tolik materiálu, jako bostonské události (u ČTK i Českého rozhlasu to bylo třikrát méně). A to z několika důvodů – k výbuchu ve Westu došlo tři dny po útoku na maraton a na místě tragédie stále ještě probíhalo vyšetřování a pátrání po podezřelých. Událost v Texasu se rovněž nijak výrazně nevyvíjela – probíhalo pátrání po obětech, k výbuchu se vyjadřovali američtí i čeští představitelé, v České republice byla organizována pomoc pozůstalým. Naopak v Bostonu se situace neustále vyvíjela a objevovaly se nové skutečnosti a související témata (pátrání po podezřelých, dopadení, stav ohrožení v Bostonu atd.). To dokazuje i délka pozornosti, kterou obě redakce Bostonu věnovaly – o situaci informovaly ještě několik týdnů po prvních zprávách, naopak o městu West pouhý týden.

Přestože Český rozhlas na obě místa dění poslal zahraničního zpravodaje Víta Pohanku, nelze říci, že by díky tomu přinášel ve svých relacích informace, které neměla také ČTK. Samozřejmě se korespondentovi podařilo získat vyjádření přímých účastníků obou událostí a popsat atmosféru měst, agentura ovšem také díky servisu světových

agentur a jiných zdrojů z řad světových médií přinášela fotografie, videa a audia s exkluzivními informacemi, vyjádření účastníků a lidské příběhy.

Závěr

Cílem diplomové práce Mediální obraz USA ve zpravodajství ČTK v komparaci se zpravodajstvím korespondenta v ČRo v první polovině roku 2013 bylo analyzovat a popsat, jak tyto subjekty přistupují k informacím o Spojených státech amerických, do jaké míry a jakým způsobem o zemi informují své odběratele a publikum. Již v úvodu práce bylo zmíněno, že analyzovaný vzorek byl rozšířen o zpravodajství Českého rozhlasu jako celku, z důvodu přesnějšího zhodnocení přínosu zahraničního zpravodaje, kterým Český rozhlas v analyzované době disponoval.

V metodologické části bylo navrženo několik výzkumných otázek a byly vysloveny hypotézy týkající se zpravodajství redakcí ČTK, Českého rozhlasu a práce zahraničního zpravodaje ČRo a způsobu, jakým informují své odběratele o Spojených státech amerických. Analýzou zpravodajství obou redakcí v první polovině roku 2013 se tato práce na otázky pokusila odpovědět, případně potvrdit či vyvrátit dané hypotézy. Potřebná data a důležité informace byly získány pomocí analýzy, která se skládala ze dvou částí. V první bylo zpravodajství každé z redakcí analyzováno kvantitativními metodami. Z hlediska počtu zpracovaných příspěvků, jejich témat a důležitosti. Druhou částí byla naopak kvalitativní analýza dvou událostí, které se na území USA ve sledovaném období odehrály (útoky na maraton v Bostonu a výbuch chemické továrny v texaském městě West). Celkem bylo kódováno a jinak zkoumáno 7 236 relevantních zpráv a příspěvků v obou redakcích za období 1. ledna až 30. června 2013.

Výzkumná a stěžejní část práce měla odhalit, jakým způsobem o daných událostech informuje každá z redakcí, jaké zdroje využívá a také jakou roli má ve zpravodajství zahraniční zpravodaj, kterým ve zkoumaném období disponovala redakce Českého rozhlasu a ČTK nikoli.

i. Výzkumná otázka č. 1: V jakém množství se redakce zabývaly zprávami o USA?

Obě redakce se tématy spojenými s USA zabývaly během celého zkoumaného období velmi často. Ve zpravodajství Českého rozhlasu bylo jako relevantní vyhodnoceno 433 zpráv, z nichž třetinu zajistil zahraničního zpravodaj v USA. V servisu České tiskové kanceláře bylo zjištěno 6 803 relevantních materiálů. Přestože počet příspěvků ČTK mnohonásobně převyšuje výsledek analýzy zpravodajství

Českého rozhlasu, u obou zkoumaných subjektů představovaly tyto zprávy šest procent z celkového počtu příspěvků zkoumaného vzorku.

Šest procent se nemusí jevit jako vysoké číslo, je ovšem nutné uvažovat široký záběr témat, které ČTK i Český rozhlas informačně pokrývají a také množství zemí, o nichž přinášejí zprávy. Z analýzy tedy vyplývá, že Spojené státy americké byly v roce 2013 elitní a často sledovanou zemí.

ii. Výzkumná otázka č. 2: Jakou důležitost přisuzovala každá z redakcí zprávám o USA?

Na tuto otázku se analýze nepodařilo uspokojivě odpovědět průkaznými kvantitativními ukazateli. Původní myšlenka hodnotit toto kritérium u zpravodajství ČTK pomocí priority, která je každému materiálu přiřazena se ukázal jako neprůkazný vzhledem k systému agenturního servisu.²⁰⁸ Stejně tak u příspěvků zpravodajství Českého rozhlasu bylo kódováno pořadí zprávy v relaci, ale jak ukázala analýza, na první místa byly řazeny pouze velmi aktuální události, a proto by jakékoli kvantitativní vyhodnocení nebylo průkazné.

Lze ovšem konstatovat, že pokud probíhala v USA nějaká neobvyklá či velmi aktuální událost, redakce ČTK, Českého rozhlasu i zpravodaj sám, se tématem zabývali – a to velmi podrobně a kontinuálně. To dokazuje i podíl zpráv o USA, který je popsán v otázce číslo 1. Rovněž se subjekty shodně věnovaly tématům odlehčeným, kuriozitám – pokud by nevnímaly USA jako elitní zemí, nevynakládaly by část, prostředky a prostor na tyto typy příspěvků.

iii. Výzkumná otázka č. 3: Jakým tématům souvisejícím s USA se redakce zabývaly?

Zpravodajství Českého rozhlasu a servis ČTK se věnoval zprávám o USA v širokém spektru témat. Obě redakce se shodovaly v častém informování o politické situaci ve Spojených státech a také jejich zahraniční politice a mezinárodních jednáních v souvislosti konflikty na celém světě. Shodně také věnovaly velkou část prostoru kriminalitě – neomezovaly pouze na opravdu neobvyklé události (například útoky na maraton v Bostonu), ale pokrývaly také případy střelby na školách či výhrůžné dopisy adresovaným představitelům americké vlády, a to i přesto, že tyto události neměly mezinárodní rozměr ani velký vliv na dění v USA.

²⁰⁸ Klasickým zprávám jsou přiřazovány priority 3 a 4, naopak priority 1 a 2 náleží materiálům typu headline a fleš.

Oblastí, ve které se redakce odlišovaly nejvíce, byly zprávy ekonomické. ČTK vydala během sledovaného období velké množství celou řadu pravidelných materiálů týkajících se podnikatelské sféry (například aktualizované burzovní listky, makroekonomické údaje, aktuální informace ze světových trhů a činnosti významných firem) a dalších aktuálních ekonomických informací. Naopak Český rozhlas se ekonomice věnoval pouze okrajově a výhradně v době, kdy v USA probíhala debata o schválení škrťů v rozpočtu.

iv. Výzkumná otázka č. 4: Jakou roli ve zpravodajství o USA hrál v redakci zahraniční zpravodaj a jakým tématům se věnoval?(lze analyzovat pouze u zpravodajství Českého rozhlasu)

Zahraničí zpravodaj Českého rozhlasu v USA, ve sledovaném období Vít Pohanka, byl autorem či zdrojem přibližně ve třetině analyzovaných materiálů. Redakce jej rovněž vyslala v několika případech mimo místo jeho trvalého působiště, kterým bylo město Washington. Za prvním šest měsíců roku tak Vít Pohanka vysílal také z Bostonu, Westu v Texasu, Los Angeles a také z Caracasu.²⁰⁹

Pro zpravodajství rozhlasu zajišťoval zpravodaj exkluzivní informace z míst dění a také řadu vlastních témat v podobě zajímavostí a kuriozit. Tematicky se ve většině případů shodoval s tematickou strukturou zpravodajství Českého rozhlasu, pouze v oblasti zahraniční politiky zajišťoval méně příspěvků, než tvořil jejich podíl na celkovém počtu všech analyzovaných relací. To je pochopitelné z hlediska širokého záběru tohoto tématu a jeho místní působnosti. Naopak příspěvky odlehčené, zajímavosti tvořili ve srovnání s celkovým počtem a podílem kompletního zpravodajství ČRo 1 - Radiožurnál výraznější část. Právě jeho osobu využívala zahraniční redakce zpravodajství jako zdroj zpráv, které lze označit jako kuriozity či zábavu.

v. Je zahraniční zpravodaj na místě dění výhodou pro Český rozhlas? Získává zpravodajství Českého rozhlasu díky jeho práci zajímavější informace, než které by mohlo získat z agenturního servisu?

Přestože vysílala redakce zahraničního zpravodaje na místa aktuálního dění a událostí, které se ve sledované době těšily zájmu všech médií, nepodařilo se analýzou prokázat, že by právě jeho osoba znamenala pro redakci zdroj informací, které by

²⁰⁹ Ve Venezuele informoval zpravodaj o úmrtí prezidenta Huga Cháveze a politické situaci po této události. V dané době ještě nedisponoval Český rozhlas zahraničním zpravodajem v Latinské Americe.

nemohla získat bez jeho přispění. Samozřejmě se zpravodaji podařilo získat vyjádření relevantních osob či popsat atmosféru míst, ČTK ovšem díky abonovaným agenturám a světovým médiím pracovala také s hodnotnými a srovnatelně zajímavými daty a informacemi. V několika případech však Český rozhlas přinášel zprávy, které ČTK informačně nepokrývala – jednalo se o zajímavé a kuriózní příspěvky.

Je však přinejmenším diskutabilní, zda tyto typy zpráv jsou pro redakci Českého rozhlasu tolik cenné, aby vyvážily náklady na zahraničního redaktora v USA.

vi. Hypotéza č. 1: Vzhledem k postavení USA ve světové politice a ekonomice se zprávám z dané země budou redakce věnovat ve velké míře a v širokém spektru témat

Tuto hypotézu se podařilo potvrdit. Obě redakce se ve sledovaném období velmi často a detailně zabývaly událostmi týkajícími se USA a to ve velmi širokém spektru témat ze všech možných oblastí.

vii. Hypotéza č. 2: Vzhledem k mezinárodnímu postavení USA ve světě se bude nejvíce analyzovaných zpráv týkat zahraniční politiky a ekonomiky.

Toto tvrzení lze potvrdit pouze u servisu ČTK, který se skutečně ve většině svých příspěvků o USA věnoval politice, domácí i mezinárodní, a rovněž ekonomice, a tom nejen v obecné rovině, ale přinášel také data určená odborníkům a úzce profilované části odběratelů. Naopak Český rozhlas potvrzuje tuto hypotézu pouze z poloviny – shodně s ČTK věnoval největší část zpravodajství politickému. Ekonomická témata ovšem nepokrýval téměř vůbec, to je však vzhledem k publiku média pochopitelné.

viii. Hypotéza č. 3: Vzhledem k zaměření a divácké a odběratelské základně bude ČTK produkovat nesrovnatelně více zpráv z USA než Český rozhlas ve větším spektru témat.

Odpověď na třetí hypotézu je zřejmá již z předchozího zhodnocení. Produkce příspěvků České tiskové kanceláře o USA byla ve sledovaném období mnohonásobně větší než produkce Českého rozhlasu, a to nejenom v počtu materiálů, ale také ve spektru sledovaných témat. Podíl zpráv o USA na celkové produkci obou subjektů byl ovšem shodný.

Na tomto místě je vhodné zhodnotit slabiny a silné stránky diplomové práce a posoudit, zda zpracovaný text je přínosem pro další zkoumání tématu.

Největší slabinou této diplomové práce je pravděpodobně zvolený rozsah zkoumaného vzorku. Pro co nejprůkaznější analýzu bylo zvoleno období šesti měsíců celého zpravodajského servisu ČTK, které obsahovalo několik desítek tisíc textových zpráv, po vyfiltrování relevantních příspěvků, tyto tvořily vzorek o několika tisících textů. Z důvodu nožství nebylo možné provést příliš hlubokou analýzu zpravodajství a proto je výsledná analýza velmi obecná bez hlubšího vhledu. Rovněž analýza tematického složení příspěvků a jejího srovnání mezi jednotlivými sledovanými subjekty nebyla provedena vhodným způsobem. Témata textů ČTK byla kódována pomocí kategorií, které jsou zprávám agenturou přiřazovány. Vzhledem k jejich velkému množství bylo kódování příspěvků Českého rozhlasu zjednodušeno na několik málo kategorií témat. Tento krok sice umožnil popsat, jakým tématům se Český rozhlas věnoval, nebylo však již možné tyto výsledky přímo porovnat s daty získanými z ČTK (témata se překrývala).

Naopak dobrým rozhodnutím bylo rozšíření zkoumaného vzorku u zpravodajství Českého rozhlasu, kdy byly do analýzy zařazeny celé relace stanice ČRo 1 - Radiožurnál a výzkum se tak neomezil pouze na osobu zahraničního zpravodaje. Jen takto lze vyhodnotit, jakou roli ve zpravodajství zastává zpravodaj na místě dění, zda přináší přidanou hodnotu celému zpravodajství. Z analýzy takto vyplynulo několik zajímavých faktů, které jsou uvedeny výše ve zhodnocení.

Pokud bylo výchozím bodem této práce popsat, jakým způsobem a v jaké míře se Česká tisková kancelář, Český rozhlas a jeho zahraniční zpravodaj zabývají Spojenými státy americkými, podařilo se na tyto otázky pomocí analýz v omezené míře odpovědět, avšak bez většího vhledu a hloubky. Přesto by tato práce a její výsledky mohly být v budoucnu nápomocny či použity jako zdroj pro případné další odborné práce, které k tématu budou zpracovány.

Summary

The focus of the diploma thesis A Media Picture of USA by ČTK and its Comparison with ČRo Reporter's News in the First Half of the Year 2013 was to analyze and describe how these subjects approach to the information about the United States, how much space they spend on these news and in which way they convey their products to its subscribers.

To obtain these results both quantitative and qualitative methods were used. Those were applied to a selected sample of news by ČTK, Český rozhlas and to the work of the foreign correspondent in the period of the first half of 2013. There were also the news of Český rozhlas included, in the sample, despite the original draft, on grounds to better evaluate the significance of the foreign correspondent. Up to thousands of news and materials were analyzed for the results to be obtained.

Whether point of this paper was to describe how and in what extent the ČTK, Český rozhlas and its foreign correspondent are dealing with the USA and the information about this country, these questions were answered, but without significant insight and depth. Yet this thesis and its results could be used as a source for any further papers focusing on this topic.

Použitá literatura a zdroje

Literatura

- BEDNAŘÍK, Petr, Jan JIRÁK a Barbara KÖPPLOVÁ. *Dějiny českých médií: od počátku do současnosti*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011, 439 s. ISBN 978-80-247-3028-8.
- BRZEZINSKI, Zbigniew. *Velká šachovnice: k čemu Ameriku zavazuje její globální převaha*. 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 1999, 228 s. ISBN 80-204-0764-2.
- BUNZLOVÁ, Alice. *Kapitoly z dějin světových tiskových agentur*. 2. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1980, 111 s.
- BURNS, Lynette Sheridan. *Žurnalistika: [praktická příručka pro novináře]*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2004, 186 s. ISBN 80-7178-871-6
- CUHRA, Jaroslav a kol.. *České země v evropských dějinách; Díl 4. Od roku 1918 - 1. vyd.* - Praha, Litomyšl : Paseka, 2006. 358 s
- DVOŘÁKOVÁ, Vladimíra. *Spojené státy americké: společnost a politika*. Vyd. 1. Praha: Libri, 2002, 298 s. ISBN 80-7277-141-8
- FORET, Martin, Marek LAPČÍK a Petr ORSÁG. *Média dnes: reflexe médií, mediality a mediálních obsahů*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2008, 431 s. ISBN 978-80-244-2023-3.
- HEIDEKING, Jürgen a Christof MAUCH. *Dějiny USA*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2012, 464 s. ISBN 978-80-247-2894-0.
- HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2008, 408 s
- HUNTINGTON, Samuel P. *Střet civilizací: boj kultur a proměna světového řádu*. 1. vyd. Praha: Rybka Publishers, 2001, 441 s. ISBN 80-86182-49-5.
- KONČELÍK, Jakub, Pavel VEČEŘA a Petr ORSÁG. *Dějiny českých médií 20. století*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2010, 310 s., xxxii s. obr. příl. ISBN 978-80-7367-698-8.
- KREJČÍ, Oskar. *Mezinárodní politika*. 2. aktualiz. a rozš. vyd., Praha: Ekopress, 2001, 709 s.
- KUNCZIK, Michael. *Základy masové komunikace*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1995, 307 s. ISBN 80-7184-134-x
- McCOMBS, Maxwell. *Agenda setting*. Vyd. 1. Praha : Portál, 2009. 251 s.

- MCNAIR, Brian. *Sociologie žurnalistiky*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2004, 184 s. ISBN 80-7178-840-6
- McQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Vyd. 3. Praha: Portál, 2007, 447 s. ISBN 9788073673383
- Největší změny od roku 1989. *Týdeník Rozhlas*. 2013, 14. ročník, č. 5., s. 6
- NORBERG, Johan. *Globalizace*. 1. vyd. Praha: Alfa Publishing, 2006, 203 s. ISBN 80-86851-32-x.
- OSVALDOVÁ, Barbora. *Zpravodajství v médiích*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 2011, 144 s. ISBN 978-80-246-1899-9.
- PACOVSKÝ, Jaroslav. *Na vlnách rozhlasu (1923-1993)*. 1. vyd. Praha: Český rozhlas, 1993, 158 s.
- RICHTER, Jaroslav. *ČTK včera, dnes a zítra*. Praha: Česká tisková kancelář, 1998, 43 s.
- SCHULZ, Winfried, Lutz M HAGEN, Jakub KONČELÍK, Helmut SCHERER a Irena REIFOVÁ. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. 2. přeprac. vyd. Praha: Karolinum, 2004, 149 s. ISBN 80-246-0827-8
- SOJKOVÁ, Alena. Jak se mění zpravodajství. *Týdeník Rozhlas*. 2013, 14. ročník, č. 2., s. 6
- STEJSKAL, Jan. *Zprávy z českého století: tiskové agentury a česká společnost 1848-1948*. Vyd. 1. V Praze: Triton, 2008, 439 s. ISBN 978-80-7387-170-3
- ŠKODOVÁ, Markéta. *Agenda-setting: teoretické přístupy*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2008. S. 12-13. 87 s.
- ŠMÍD, Milan a Ludmila TRUNEČKOVÁ. *Novinář a jeho zdroje v digitální éře*. 1 vyd. Praha: Karolinum, 2009, 205 s. ISBN 978-80-246-1661-2.
- TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006, 191 s. ISBN 80-7367-096-8
- TRUNEČKOVÁ, Ludmila. *Tiskové agentury*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1997, 109 s. ISBN 80-7184-459-4.
- URBAN, Tomáš. Čelem k masám. *Mladá fronta DNES - Víkend DNES: Kavárna*. 22.06. 2013, č. 25., s. 32.
- VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie: Dětství, dospělost, stáří*. Praha: Portál, 2000, 522 s. ISBN 80-7178-308-0.
- ŽANTOVSKÝ, Petr. *Veřejná služba ve veřejnoprávních médiích: sborník textů ze semináře : Český Krumlov 8. a 9. listopadu 2002*. Praha: Votobia, 2003, 316 s. ISBN 80-7220-142-5

Internetové zdroje

Bilaterální vztahy. In: *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky: Velvyslanectví České republiky ve Washingtonu* [online]. [cit. 2014-04-16]. Dostupné z:

http://www.mzv.cz/washington/cz/obchod_a_ekonomika/vstup_na_us_trh/bilateralni_vztahy/index.html

BŘEŠŤAN, Robert. Co o sobě hlásí rozhlas. In: *IHNed.cz* [online]. 1996-2014 [cit. 2014-04-02]. Dostupné z: <http://ekonom.ihned.cz/c1-59179040-co-o-sobe-hlasi-rozhlas>

Centrum zpravodajství. In: *Rozhlas.cz* [online]. 1997-2014 [cit. 2014-03-14]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/lide/zpravodajstvi/>

Český rozhlas Jazz bude digitálně vysílat 24 hodin denně. *Mediář.cz* [online]. 2011–2014, 30.05. 2013 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: <http://www.mediar.cz/cesky-rozhlas-jazz-bude-digitalne-vysilat-24-hodin-denne/>

Český rozhlas Plus přináší rozšířené zpravodajství. *Parabola.cz* [online]. 2000–2014, 03.06. 2013 [cit. 2014-04-05]. Dostupné z: <http://www.parabola.cz/zpravicky/19507/cesky-rozhlas-plus-prinasi-rozsirene-zpravodajstvi/>

ČRo 6: O stanici. *Rozhlas.cz* [online]. 1997-2014 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/cro6/ostanici>

ČSÚ: Statistika zahraničního obchodu České republiky za rok 2013; [cit. 2014-11-11]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/p/6001-13>

ĐURÍČKOVÁ, Monika. Český rozhlas propustí až pětinu pracovníků, ostatním se zvýší platy. In: *IHNed.cz* [online]. 26.4.2014. 1996-2014 [cit. 2014-03-16]. Dostupné z: <http://zpravy.ihned.cz/c1-55619800-cesky-rozhlas-propusti-az-petinu-pracovniku-ostatnim-se-zvysi-platy>

Dvojka: O stanici. *Rozhlas.cz* [online]. 1997-2014 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/dvojka/ostanici/>

FAQ. *ČTK.cz* [online]. 2011 - 2014 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: <http://www.ctk.cz/faq/>

Historie rozhlasu v kostce. In: *Rozhlas.cz* [online]. 1997-2014 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/rozhlasovahistorie/historie/_zprava/682506

Jak dostat média z krize? A jsou v ní vůbec? Velká mediální debata ovládla CIF 2013. In: *Lupa.cz* [online]. 2000-2014, 24.10.2013 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <http://www.lupa.cz/clanky/jak-dostat-media-z-krize-a-jsou-v-ni-vubec-velka-medialni-debata-ovladla-cif-2013/>

Jak se vyvíjí náš vztah k ostatním zemím? 2001. In: *STEM.cz: Středisko empirických výzkumů* [online]. [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: <http://www.stem.cz/tisk.php?id=206>

Jak se vyvíjí náš vztah k ostatním zemím? 2003. In: *STEM.cz: Středisko empirických výzkumů* [online]. [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: <http://www.stem.cz/tisk.php?id=397>

Monitorovaná média. *Newtonmedia.cz* [online]. 2014 [cit. 2014-03-15]. Dostupné z: <http://www.newtonmedia.cz/monitorovana-media>

NetMonitorOnline. *Netmonitor.cz* [online]. 2005 - 2014 [cit. 2014-04-12]. Dostupné z: <http://online.netmonitor.cz/#>

O ČTK: Historie. *ČTK.cz* [online]. 2011 - 2014 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: http://www.ctk.cz/o_ctk/historie/

OČTK: Základní informace. *ČTK.cz* [online]. 2011 - 2014 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: http://www.ctk.cz/o_ctk/zakladni_informace/

Pavel Novák: Centrum zpravodajství. In: *Rozhlas.cz* [online]. 1997-2014 [cit. 2014-04-06]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/lide/zpravodajstvi/osoba/157>

Plus: O stanici. *Rozhlas.cz* [online]. 1997-2014 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/plus/ostanici/>

Politické vztahy. In: *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky: Velvyslanectví České republiky ve Washingtonu* [online]. [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: http://www.mzv.cz/washington/cz/politicke_vztahy/

Poslechovost stanic Českého rozhlasu. *Rozhlas.cz* [online]. 1997 - 2014 [cit. 2014-03-29]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/reklama/vyzkum/zprava/poslechovost-stanic-ceskeho-rozhlasu--1142964>

Program (Český rozhlas). *Rozhlas.cz* [online]. 1997-2014 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <http://program.rozhlas.cz/html/2013-07-01>

Programové schéma ČRo Plus. *IDNES.cz* [online]. 1999–2014 [cit. 2014-04-06]. Dostupné z: http://data.idnes.cz/soubory/domaci/A130301_HV_ROPLUS_SCHMA.PDF

Programové schéma ČRo Plus. *IDNES.cz* [online]. 1999–2014 [cit. 2014-04-06]. Dostupné z: http://data.idnes.cz/soubory/domaci/A130301_HV_ROPLUS_SCHMA.PDF

Rádio Česko: O stanici. *Rozhlas.cz* [online]. 1997-2014 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/radio_cesko/ostanici

RADIOPROJEKT. *Median.cz* [online]. 2006–2014 [cit. 2014-03-29]. Dostupné z: <http://www.median.cz/?lang=cs&page=1&sub=9>

Radiožurnál pokračuje v růstu poslechovosti. *Mediaguru.cz* [online]. 2014, 06.11.2013 [cit. 2014-03-29]. Dostupné z: <http://www.mediaguru.cz/2013/11/radiozurnal-pokracuje-v-rustu-poslechovosti/#.U0rZjaJAKSo>

Radiožurnál: O stanici. *Rozhlas.cz* [online]. 1997-2014 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/radiozurnal/ostanici/>

Regina: O stanici. *Rozhlas.cz* [online]. 1997-2014 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/regina/ostanici/>

Služby: Databáze. *ČTK.cz* [online]. 2011 - 2014 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: <http://www.ctk.cz/sluzby/databaze/>

Služby: Očekávané události. *ČTK.cz* [online]. 2011 - 2014 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: http://www.ctk.cz/sluzby/ocekavane_udalosti/

Služby: Služby. *ČTK.cz* [online]. 2011 - 2014 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: <http://www.ctk.cz/sluzby/>

Služby: Výhody zpráv ČTK: Forma. *ČTK.cz* [online]. 2011 - 2014 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: http://www.ctk.cz/sluzby/vyhody_zprav_ctk/forma/

Služby: Výhody zpráv ČTK: Formáty. *ČTK.cz* [online]. 2011 - 2014 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: http://www.ctk.cz/sluzby/vyhody_zprav_ctk/formaty/

Služby: Výhody zpráv ČTK: Typy. *ČTK.cz* [online]. 2011 - 2014 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: http://www.ctk.cz/sluzby/vyhody_zprav_ctk/typy/

Služby: Zpravodajství: Slovní zpravodajství. *ČTK.cz* [online]. 2011 - 2014 [cit. 2014-03-31]. Dostupné z: http://www.ctk.cz/sluzby/zpravodajstvi/slovni_zpravodajstvi/vseobecne/

ŠLERKA, Josef. Jak dostat média z krize? A jsou v ní vůbec? Velká mediální debata ovládla CIF 2013. *Lupa.cz* [online]. 2013 [cit. 2014-04-11]. Dostupné z: <http://www.lupa.cz/clanky/jak-dostat-media-z-krize-a-jsou-v-ni-vubec-velka-medialni->

Vztahy ČR se zeměmi Severní a Jižní Ameriky, zpráva 2007. In: *Ministerstvo zahraničních věcí České republiky* [online]. [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: <http://www.mzv.cz/file/72942/VztahyCRseZememiSeverniAJizniAmeriky.pdf>

Vztahy občanů ČR k vybraným zemím 2012. In: *STEM.cz: Středisko empirických výzkumů* [online]. [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: <http://www.stem.cz/clanek/2627>

Základní informace. *Rozhlas.cz* [online]. 1997-2014 [cit. 2014-04-01]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/informace/informace/>

Rozhovory a konzultace

FUČÍK, Zdeněk; rozhovor ze dne 9. 4. 2014 a e-mailová komunikace v období 31.3 – 8. 4. 2014

NOVÁK, Pavel; rozhovor ze dne 8. 4. 2014 a e-mailová komunikace v období 31.3 – 20. 4. 2014

Zákony

Předpis č. 517/1992 Sb.; Zákon České národní rady o České tiskové kanceláři; dostupný z: http://i4.cn.cz/ctk/PDF/Zakon_c_517-1992_Sb._o_CTK.pdf

Předpis č. 484/1991 Sb. Zákon České národní rady o Českém rozhlasu; dostupný z: <http://www.rozhlas.cz/digital/legislativa/zprava/158850>

Další materiály

CENKL, Přemysl, Přednáška Obchodní aktivity a vnější prostředí ČTK, ze dne 27. 2. 2014 na FSV UK.

Databáze Newton MEDIASEARCH; dostupná z: <http://mediasearch.newtonit.cz/login.php?r=%2Findex.php&m=-10>

Newsletter ČTK 15/2013; dostupný z: http://www.ctk.cz/novinky/newsletter-2013/index.php?utm_source=Newsletter&utm_medium=novinky-ctk.cz&utm_campaign=Newsletter%2B2013

Ročenka Českého rozhlasu za rok 2012; dostupná z: http://media.rozhlas.cz/_binary/02954433.pdf

Výroční zpráva o hospodaření a činnosti České tiskové kanceláře v roce 2009; dostupná z: http://www.ctk.cz/o_ctk/vyrocní_zpravy/

Výroční zpráva o hospodaření a činnosti České tiskové kanceláře v roce 2010; dostupná z: http://www.ctk.cz/o_ctk/vyrocní_zpravy/

Výroční zpráva o hospodaření a činnosti České tiskové kanceláře v roce 2011; dostupná z: http://www.ctk.cz/o_ctk/vyrocní_zpravy/

Výroční zpráva o hospodaření a činnosti České tiskové kanceláře v roce 2012; dostupná z: http://www.ctk.cz/o_ctk/vyrocní_zpravy/

Výroční zpráva o hospodaření a činnosti České tiskové kanceláře v roce 2013; dostupná z: http://www.ctk.cz/o_ctk/vyrocní_zpravy/

Výroční zpráva o hospodaření Českého rozhlasu za rok 2012; dostupná z:
http://www.rozhlas.cz/rada/dokumenty/_zprava/vyrocnizprava-ohospodareni-ceskeho-rozhlasu-za-rok-2012--1250984

Výroční zpráva o hospodaření Českého rozhlasu za rok 2011; dostupná z:
http://www.rozhlas.cz/rada/dokumenty/_zprava/vyrocnizprava-rady-ceskeho-rozhlasu-ohospodareni-ceskeho-rozhlasu-za-rok-2011--1101188

Výroční zpráva Rady Českého rozhlasu o činnosti Českého rozhlasu za rok 2009; dostupná z: http://www.rozhlas.cz/rada/dokumenty/_zprava/vyrocnizprava-rady-ceskeho-rozhlasu-ocinnosti-ceskeho-rozhlasu-za-rok-2009--712226

Výroční zpráva Rady Českého rozhlasu o činnosti Českého rozhlasu za rok 2010; dostupná z: http://www.rozhlas.cz/rada/dokumenty/_zprava/vyrocnizprava-rady-ceskeho-rozhlasu-ocinnosti-ceskeho-rozhlasu-za-rok-2010--872753

Výroční zpráva Rady Českého rozhlasu o činnosti Českého rozhlasu za rok 2012; dostupná z: http://www.rozhlas.cz/rada/dokumenty/_zprava/vyrocnizprava-rady-ceskeho-rozhlasu-ocinnosti-ceskeho-rozhlasu-za-rok-2012--1192948

Výroční zpráva Rady Českého rozhlasu o činnosti Českého rozhlasu za rok 2013; dostupná z: <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?o=7&ct=163&ct1=0>

Záznam pořadu Média v postmoderním světě vysílaném na rádiu Český rozhlas 6, 11. 1. 2013

Diplomové a bakalářské práce

VANČUROVÁ, Kateřina. Vliv agenturního zpravodajství České tiskové kanceláře na obsah zahraničních rubrik periodického tisku [online]. Praha: Univerzita Karlova v Praze, 2014. Vedoucí práce Ludmila Trunečková.

VESELKA, Jan. Zahraniční zpravodajství v podání tiskových agentur a zahraničních zpravodajů českých médií [online]. Praha: Univerzita Karlova v Praze, 2013. 150 listů. Vedoucí práce Ludmila Trunečková.

ŠAFÁŘ, Vojtěch. Mediální obraz Ruské federace ve zpravodajství ČTK v komparaci se zpravodajstvím korespondenta ČT v první polovině roku 2012 [online]. Praha: Univerzita Karlova v Praze, 2014. 139 listů. Vedoucí práce Ludmila Trunečková.

Seznam příloh

Příloha č. 1: Přehled kódů ČTK přiřazovaných u údajů o servisu (tabulka)

Příloha č. 2: Přehled počtů zpráv ČTK dle servisu (tabulka)

Příloha č. 3: Počet zpráv ČTK v jednotlivých měsících dle kategorií (tabulka)

Příloha č. 4: Přehled materiálů a jejich zastoupení u zpráv v každém ze sledovaných měsíců (tabulka)

Příloha č. 5: Rozhovor se Zdeňkem Fučíkem, zpravodajem ČTK v New Yorku v letech 2009 – 2013 (text)

Příloha č. 6: Rozhovor s Pavlem Novákem, vedoucím zahraniční redakce Českého rozhlasu (text)

Příloha č. 7: Počet zahraničních zpravodajských materiálů ČTK v letech 2009 - 2013 (graf)

Přílohy

Příloha č. 1: Přehled kódů ČTK přiřazovaných u údajů o Servisu (tabulka)

	Domáci	Zahraniční	Ekonomické	Sport	V angličtině
Praha	dce		ece	sce	cce
Středočeský kraj	dcs		ecs	scs	ccs
Jihočeský kraj	dcb		ecb	scb	ccb
Plzeňský kraj	dpm		epm	spm	cpm
Karlovarský kraj	dkv		ekv	skv	ckv
Ústecký kraj	dul		eul	sul	cul
Liberecký kraj	dli		eli	sli	cli
Královéhradecká kraj	dhk		ehk	shk	chk
Pardubický kraj	dpu		epu	spu	cpu
kraj Vysočina	dji		eji	sji	cji
Jihomoravský kraj	dbn		ebn	sbn	cbn
Olomoucký kraj	dol		eol	sol	col
Moravskoslezský kraj	dov		eov	sov	cov
Zlínský kraj	dzl		ezl	szl	czl
Evropa, EU, NATO		mes	ees	ses	ces
Balkán mimo Řecka		mbk	ebk	sbk	cbk
Země bývalé SSSR (mimo EU)		msp	esp	ssp	csp
Blízký východ		mbv	ebv	sbv	cbv
Afrika		maf	eaf	saf	caf
Lat. Am., a karib. obl., Antarktida		mlla	ela	sla	cla
Asie, Austrálie		mas	eas	sas	cas
USA, Kanada a OSN		mus	eus	sus	cus
Plány	dpl	mpl	epl	spl	cpl
Domáci				spd	cta /všeobecné
Zahraniční				spz	
Vesmír	dvs	mvs	evs		cte/ekonomické

Příloha č. 2: Přehled počtů zpráv ČTK dle servisu (tabulka)

Servis	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen	Celkem
Domáci							292
dce	29	23	38	46	42	47	225
dcs	0	0	0	0	0	0	0
dcb	0	0	0	0	0	1	1
dpm	0	1	1	4	3	0	9
dkv	0	0	0	0	0	2	2
dul	0	0	0	0	0	0	0
dli	0	0	1	1	0	0	2
dhk	0	0	0	0	2	0	2
dpu	0	0	0	0	0	1	1
dji	0	0	0	0	0	0	0
dbn	0	3	6	7	23	5	44
dol	0	0	0	0	1	2	3
dov	1	0	0	0	0	0	1
dzl	0	0	1	0	0	1	2
Domáci ekonomické							69
ece	7	6	9	5	23	7	57
ecs	0	0	0	0	0	0	0
ecb	0	0	0	0	1	0	1
epm	0	3	0	1	0	0	4
ekv	0	0	0	0	0	0	0
eul	0	0	0	0	0	0	0
eli	0	0	0	0	0	0	0
ehk	0	1	0	0	0	0	1
epu	0	0	0	0	0	0	0
eji	1	0	0	0	0	0	1
ebn	1	0	0	0	0	0	1
eol	0	0	0	0	0	0	0
eov	3	0	0	0	0	0	3
ezi	0	0	0	1	0	0	1
Domáci sport							1
sce	0	0	0	0	1	0	1
scs	0	0	0	0	0	0	0
scb	0	0	0	0	0	0	0
spm	0	0	0	0	0	0	0
skv	0	0	0	0	0	0	0
sul	0	0	0	0	0	0	0
sli	0	0	0	0	0	0	0
shk	0	0	0	0	0	0	0
spu	0	0	0	0	0	0	0

sjj	0	0	0	0	0	0	0
sbn	0	0	0	0	0	0	0
sol	0	0	0	0	0	0	0
sov	0	0	0	0	0	0	0
szl	0	0	0	0	0	0	0
Domáci anglicky							95
cce	6	5	15	19	15	11	71
ccs	0	0	0	0	0	0	0
ccb	0	0	0	0	1	0	1
cpm	0	0	0	0	1	0	1
ckv	0	0	0	0	0	0	0
cul	0	0	0	0	0	0	0
cli	0	0	0	0	0	0	0
chk	0	0	0	0	1	0	1
cpu	0	0	0	0	0	0	0
cji	0	0	0	0	0	0	0
cbn	0	0	2	2	10	2	16
col	0	0	0	0	0	2	2
cov	1	0	0	0	0	0	1
czl	0	0	0	1	0	1	2
Zahraníční							3950
mes	18	65	22	37	34	97	273
mbk	0	0	0	0	0	0	0
msh	12	15	25	55	53	80	240
mbv	16	10	79	26	36	49	216
maf	10	3	3	0	0	24	40
mha	1	7	7	7	13	13	48
mas	38	16	77	77	40	67	315
mus	391	330	301	696	581	519	2818
Zahraníční ekonomické							2216
ees	39	41	37	14	35	46	222
ebk	0	0	0	0	0	0	0
esp	0	5	0	0	0	0	5
ebv	2	0	1	1	2	3	9
eaf	0	0	0	0	0	0	0
ela	3	2	1	1	0	1	8
eas	21	3	11	14	8	18	85
eus	414	340	284	327	295	272	1932
Zahraníční sportovní							111
ses	1	0	1	0	59	0	61
sbk	0	0	0	0	0	0	0
ssp	17	0	0	2	0	0	19
sbv	0	0	0	0	0	0	0
saf	0	0	0	0	0	0	0

sla	0	0	0	0	0	0	0
sas	0	0	0	0	0	0	0
sus	3	4	1	8	5	10	31
Zahraníční anglické							21
ces	1	1	1	2	0	0	5
cbk	0	0	0	0	0	0	0
csp	0	0	0	0	1	0	1
cbv	1	0	0	0	0	0	1
caf	0	0	0	0	0	0	0
cla	0	0	0	0	0	0	0
cas	0	0	0	0	0	0	0
cus	1	1	4	5	0	3	14
Plány							0
dpl	0	0	0	0	0	0	0
mpl	0	0	0	0	0	0	0
epl	0	0	0	0	0	0	0
spl	0	0	0	0	0	0	0
cpl	0	0	0	0	0	0	0
Vesmír							0
dvs	0	0	0	0	0	0	0
mvs	0	0	0	0	0	0	0
evs	0	0	0	0	0	0	0
Obecné							0
spd	0	0	0	0	0	0	0
spz	0	0	0	0	0	0	0
cta	0	0	0	0	0	0	0
cte	0	0	0	0	0	0	0
Celkem	1038	885	928	1379	1289	1284	6803

Příloha č. 3: Počet zpráv ČTK v jednotlivých měsících dle kategorií (tabulka)

Kategorie	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen	Celkem
Anglické							119
Business News {BNS}	3	1	8	1	5	1	19
Daily News {ENG}	7	6	14	30	25	18	100
Summary {SEN}	0	0	0	0	0	0	0
Deník							19
Deníky a avíza {DEN}	3	0	4	7	3	2	19
Plány {PLA}	0	0	0	0	0	0	0
Ekonomické							6277
Automobilový průmysl {AUT}	58	20	16	23	15	33	165
Burzy * {BUR}	122	106	74	87	97	89	575
Burzy akciové = kapitálové {BUA}	99	84	65	108	94	80	530

Burzy komoditní {BUK}	12	1	2	1	0	0	16
Burzy peněžní {BUP}	46	48	44	35	43	40	256
Cestovní ruch {TUR}	9	12	4	5	6	6	42
Doprava {DPR}	61	47	48	63	50	36	305
Energie {ENE}	28	18	28	19	20	19	132
Finanční služby {FIN}	101	76	91	51	65	63	447
Firmy {EFM}	255	186	137	220	141	134	1073
Hutnictví, zpracování kovů * {HUT}	3	2	4	1	2	0	12
Chemický a farmaceutický průmysl {CHE}	15	5	2	75	19	13	129
Lehký průmysl {PRM}	8	7	5	6	8	7	41
Makroekonomika {MAK}	122	102	121	68	95	91	599
Média a reklama {MED}	20	35	19	37	33	29	173
Obchod {OBO}	43	48	30	26	43	26	216
Potravinářství {PTR}	14	26	5	14	5	10	74
Služby {SLZ}	25	26	15	3	21	18	108
Stavebnictví a reality {STA}	21	13	12	6	15	19	86
Strojírenství {STR}	131	38	66	109	40	64	448
Suroviny, těžba a zpracování nerostů * {SUR}	19	14	15	11	9	8	76
Telekomunikace a IT {PIT}	117	84	95	107	113	235	751
Zemědělství {ZEM}	2	3	2	0	6	9	23
Všeobecné							8103
Politika {POL}	316	258	383	695	419	529	2600
Parlamenty a vlády {FOR}	185	131	170	167	131	241	1025
Politika ČR {POD}	24	14	30	51	35	22	176
Bohemika {BOS}	31	27	27	70	48	42	245
Evropská unie - zprávy {EUR}	30	31	33	26	41	40	201
Slovenika {SLO}	3	2	1	3	0	2	11
Kriminalita a právo {ZAK}	167	183	234	657	468	516	2225
Kultura {KUL}	104	109	88	87	113	93	594
Náboženství {NAB}	5	9	22	12	4	3	55
Počasí {MET}	7	27	10	1	55	27	127
Práce a odbory {ODB}	21	24	32	4	9	13	103
Sociální problematika {SOP}	0	11	14	25	31	31	112
Školství {SKO}	16	2	12	14	15	11	70
Věta a technika {VAT}	35	22	51	33	75	35	251
Zdravotnictví {ZDR}	38	18	23	22	14	22	137
Životní prostředí {EKL}	14	9	18	7	10	17	75
Životní styl {SPL}	8	13	12	15	23	25	96
Ostatní							866
Magazínový servis {MAG}	115	121	112	81	149	118	696
Mix zajímavostí {MIX}	25	17	30	14	47	37	170
Souhrny							0
Ekonomické souhrny * {SUE}	0	0	0	0	0	0	0
Souhrny zpravodajství {SOU}	0	0	0	0	0	0	0

Sportovní							454
Fotbal {FOT}	0	1	1	0	3	2	7
Hokej {HOK}	17	2	0	6	58	2	85
Motoristický sport {MOT}	0	0	0	0	0	0	0
Sport {SPO} (pro všechny sportovní zprávy)	25	8	12	220	74	23	362

Příloha č. 4: Přehled materiálů ČTK a jejich zastoupení u zpráv v každém ze sledovaných měsíců (tabulka)

Druh materiálu	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen	Celkem
Mínění	2	1	4	1	2	3	13
Data	4	0	0	0	20	1	25
Foto u textu	240	229	219	320	279	337	1 624
Audio u textu	8	2	3	26	19	10	68
Video	18	11	11	53	11	4	108
Tabulka	3	1	3	1	6	1	15
Embargo	0	0	0	1	0	1	2
Grafika	4	11	9	71	16	9	120

Příloha č. 5: Rozhovor se Zdeňkem Fučíkem, zpravodajem ČTK v New Yorku v letech 2009 – 2013 (text)

Rozhovor se Zdeňkem Fučíkem se uskutečnil 9. 4. 2014.

Kolik lidí se podílelo na tvorbě zahraničního zpravodajství v ČTK v roce 2013?

Kromě zahraničních zpravodajů je to 16 redaktorů obecného zahraničního zpravodajství, 4 redaktori ekonomického zahraničního zpravodajství a 4 editoři v pražské kanceláři. Počet samozřejmě každý rok závisí na počtu uzavřených smluv a odběratelů.

Jaké zdroje ČTK pro zahraniční zpravodajství využívá?

Vždycky to byly primárně zahraniční zpravodajské agentury - Reuters apod.. Čím dál tím více se ČTK snaží hledat si další zdroje – zpravodajské servery, sociální sítě – informace z agentur mají ve světě všichni stejné. I když se informace musí pak

ještě dále ověřovat, velký pomocník je sociální síť Twitter, sledování lidí, kteří se tím daným tématem zabývají a často dělají v podstatě editorskou práci – na svoje účty přidávají odkazy na nejrůznější zdroje. Doba jde rychle dopředu a věci jako jsou Twitter práci hodně zjednodušují a taky zrychlují. Konkrétní případ – výbuchy v Bostonu – první ohlasy a reakce jdou od obyčejných lidí okamžitě. Ne vše se potvrdí, ale i z těchto příspěvků jde poznat, jaká je atmosféra.

Jak ČTK vybírá, který událostem se dále věnovat?

Hlavním kritériem je zajímavost informace. Jak člověk pozná, že je to zajímavé pro čtenáře? Z části je to sázka do loterie, z části intuice, velká část jsou zkušenosti. Po letech sledování a práce v médiích už lze poznat, jaká informace zaujme koho. Někdy se zpráva pro ČTK nehodí, i když je zajímavá.

Jak vypadá práce zahraničního zpravodaje?

Většinou první věc - pročíst místní noviny. V ČTK nebylo tolik prostředků na cestování po dané zemi, takže tyhle zdroje jsou pro zpravodaje zásadní. Novinář projde noviny a zjistí, co by pro něj mohlo být zajímavé, o čem by mohl napsat. Další zdroj byl pro mě například Twitter, tam lze najít zcela jiné informace, z jiných úhlů, protože žijeme ve světě, který je zcela propojený, často se mi stávalo, že ty nejzajímavější věci, co byly v novinách, už napsal někdo přímo v Praze. Kromě novin se tedy dívá novinář po různých webech, co by mohlo čtenáře zaujmout. Často jsou to bizarní věci, trendy, které můžou být zajímavé pro Čechy. Když je člověk v zemi delší dobu, zvou ho na vernisáže apod. Primárně ale sleduje aktuality. Nebo se věnuje tomu, co je plánováno, co zpravodaj pošle předem do plánu. Často se ale stane, že se o něčem zajímavém, co se děje, dozví zpravodaj až potom, co se tak stane. Naopak ale například dodnes dostávám e-maily z Bílého domu s plánovanými aktivitami prezidenta. V těchto případech člověk ví dopředu, co se bude dít, ale upotřebitelnost těchto zpráv není tak velká, protože to není tak zajímavé a přístup k nim mají všichni.

Témata, o kterých se píše, vybírá převážně zpravodaj, nebo jsou zadávané od agentury?

Drtivá většina je na zpravodaji. Někdy přijde z agentury zadání, především pokud se v Čechách stane událost, na kterou může být v USA reakce – konkrétně u otázky radaru v Brdech a když zemřel Václav Havel. Tehdy přišlo od agentury zadání,

abych sehnal reakce, ohlasy lidí v New Yorku. Zbytek si ale utváří zpravodaj sám. Dříve se do Prahy posílaly týdenní plány, čemu se ten daný reportér bude věnovat. To býval často problém naplnit, protože zpravodaj neměl často plány ohlášených událostí. Potom se tohle zrušilo a dnes už zpravodaj pouze utváří denní nabídky, kdy každý den nabízí několik témat, které může zpracovat.

Jak dlouho trvá agentuře, než zareaguje na nabídku témat?

Reakce je v podstatě okamžitá. Vzhledem k tomu, že všechno probíhá většinou po telefonu, skypu, někdy po e-mailu. Takto zadává agentura často zpravodaji ankety, které potřebuje, aby zpracoval co nejdříve. Jsou to reakce na nejaktuálnější události. Jde o to ukázat, jak k danému problému přistupují v jiných zemích.

Existuje pro zahraniční zpravodaje nějaká kvóta, kolik zpráv musí denně pro agenturu zpracovat?

Ne, žádná taková není. Upřednostňuji kvalitu před kvantitou, lze napsat deset zpráv z USA denně, ale tolik se jich v Praze neuplatní. Obvykle zpravodaj produkuje 4 až 5 větších zpráv denně. Pro ČTK také někdy točí video, fotografuje.

Projevilo se nějak na výsledné produkci to, že ČTK nemá od roku 2013 v USA zpravodaje?

Nemyslím, že zrovna v USA. Ale u některých států, pokud zde chybí zpravodaj, určitě. Ve světě ale už v agenturách zahraniční zpravodaj pomalu ztrácí smysl. Jak jsem zmínil, často se stalo, že když se člověk dostane k nějakým novinám, řada událostí je v té době, díky propojenosti ve světě, domovskou agenturou zpracována. Přidaná hodnota, kterou zahraniční zpravodaj může poskytnout zde samozřejmě je, ale u českých to tak zcela neplatí. Nemá často přístup k zákulisním informacím, na jistá místa. Zahraničních zpravodajů je na místě velké množství a přednost dostanou ti z větších médií vlivných států. To není Česká republika. Jediná přidaná hodnota zahraničního zpravodaje v USA by byla, kdyby mohl člověk hodně cestovat, být na místě, kde se něco děje. Na rozdíl od rozhlasu a televize redaktor z ČTK tolik peněz nemá.

V jiných zemích se mít zpravodaje vyplatí. V okamžiku, kdy se začne něco dít, potom může agentura zjistit, že jim něco chybí. Ve srovnání s ostatními má zpravodaj výhodu života v dané zemi. Zná ji, má řadu kontaktů, to jsou neocenitelné zkušenosti a

zdroje, které nikdo jiný mít nemůže. Rozdíl v tom, jak někdy zpráva vypadá, pokud na místě agentura zpravodaje má, je potom nesrovnatelný. Ale je samozřejmé, že v případě, kdy se rozhoduje, zda agentura zruší jedno místo pro zpravodaje v zahraničí, nebo v Čechách propustí pět, deset lidí, řešení je poměrně jasné.

Proč byl zpravodaj ČTK v New Yorku a ne ve Washingtonu?

Dřív měla ČTK zpravodaje i ve Washingtonu, to bylo ještě před 11. září 2001 – tehdy mohl redaktor i na tiskové konferenci do Bílého domu, něco takového už není z bezpečnostních důvodů možné. Když se z úsporných důvodů rozhodovalo, zda se zruší místo ve Washingtonu, nebo v New Yorku, vzalo se v potaz, že v New Yorku nemá zpravodaje z České republiky nikdo. Šlo tedy o konkurenční výhodu. Byly situace, kdy se vyplatilo být v New Yorku, přece jen tam žije řada zajímavých lidí, emigrantů z Čech, ale například při jednání o radaru to byla nevýhoda. Exkluzivní informace mohl člověk sehnat naopak ve Washingtonu.

Mění se v poslední době podmínky pro práci zahraničních zpravodajů?

Mění se podmínky pro novináře kdekoliv, pro zahraniční zpravodaje především. V Americe každý rok vychází statistiky, kolik míst zahraničních zpravodajů ve světě opět ubylo za uplynulý rok. Peníze nejen na cestování, ale i na to, aby na konkrétním místě udělal novinář dobrou reportáž, nejsou. Ať už mluví člověk s kýmkoli, škrta se ve výdajích všude. Často se tak zpravodaj domluví se zpravodajem z jiných novin nebo agentury, cestují spolu a dělí se o náklady. Hlavně v posledních letech jsem si v Americe všiml čínských novinářů – těm se mění podmínky zcela opačně. Mají neuvěřitelné podmínky a podporu. O zprávy z USA je v Číně velký zájem a mohou za ně zaplatit.

Jsou pro české odběratele atraktivní zprávy z USA?

Pořád ano, ne tolik o zprávy podrobně rozebírající vnitropolitickou situaci, ale jde spíše o zajímavosti.

Proč se tedy nevyplatilo nechat zpravodaje v USA?

Jak jsem zmínil, pro agenturu nemá zahraniční zpravodaj v USA takový smysl jako dřív. V době, kdy se tolik nepoužíval internet, byl zpravodaj důležitý už jenom tím, že mohl okamžitě číst místní novin a získal tak informace, které tady nikdo jiný neměl.

Ale v současné době vědí všichni všechno, exkluzivní informace nebývají tak časté. Kromě toho, v česko-amerických vztazích se neděje tolik důležitých událostí. Pro rozhlas a televizi má smysl, mít na místě svého zpravodaje, přinášející kromě psaného i obrazové a zvukové zpravodajství. Pokud se například rozhodnou pro natočení reportáže v indiánské rezervaci, mají na ni prostředky a také zajištěné publikum. U agentury je hodně nejisté, že se taková zpráva díky zájmu odběratelů zaplatí. Šlo by sice o exkluzivní materiál, ale nabízí se všem, v podstatě by tedy exkluzivní nebyl.

Dalo by se říci, že USA jsou pro Čechy elitní zemí a zprávy o ní upřednostňují?

Řekl bych je to spíše stále nenáviděnější země. Dříve to bylo zosobnění svobody, to už nějakou dobu neplatí. Myslím, že je nedoceněný fakt mnohaleté komunistické propagandy a jeho vlivu na pohled českých obyvatel. Ale pořád platí, že zprávy u USA mají výsadní místo. Blízkost tolik roli nehraje – stačí se podívat, jakou publicitu měly výbuchy v Bostonu a srovnat to se zájmem o výbuchy ve Volgogradu. Zájem o americké události vydržel mnohonásobně déle než o ruské.

Mají Češi zájem o zahraniční zpravodajství?

Je fakt, že Čechy v tomhle ohledu jsou do sebe zahleděná země, je to určitě do jisté míry dáno historickou zkušeností. Například situace ve Velké Británii je zcela odlišná – byla to země s množstvím kolonií a i od toho se odvíjí jejich tradice a přístup k zahraničí. U nás je zahraniční zpravodajství na druhé koleji, ale současně, velká část zpráv na serverech je ze zahraničí, když ne těch hlavních. Je to určitě dáno i tím, že na našem území se toho zase tolik neděje.

Proč by měli lidé sledovat zahraniční zpravodajství?

Protože to, co se děje jinde, se jich také týká a jde často o důležitější věci, než kdo například sedí na Hradě, nebo kdo je ministr financí.

Příloha č. 6: Rozhovor s Pavlem Novákem, vedoucím zahraniční redakce Českého rozhlasu (text)

Rozhovor s Pavlem Novákem se uskutečnil 8. 4. 2014 v budově Českého rozhlasu.

Kolik lidí se podílí na tvorbě zahraničního zpravodajství Českého rozhlasu a jakou mají funkci?

Máme 11 stálých zahraničních zpravodajů. Nejnovější je v Riu de Janeiru pro Latinskou Ameriku. Hlavně proto, že tam bude mistrovství ve fotbale a olympijské hry. Potom máme síť spolupracovníků, kteří v těch daných zemích žijí. Ať už tam jsou ženatí nebo tam pracují. Jedná se buď o bývalé novináře nebo o lidi, kteří jsou schopní napsat dobré texty – což jsou dopisovatelé ve Španělsku, Itálii, Řecku, Švédsku, Norsku, New Orleans, Japonsku. Řekněme 9 lidí, kterým platíme honoráře za to, co vytvoří. A potom máme 4 stálé reportéry, kteří vyjíždějí někam ven. Potom 11 lidí, kteří jsou v newsroomu v Praze a dávají dohromady to, s čím chodí do studia. Takže je tady asi 16 výkonných lidí v Praze. Plus máme dvě produkční. V domácím zpravodajství mají přibližně na tu jednu směnu stejně lidí, ale dohromady je jich více. Když to srovnáme, my máme jednu velkou a jednu malou místnost, oni 4, v každé sedí asi pět lidí. Ale oni dělají zprávy jenom z České republiky, my zbytek.

Máte představu, jakou část zpravodajství tvoří vaše zahraniční zpravodajství?

Když se podívám do běžného denního plánu, tak je to kolem 80 zpráv. Ty jdou všechny do vysílání. Ale je to samozřejmě také více verzí jedné zprávy, které jsou určené pro regiony nebo Plus. A další příspěvky proudové, buď to jsou čtené zprávy, zprávy redaktorů na místě, nebo zprávy vytvořené příložníkem. Což je člověk tady v newsroomu, který dále zpracovává informace a tvoří z nich zprávy. Mohou to být i zvuky z agentur a apod.

Existuje nějaká kvóta, kolik musí být v jedné relaci zpráv ze zahraničí?

Ne, to je podle důležitosti. Někdy je v 18:00, v Hlavních zprávách, pouze jedna. Někdy tři, i více. I šest, a to se do celé relace vejde asi 11. Vždycky se tam alespoň jedna objeví. Podle toho, jestli se toho více děje tady nebo v zahraničí.

Podle čeho vybíráte, kterým událostem se budete věnovat a zpracujete je?

Navrhujeme, co je důležité. Například co vychází v Reuters a ČTK, takže už ráno víme, co ten den se bude dít, co hýbe světem. A během dne se objeví nějaká fleška (*zpráva typu Fleš, pozn. autorky*). Například hodně sledujeme Ukrajinu. Dnes letí do Doněcku člověk z Moskvy, mohlo by se stát to co na Krymu. Byl by tam člověk z Prahy a najednou se ocitnul v Rusku – tam už musí mít vízum. Takže posíláme člověka z Moskvy.

Jaké zdroje pro zprávy používáte?

Agentury, weby zpravodajské servery (BBC, CCN), různé noviny, co dokážeme číst. V newsroomu jsou zapnuté obrazovky, kde běží zahraniční zprávy. Plus zpravodajové sledují zdroje ve své zemi, potom přicházejí s nabídkou témat. Někdy přichází stanice, hlavně Radiožurnál, a chce něco zpracovat, vyrobit. Někdy reagujeme na to, co dělá domácí redakce – hledáme třeba paralely v zahraničí. Takže někdy doplňujeme zahraniční pohled na domácí události.

Pro kolik stanic vyrábíte zpravodajství?

Pro všechny. Nejvíce Radiožurnál, dále Plus, Dvojka, Regina, regiony. Ale u těch se často zpravodajství kryje – výjimečně se dělá například to, že se zpráva vyrobí pouze pro regionální stanici a nevezme si ji i Radiožurnál.

Jak postupujete, když stanice chce nějaký materiál ze země, kde zpravodaje nemáte?

Pro tyto případy máme příložníky v redakci - dva denně, jeden od 8:00 do 13:00 a druhý od 12:00 do 20:00. Když nikoho nemáme, příložník se podívá na zvukové stopy a weby a z toho, co najde, vypracuje nějakou zprávu.

Je velká výhoda, že máte v USA zahraničního zpravodaje a ČTK ne?

My máme tu výhodu, že odtamtud máme vlastní originální zpravodajství. Jsou události, u kterých nevím, jak to ČTK udělá, například když bude výročí výbuchu na maratonu v Bostonu. My budeme mít takový balíček – o tom, jak je daleko vyšetřování. Ale pak se běží maraton znovu, takže my budeme mít přímo zpravodaje na místě – bude se ptát lidí na vzpomínky atd. Pokud tohle ČTK nepřevezme z AP nebo Reuters, mít to nebude. My ano a původní. Ale když je to například vyjádření Obamy, taková

informace jde z volně dostupných zdrojů a dostaneme k ní stejně jako ČTK. Naše zpravodajka v Bílém domě také není. Ale u spousty věcí může ČTK pouze věci konstatovat, my máme přímo ty hlasy lidí odtamtud.

Co Vás přiměje zpravodaje poslat na druhou stranu země?

V každém případě závažnost události. Například, když bouchla chemička, kde byli také Češi, tak to je pro nás zajímavé. To mohou být katastrofy, důležité politické nadamerické věci a společenské události. I sportovní zápas, který je pro český hokejový národ zajímavý - navíc, když tam budou i čeští hráči. Musí to být důležité a musí po tom být poptávka z konkrétních stanic.

Jak se změnila práce v zahraniční redakci poté, co bylo založeno Centrum zpravodajství?

Je více práce. Protože děláme zpravodajství i pro ostatní stanice. Dříve seděli v každé stanici redaktoři, kteří se o to starali. Nyní mají už jen čteče zpráv, ale my jim dodáváme reportáže, nahrávky apod.. Oni si nevytváří zprávy, vybírají si z velkého koše, maximálně si zprávu pro své posluchače upraví.

A jak se změnila situace od března, kdy začala vysílat stanice Plus?

Velmi. Nejvíce tedy od letošního roku, kdy vysílají i dopolední pásmo, ranní proud. Takže často děláme několik verzí – Radiožurnál chce do ranního 1:20, 1:40 minut, do odpoledního 2:30 minuty. Plus chce i delší než tři minuty, tak buď to uděláme na požádání, nebo toho automaticky máme víc, tak jim delší verzi dáme. Někdy si Plus objedná něco specifického, a Radiožurnál to nechce, takže se stává, že nemáme tolik lidí, kteří to můžou zpracovávat. Nebo mají na Plus citace ze zahraničních novin – 4 minuty z konkrétní země. Což zpravodaje stojí i dvě hodiny času a někdy jsou i problémy s časovým posunem.

Řekl byste, že zprávy z USA dostanou více prostoru, protože jsou velký a elitní stát?

Ne, spíše je v poslední době požadavek zaměřit se na to, co je kolem nás. Nejvíce lidí zajímá, co se děje v jejich obci, potom, co se děje v jejich státě, potom to, co je kolem nich – Německo, Rakousko, Polsko, na Slovensku. Potom Evropa, ale z ní to, co je ovlivňuje. Ted' samozřejmě Ukrajina, protože se bojí, aby nebyla válka. Z Ameriky

jde hlavně o zprávy, kde ukazujeme běžný život lidí. Například americká zdravotní reforma – to podáváme následovně: podívejte se, země neomezených možností, ale teprve teď tam zavádí to, co v Evropě máte už dávno. Nebo jakékoli zajímavé nebo závažné téma – musí mít dopad, posun. Jednou naše zpravodajka považovala za důležité, že v americkém senátu bude busta Václava Havla, ale zároveň ten den se hrálo utkání NHL. Tady víc lidí sleduje hokej, bustu nikdo nikdy neuvidí.

Proč je důležité, aby lidé sledovali zahraniční zpravodajství?

Aby věděli, co se děje jinde, aby měli porovnání s tím, jak se jim tady žije dobře. Často na to jdeme právě takhle – podívejte, jak je to jinde hrozné, jak tady se máme ještě dobře. Třeba proč pořád sledujeme hledání letadla (zmizení letadla Malaysia Airlines 8. března 2014, pozn. autorky) – protože vy jste v tom letadle nebyli. Nebo téma smogu v Číně – Čína se prodává lidem hůř než právě třeba USA. Tak proč o tom mluvit: smogu je tolik, že mizí budovy, kamery nevidí, to je na tom to zajímavé. Nebo se dobře prodává srovnání s ostatními zeměmi. Třeba důchodová reforma – jak to mají v zahraničí. Ukázat – v zahraničí něco funguje hůř než tady, nebo stejně, jde o to ukázat rozdíl. Nejdříve od sousedů, pak z Evropy. Dobré je také, když může člověk ukázat prstem a říct, jak moc se některé věci v jiných státech liší. Například legalizace marihuany pro rekreační účely v některých státech USA, nebo zákony znevýhodňující gaye v USA, v porovnání se Soči – ukázat, jak je někde něco bizarní.

Příloha č. 7: Počet zahraničních zpravodajských materiálů ČTK v letech 2009 - 2013 (graf)

